Elena Spijavca

MUNCI ŞI ZILE ÎN BĂRĂGAN

Redactor: Romulus Rusan
Culegere computerizată: Denisa Negulescu
Corectura: Domnica Dobriţoiu

Carte editată de Centrul Internaţional de Studii asupra Comunismului din cadrul F.A.C.

Elena Spijavca

MUNCI ŞI ZILE
ÎN BĂRĂGAN

Editor: Romulus Rusan

Fundaţia Academia Civică
2004

Colecţia „Interval“
nr. 1

Editorul mulţumeşte domnului Adrian (Dan) Spijavca şi doamnei Cornelia Fiat pentru că i-au încredinţat manuscrisul jurnalului spre publicare.

Titlul cărţii a fost dat de redacţie, iar ortografia a fost adaptată la normele actuale.

Fotografiile de pe coperte au fost puse la dispoziţie de Asociaţia Foştilor Deportaţi în Bărăgan (Timişoara), prin bunăvoinţa domnului preşedinte Silviu Sarafolean.

Coperta 1: *Femei şi copii adunând lemne în Bărăgan*

Coperta 4: *Familia Spijavca în faţa casei construite în Bărăgan, alături de deţinutul politic, deportat şi el, părintele Bucur (dreapta)*

SUMAR

Argument

Textul insolit pe care îl trimitem tiparului astăzi, la o jumătate de secol de la scrierea lui, este un jurnal. Nu un jurnal intim, dar nici unul conceput pentru a fi făcut public. Este spovedania zilnică a unui condamnat la moarte naturală şi, în acelaşi timp, o unui continuu supravieţuitor. Seismograma unei sensibilităţi vulnerabile, dar în acelaşi timp a unei disperări tonice care face ca forţa vieţii să învingă mereu în lupta cu umilinţa socială şi vitregiile naturii.

La 18 iunie 1951, peste 44.000 de locuitori din Banat şi Mehedinţi au fost ridicaţi de la casele lor, urcaţi în vagoane de transportat animale, iar după două săptămâni lăsaţi sub cerul liber în diferite puncte ale Bărăganului. Uriaşa operaţiune – de fapt un experiment de inginerie socială – a fost executată de câteva regimente de miliţieni, de echipe de elevi securişti, precum şi de cohorte de activişti ai partidului comunist. Lăsaţi sub cerul liber, cu bruma de obiecte pe care le-au putut lua cu ei, zecile de mii de deportaţi, aleşi mai ales din rândurile oamenilor gospodari ai satelor, au

fost obligaţi să pornească viaţa de la capăt: au făcut cărămizi din pământ nears, şi-au ridicat case acoperindu-le cu ţipirig, au săpat fântâni şi au cultivat cu legume şi pepeni petecele de pământ, mai târziu şi-au cumpărat animale domestice. În tot acest timp au luptat cu lipsa de bani, de locuri de muncă, cu foamea permanentă, cu frigul, umezeala şi canicula. Neavând voie să iasă din „domiciliul obligatoriu", au devenit comunităţi primitive, care repetau în mic şi în viteză istoria umanităţii, reinventând tehnica, schimbul de produse şi valorile solidarităţii. În 1955 şi 1956, când au fost eliberaţi, s-au întors cu teamă în locurile de unde fuseseră smulşi: casele fuseseră ocupate, pământul confiscat. Cei mai mulţi au trebuit să o ia din nou de la zero apucându-se de noi meserii, găsindu-şi alte adăposturi şi sfârşindu-şi viaţa ca nişte ostracizaţi. Aşezările create de ei în Bărăgan au fost ocupate de deţinuţii politici care, după ispăşirea anilor de închisoare, erau trimişi să execute suplimente de pedeapsă în noua Siberie românească, inspirată de experienţa „fratelui mai mare" sovietic.

Povestea uneia din familiile deportate din Banat în Bărăgan în sinistra noapte a „Rusaliilor Negre" este narată clipă de clipă în aceste pagini. Autoarea lor (născută la 10 mai 1918 în Basarabia, la câteva

săptămâni după unirea provinciei cu ţara-mamă; decedată la 12 octombrie 1990 la Hamburg, unde emigrase de curând) se numeşte Elena Spijavca. Este o femeie încă tânără, absolventă de gimnaziu, obişnuită să citească, să asculte muzică, să gospodărească şi să-şi educe copiii. La 33 de ani, când este deportată, are un copil de 10 ani, Virgil, pe care încearcă zadarnic să-l facă scăpat din surghiun, trimiţându-l la şcoală în alt raion, şi un altul de numai 2 ani, Adrian (Dan), care deschide ochii în captivitate, împărţind cu familia predestinarea de paria al luptei de clasă. Soţul Elenei, Valerian Spijavca (Liusic), este un om instruit, fost secretar al plasei Sânnicolaul Mare, unde se refugiase din Basarabia. După cum cititorii vor vedea, el duce greul existenţei, deşi i se refuză orice funcţie calificată: lucrează pe unde poate ca zilier, sapă şanţuri, sparge stânci, curăţă fântâni, scoate buturugi, ară, pliveşte, culege bumbac şi porumb, cară în spate copaci, execută munca „voluntar-obligatorie" a familiei. Nu se plânge, nu crâcneşte, este un personaj aproape mut, care duce pe umeri răspunderea de şef al familiei şi vina de a fi basarabean, deci „cetăţean sovietic", considerat că a „fugit" în România şi că a refuzat astfel regimul bolşevic. Tragedia acestor refugiaţi era că nici înainte de

deportare nu aveau o casă a lor şi nici după plecarea din Bărăgan nu aveau unde să se mai întoarcă. Destin de oameni fără ţară şi fără viitor...

Jurnalul Elenei Spijavca este răbojul pe care se adună toate acest nedreptăţi. Nu este o operă literară, ci o tălăzuire monotonă de fapte, de ştiri, de cifre, de gânduri şi observaţii. Dominantă este panica foamei şi a uitării. Neavând ce să dea de mâncare copiilor, femeia se tânguie şi se revoltă (uneori, nedrept, chiar împotriva rudelor care nu „trimit" mai des bani şi mâncare). Singura realitate din jurul ei este constrângerea. Cu temnicerii neputându-se discuta, toată trăirea se revarsă asupra variabilelor existenţei, cele care pot duce din clipă în clipă la moarte: furtuna, viscolul, noroiul, lipsa pâinii, a uleiului, a lemnelor de foc. Mama îşi iubeşte copiii, soţia - soţul, dar îi dojeneşte aspru când i se par risipitori, neascultători. Imponderabilă şi bovarică, femeia visează cu ochii deschişi lumi mai eroice şi mai sentimentale. Citeşte Robinson Crusoe, Ana Karenina, Cămaşa lui Hristos, *dar şi Machiavelli. Ascultă muzică la pădure, dansează la balurile de la „comitet", vede* Răsună valea, *filmul brigăzilor de la Bumbeşti-Livezeni, dar singura ştire autentică i se pare moartea, la 5 martie 1953, a „papaşei" (Stalin).*

Evenimentele cele mai prezente sunt totuşi cele meteorologice, de care depind viaţa şi moartea imediată. Vântul de miazănoapte poate zbura acoperişul de stuf, după cum ploaia sau zăpada muiată pot topi de-a binelea casa. Încălzirea camerei sau gătitul hranei devin imposibile când vântul bate ceva mai puternic, după cum muncile aducătoare de venit (culesul bumbacului) se sistează în zilele umede sau ploioase. Ca să nu mai vorbim de nevoia precipitaţiilor în luna mai, când se decide recolta de legume. Fără să fie blesteme fataliste, toate aceste constatări ritmează timpul social, mutând accentul de pe politic pe cosmic. Nemaireproşând cuiva nedreptatea ce i se face, diarista ştie că natura este încă mai puternică decât asupritorii care au adus-o aici şi aşteaptă clemenţa de la ea. Când, în 1954, încep să apară în aşezare deţinuţii politici ieşiţi din închisori (preoţi şi intelectuali) viaţa capătă o nouă dimensiune, dar politicul tot nu intră în jurnal. În rest, timpul este segmentat de infinitele liste de cheltuieli, de datorii plătite, de pachete şi mandate poştale aşteptate. De meniurile încropite ca vai de lume, de petecele puse pe haine copiilor, de cărţile împrumutate, de cererile de slujbă şi cartelă, de bolile care ameninţă viaţa. Jurnalul nu are final, pentru că la 7 septembrie 1954 familia este

anunţată că este liberă. Fără prea mare entuziasm, Elena Spijavca începe să împacheteze iluzoria avere de borcane şi conserve agonisite în ultimul an, care s-a nimerit să fie unul mănos. Soţul pleacă să caute de lucru în libertate. Pe această aşteptare nehotărâtă, jurnalul de încheie în ziua de Sfântul Dumitru 1955. Povestea ulterioară este previzibilă, dar n-a mai fost notată. Familia a plecat în pribegie, intrând pe un alt cerc al suferinţei, cel hărăzit oamenilor fără ţară.

Jurnalul Elenei Spijavca este un document genuin, de care nu se poate face abstracţie atunci când vrei să cunoşti microcosmosul socialismului real.

Editorul

1951

29 august

Pe şantierul Iustin Georgescu suntem de 2 luni. Azi am făcut 125 chirpici, până la ora 7 seara.

Liusic a săpat şi a scos pământul din pivniţă, apoi eu am scos apă din fântână şi el a făcut imala. Greu, foarte greu a mers, nu putea scoate picioarele din imală, avea impresia că-i vor rămâne picioarele în noroi!

Acest lucru se repetă mereu, de la 23 august 1951.

Eu în primele zile ameţeam de mai să cad jos, dar cu voinţă mergeam înainte!

Tot azi am aşteptat banii, care până la urmă n-au sosit… Am împrumutat de la Luca 500 de lei până vom primi şi noi.

Virgil împlineşte 9 ani. Îi doresc din suflet mai mult noroc lui, dacă noi am fost aşa de oropsiţi. Seara n-am avut ce mânca, adică n-am primit pâine.

31 august

În primul rând, ce am mâncat, că aici este mai important ce am mâncat ca orice lucru.

O supă rămasă de ieri şi am făcut tăieţei cu brânză de oi 240 lei/kg.

Apoi spre seară am cumpărat nişte pepeni şi înainte de a cina am mâncat pepeni cu pâine. Înainte de a termina de mâncat, a venit factorul poştal şi ne-a adus bani, 1000 lei de la Valy şi 1000 lei de la I. Popescu.

Tot azi a fost un neamţ Martin să ne aducă pachetul de la Cioara trimis din 26 iulie, dar ghinion, l-a uitat acolo!

Am făcut 97 chirpici şi am spălat puţine rufe.

1 septembrie

Toată ziua am aşteptat pachetul. Seara târziu a sosit. 91 chirpici am făcut.

2 septembrie

Duminică. De dimineaţă Liusic a adus pachetul într-un hal fără de hal!

Am copt o pâine minunată şi o plăcintă şi ghiveci la cuptor.

Am fost la pădure şi am adus lemne.

3 septembrie

Totul ar fi fost bine, dacă nu dădea o ploaie destul de bună, a fost trecătoare şi ne-am urmat lucrul, am făcut 100 chirpici.

Muncă şi mâncare, atâta tot.

Dimineaţă am scris şi expediat 2 cărţi poştale, una Valei şi alta Dnei Pantea – Sibiu.

4 septembrie

O zi extrem de grea. Eu cel puţin nu mai puteam merge, căci în special mă dureau picioarele, Liusic la fel.

Mereu aşteptăm bani, pachete şi scrisori care nicidecum nu vin, suntem aproape disperaţi. De azi se face muncă voluntară – obligatorie… Azi am făcut 106 chirpici.

5 septembrie

Azi a sosit poşta mult aşteptată. Liusic a alergat într-un suflet să vadă ce-am primit, dar, culmea, n-am primit nimic! Muncă şi iar muncă, făcurăm 100 chirpici.

Dănuţ e bolnav de diarie, mereu curge şi mereu trebuie spălat.

La sfârşitul zilei am auzit frântură de muzică – acordeon.

Cât eram de obosită, dar toată palpit la auzul unui acord de muzică.

6 septembrie

Tristeţe mare la noi, n-avem bani să zidim casa. Am făcut 80 chirpici. Dănuţ e la dietă mare, toată ziua a mâncat numai pesmeţi.

7 septembrie

Ne-am sculat de dimineaţă la ora 4 şi am plecat după pleavă, dincolo de pădure. Am descoperit rufele mucegăite în şifonier, le-am scos şi le-am spălat. O jale în ele. Pe la ora 10 au sosit pachetele, Liusic a alergat dar s-a întors cu buzele umflate, n-am avut nimic. Am făcut 230 chirpici din cei mici pentru sobe.

8 septembrie

Sfânta Marie Mică. Dar lucrăm de dimineaţă parcă nici n-ar fi sărbătoare. Liusic e la muncă obligatorie pentru paie de orez. Eu car pământ în camere, ca să umplu soclul. Dănuţ se simte ceva mai bine. E cald şi bate vântul de se usucă chirpicii noştri. N-am primit nici azi nimic din afară… L-am lăsat pe Dănuţ să doarmă, el s-a sculat, a răsturnat o cratiţă cu supă ce era sub pat. A mâncat şi el până s-a săturat cu mânuţele, dar până în seară a curs tot mereu din el.

9 septembrie

Am făcut o pâine, o plăcintă şi am făcut o supă şi un ghiveci.

Am avut de limpezit nişte rufe spălate din ajun. După ce am stat la masă ne-am dus la pădure şi am adus un cărucior cu lemne.

Apoi am scris o scrisoare Valei. Altceva nimic deosebit!

10 septembrie

Marele eveniment s-a întâmplat. Am primit 3000 de lei de la Alice, pentru ziditul casei, dar n-am găsit lucrători decât pe joi.

Liusic a lucrat la muncă obligatorie iar eu am cusut plăpumioara lui Dănuţ.

11 septembrie

Nimic deosebit. Liusic la muncă pe şantier, iar eu am descurcat la lână – gheme.

12 septembrie

O mare, mare surpriză, am primit de la Valia 8000 lei, căpătaţi pe brăţară, aşa că avem cu ce ne clădi casa.

13 septembrie

Azi am început clăditul casei şi m-am luptat pentru un geam mare dublu.

14 septembrie

Ziua Sfintei Cruci şi casa noastră e gata clădită.

15 septembrie

Am cărat scânduri pentru pod. Dar poşta ne-a adus o carte poştală de la Dna Pantea, o lădiţă cu făină şi ceva haine, aşa-zise de la Alice. Apoi o telegramă, cum că avem un

pachet la Cioara. Apoi seara l-am tuns pe Dănuţ.

16 septembrie

Azi s-a pus lemnul pe casă de tov. Coţan Victor, cu 500 de lei, cu Liusic împreună. Eu am cărat pământ în camere. Tot azi trebuia să vină şi pachetul, dar culmea n-a venit. Liusic pe chestia asta a făcut nişte nervi groaznici, se vedea mâncând clisă – adică mai bine zis dorind tare mult să mănânce şi când colo nimic!

Eu fiind la cooperativă, Dănuţ a intrat în colibă şi din dulăpior a scos o pungă cu fructe uscate şi le-a împrăştiat peste tot, nişte tăieţei a împrăştiat şi a dat jos nişte vinete coapte şi curăţate, un adevărat talmeş-balmeş.

17 septembrie

O zi foarte zbuciumată. Ne-am zbuciumat să căpătăm şipci pentru tavan. Am fost la Director şi mi-a aprobat, dar Bejan a făcut pe nebunul şi până la urmă n-am mai căpătat şipci.

Lada cu alimente n-a sosit şi suntem foarte alarmaţi din cauza ei.

Aici pe şantier, lumea s-a făcut foarte egoistă. Liusic a cerut ciocanul de la Tania şi a refuzat, sub motiv că „se rupe coada".

Apoi, altădată, vecina Tărâţă m-a refuzat să coc o pâine în cuptorul ei de afară, „că se arde cuptorul“.

Alt caz, tot la ei, că se rupe sfoara, apoi se strică căldarea, dar astea nu s-au întâmplat cu mine.

Liusic azi a făcut scara. Am terminat de cărat pământul în camere.

Dănuţ se ţine de diareea lui şi face căcălică în pat.

19 septembrie

Liusic, obligat să meargă la cules bumbac. A venit vai de capul lui, n-a mâncat nimic toată ziua, dar a făcut 19 kg bumbac.

Am fost toată ziua neliniştită, că nu se sporeşte nimic la casă, am spălat rufe şi altele mărunte, apoi şi Dănuţ îmi umple ziua.

20 septembrie

De la ora 1 noaptea plouă şi până dimineaţă, plouă peste tot în bordei.

Liusic s-a sculat cu nişte epitete şi vorbe proaste pe capul meu.

Pachetul de la Cioara n-a fost adus şi a trebuit Liusic să meargă după el.

Am fost pe ploaie cu Dănuţ în braţe.

În fine a sosit şi Liusic cu lada la ora 9 seara. Lada cu cartofi, o punguţă cu fasole, una cu griş şi o bucată de săpun, dar noi

aşteptam cu totul altceva, ceva gras, ca clisă, şuncă sau aşa ceva.

A fost o deziluzie amară, căci suntem tare secătuiţi, numai cu cartofi şi fasole toată ziua. Desigur aşa ne e dat, să nu murim de foame…

Am aflat, mai târziu, că în ladă au mai fost şi două borcane cu grăsime, dar care ne-au fost sustrase… Mare blăstămăţie şi cu furturile astea!

21 septembrie

Azi am lipit pentru prima zi în camere, împreună cu Liusic, e frig dar îi dăm înainte, căci în bordei s-a făcut imposibil de vieţuit.

De altfel, nimic deosebit, decât marele eveniment al lipitului, pe care nu l-am făcut nici unul din noi până acum.

A trecut Dl Hanganu şi ne-a arătat o şmecherie, care desigur merge mai bine.

23 septembrie

Duminică. Am bătut scândurile pe pod.

26 septembrie

Azi au pus pământ pe pod trei tineri şi ne-a costat 1000 lei.

27 septembrie

Chin şi vai şi amar. Lipim de câteva zile şi nici n-am timp să scriu ceva.

Mâncare foarte seacă, că ne-am secătuit de tot şi cu lucru peste puterile noastre.

28 septembrie

Spre seară Liusic îmi spune să ies afară şi ce văd? Dănuţ, căţărat pe o piramidă de chirpici, parcă ar fi un cocoşel.

29 septembrie

Am lipit faţada casei până târziu. Azi am primit un colet de la Valea, cu rufe, rochiţă de stambă, ciorapi de bumbac şi de mătase pentru mine, 6 m. de finet, nişte scrumbii, câteva mere, dar culmea nici o scrisorică. N-am mai primit de la ea, de o lună şi mai bine, nici un rând.

30 septembrie

Liusic e la ţipirig.

1 octombrie

Am trimis o telegramă lui Nusic pentru a trimite nişte bani.

2 octombrie

Abia azi a venit Liusic de la ţipirig. A mai ajutat la tăiat ţipirig şi corcodele, a tăiat 100 snopi, le-a evaluat la 5 lei snopul.

3 octombrie

Am lipit şi văruit mereu până ne-au mutat pe ziua de…

7 octombrie

Am scăpat de bordei, grea a fost mutarea, dar suntem de acum în casă!

Altă belea, n-avem sobă şi plită pentru a ne încălzi şi a face mâncare.

Am umblat câteva zile la vecina Reihtenwald de am făcut mâncare… mare amărăciune pe capul nostru.

9 octombrie

Şi azi s-a acoperit şi s-a sfârşit.

Am bătut scânduri şi la fundurile casei; cu scânduri contra legii de aici. Unul l-am şi lipit pe un frig de-mi îngheţau mâinile.

10 octombrie

Liusic e la muncă obligatorie, nu prea am de făcut mâncare şi mai aranjez în marea noastră locuinţă. Am expediat o carte poştală lui Nusic în legătură cu sobiţa şi mulţumire pentru bani, căci am uitat să scriu că luni după masă am primit de la Alice 2000 lei, au picat tocmai la timp, căci am avut cu ce plăti omul pentru lucrul acoperişului.

11 octombrie

Am făcut mâncare, dar la vecinii Reihtenwald, căci n-avem plită pe ce găti.

După masă am lipit peretele lateral, şi cu acestea zise şi făcute am terminat cu lipitul.

12 octombrie

Liusic e la muncă obligatorie. Când ne-am mutat, Dănuţ mi-a pierdut inelele pentru perdele, a trebuit să umblu pe la toţi vecinii până am putut găsi câteva. Seara a venit Bejan şi Corcodel să-l anunţe pe Liusic pentru muncă de 3 zile la instituţii dar a lucrat mult mai multe. Azi am dat toată casa de jur împrejur cu var.

13 octombrie

A fost Vasilescu şi mi-a luat toată scândura, am avut mari emoţii căci nu făcusem un frontar. Până în seară am cărat tot ce-a rămas în pod şi am cărat pământ la temelia casei.

Liusic e la muncă voluntară-obligatorie.

14 octombrie

Duminică. Liusic e la muncă, iar eu am copt o pâine, am scris o scrisoare Valei şi una Dnei Pantea. Seara Liusic a adus geamul la bucătărie, care ne-a bucurat foarte mult.

15 octombrie

Liusic e tot la muncă, la noi e mare eveniment, am primit sobiţa mult aşteptată, de acum o să avem cu ce ne încălzi.

Am mai primit şi o carte poştală de la Alice, am mai cărat pământ la temelia casei.

21 octombrie

Duminică. Eu am lipit toată temelia casei, şi mi-a rămas şi pe mâine. Liusic e tot la muncă pe şantier.

24 octombrie

În sfârşit s-a terminat cu casele, dar şi cu instituţiile şi azi e mare eveniment în satul nou, Însurăţei. Noi, toată lumea, am îmbrăcat haine de sărbătoare căci avem recepţia.

O serbare aşa-zisă, au venit şi nişte personalităţi pentru a ne vedea în această zi.

Ieri am spălat rufe şi azi le-am întins, dar cu tot lucrul ce-l aveam, am lăsat toate la o parte, m-am îmbrăcat şi eu, căci am vrut tare mult să fiu prezentă, nu pentru serbare, ci să ascult ce se vorbeşte la sfârşitul lucrărilor.

În sfârşit, suntem gata, chiar şi lăudaţi, dar fără nici o perspectivă de câştig, decât la culesul bumbacului.

25 octombrie

Liusic a scris o carte poştală lui Nusic şi unchiului i-a mulţumit pentru 1000 lei, ce-i primisem zilele trecute.

26 octombrie

Azi e Sf. Dumitru, dar am lucrat ca în toate zilele. Am adus laptele, e un lucru mare căci îl aducem tocmai de la dispensar.

Am lipit plita cu baligă, şi am căptuşit carpeta. Azi iar un eveniment, Liusic a fost invitat la comitet pentru serviciu, el plecase la culesul bumbacului.

28 octombrie

Ieri am primit de la Valea în sfârşit o scrisoare, dar cam tristă, cum e în general acum viaţa cam tristă.

Azi e Duminică, am găsit 1,5 kg carne şi jumătate de zi am pregătit şi o aşa-zisă plăcintă.

29 octombrie

Am primit o scrisoare impresionantă de la Dna Pantea. Liusic lucrează la sfat. Tot azi am primit bani de la Victor 3000 lei. Mare ne-a fost bucuria, căci rămăsesem fără un ban în casă.

31 octombrie

Am scris o carte poştală lui Victor şi Liusic una lui Nusic. Am făcut mâncare, fasole şi ghiveci de vinete. Am cumpărat marmeladă, andrele şi am dat datoria Dnei Marta.

Zile frumoase a avut octombrie. Azi Liusic a tăiat lemne şi le-am pus în pod. De altfel, podul nostru e o magazie.

4 noiembrie

Grozave zile mai trăim. Ieri s-au împlinit trei luni de la plecarea lui Virgil, când au aflat că-i lipsă. Aceste momente nici nu-i nevoie să le mai descriu, căci rămân vii în memorie.

Tocmai terminasem complet cu aranjarea casei, chiar ne simţeam bine, aşteptam peste câteva zile încadrarea şi a dat hodoronc-tronc şi s-au răsturnat toate. Speranţa ne e numai la Dumnezeu, căci noi, oamenii, nu mai putem face nimic! Liusic a plecat la raion, pentru a trimite o telegramă, ca să vină Virgil îndărăt. Sărman copil, nici el nu-i cu mai mare noroc! Chiar mă bucuram, cel puţin el ducea o viaţă mai omenească, dar ne este dat să suferim mereu.

5 noiembrie

Luni. De azi nu se mai duce la slujbă. A tăiat lemne, e zi obişnuită. Azi am expediat o carte poştală Valei.

6 noiembrie

A plecat la muncă la ferma Lişcoteanca, a lucrat în magazie.

7 noiembrie

Zi de sărbătoare, agitaţie. Şeful a fost şi m-a întrebat dacă mi-a venit copilul. Liusic e tot la muncă. Am scris o scrisoare Dnei Dr Tomida.

8 noiembrie

A sosit Virgil cu Victor. Desigur mare eveniment, dar tot ce a fost azi nu se uită, deci nu e nevoie de scris.

9 noiembrie

L-am adus pe Virgil la şcoală, apoi la dispensar, pentru a primi injecţii cu calciu, care au fost refuzate.

10 noiembrie

Virgil s-a dus la cules bumbac, Liusic tot la bumbac, numai că la transportat. Am primit o carte poşată de la Dna Pantea.

11 noiembrie

Am strâns vreascuri din pădure cu Virgil.

12 noiembrie

Virgil cu Liusic la cules bumbac.

13 noiembrie

La fel.

14 noiembrie

Am scris o scrisoare Valei şi una Dnei Pantea, iar ei la bumbac şi eu la strâns vreascuri din pădure.

15 noiembrie

O zi la fel ca ieri, o zi caldă şi liniştită, dar zbuciumată pentru o bucată de pâine.

25 noiembrie

Duminică. De mult n-am mai scris nimic. Pe data de **16 noiembrie** am primit un colet de la Dna Pantea iar peste o zi o carte poştală tot de la ea. Mare bucurie am avut, căci o persoană streină este aşa de drăguţă şi atentă, iar afară de lucrurile mele mi-a mai trimis şi ceva de-ale gurii, ca: zahăr, griş, fidea şi uscăţele.

La **24 noiembrie** am trimis o carte poştală Valei, am fost şi la pâine, dar în zadar, n-am adus aşa ceva! M-am interesat de carne şi m-am dus şi la pădure după vreascuri.

Azi e **25 noiembrie**, am făcut mâncare de carne din oaie. Am copt şi pâine cu mare tămbălău.

Am rămas iar fără un ban în casă. Sâmbătă **17 noiembrie** Liusic a fost la piaţă şi ne-a aprovizionat cu zarzavat.

De la **20 noiembrie**, Liusic lucrează la poduri.

27 noiembrie

Amare zile mai trăim, e foarte rău, e de neînchipuit de greu să-ţi fie foame şi să n-ai ce să mănânci!

N-avem nici petrol deloc, toată luna noiembrie nu ne-a adus petrol, zile triste şi întunecoase.

8 decembrie

O zi cu multe şi felurite emoţii. Dimineaţă, am fost la Luiza şi am rugat-o să-mi mai împrumute două străchini de făină. Felul ei de a mă servi a fost o mare umilinţă pentru mine, că după ce am ieşit de la ea am plâns amar. Apoi a venit Dna Macion şi din vorbă în vorbă am ajuns să-mi propună că-mi împrumută ceva făină de porumb.

Când veneam acasă de la ea, mă anunţă, tot Luiza, că am două colete. Am alergat la poştă şi într-adevăr, unul de la Valea, iar altul de la Alice.

Bucuria mi-a fost nespus de mare, de la Valea, făină de cucuruz, 1 kg ulei şi biscuiţi, iar de la Victor, câte un costumaş la copii.

De la Alice, câte puţin din tot ce are omul în cămară, tot uscate.

Apoi, tot azi ne-a adus fiica lui Moş Ilie Tudose două pâini a câte două kilograme, a fost o confuzie, pâinea fiind a lui Tărâţă. Dar Liusic n-a avut 7 lei şi a mâncat supa goală.

Seara Liusic a adus ceva aşchii de la pod. Am expediat o carte poştală Valei şi o scrisoare lui Nusic, drept mulţumire.

9 decembrie

Duminică. Ca de obicei aduc laptele de dimineaţă, apoi am făcut mâncare. Liusic a plecat la Însurăţei pentru serviciu şi pentru o treabă cu omul care vrea să ne cumpere mobila.

Ne-am decis să vindem un pat şi un şifonier, căci altă ieşire n-avem.

10 decembrie

Am scris o carte poştală lui Victor.

11 decembrie

Am spălat rufe şi am fiert fasole de la Alice. Liusic a adus lemne cu spatele de la lucrul podului. De fapt, aşa ne încălzim şi facem mâncare.

Vrem să vindem din mobilă pentru alimente, ne-au promis vreo doi, dar nu se prezintă nici unul pentru a definitiva târgul. N-avem (pâine) grâu, deci n-avem din ce face pâine şi din cauza asta o ducem foarte, foarte greu.

13 decembrie

O zi ca toate celelalte, a venit poşta, dar nu ne-a adus nimic, tare aşteptăm bani pentru grâu şi lemne.

A început gerul să ne pişte, dar în casă nu e cald. Azi Liusic a primit pentru luna noiembrie suma de 3180 lei.

Mare bucurie pentru noi, care suntem de vreo 2-3 săptămâni fără un ban şi cu multe datorii. E foarte greu să n-ai cu ce cumpăra un chibrit, sare, cremă sau aşa ceva.

Suntem fără o ceapă, fără un morcov şi fără o fasole. Avem cartofi de la şantier şi mălai de la Valea, aşa că nu murim de foame.

14 decembrie

În noaptea asta a fost un vânt grozav, credeam că-i uragan şi ne zboară acoperişul. Când venea câte o răbufneală, trecea fierbinte prin mine. Spre dimineaţă, ceva mai puţin bătea, iar Liusic, cu tot vântul, s-a dus la piaţă la Viziru, căci nu aveam nimic de-ale mâncării, dar şi cei ce vând nu s-au prezentat.

15 decembrie

Carevasăzică azi a fost la piaţă dar n-a fost completă. Peste zi a fost o aşa linişte, că n-ai fi zis c-a fost aşa uragan, de-a descoperit unele colţuri ale casei, cele de paie.

16 decembrie

Duminică. Liusic a cumpărat carne de oaie 3 kg, apoi a plecat la Însurăţei, în vederea serviciului şi să clarifice cu mobila.

S-a înţeles să dăm patul şi şifonierul în schimbul a 2 saci de grâu, unul de cucuruz şi 2 sticle de ulei şi 1 kg ţuică. Desigur ieftin, dar dacă nu se găseşte alt amator mai gras… n-avem încotro, căci n-avem ce mânca.

17-18-19-20 decembrie

Liusic s-a dus la Însurăţei pentru a face făină, a fost mare aglomeraţie, dar în sfârşit a făcut, iar acum avem făină…

În aceste zile n-am avut nimic deosebit, decât că luni am spălat rufe şi joi când a venit am început curăţenia.

21 decembrie

Am dat cu var. Dănuţ e bolnav, a răcit şi tuşeşte. Şi Virgilică s-a îmbolnăvit de vechea lui boală, am aranjat să i se facă injecţii cu calciu.

22 decembrie

Iar la piaţă şi care n-a fost nimic zarzavat, şi chiar tare m-am descurajat, n-avem nici un cartof.

Tot azi am primit 3 kg petrol.

Tot azi cooperativa ne-a distribuit 900 g zahăr. Poşta, în acest răstimp, nu ne-a adus nimic!!

N-avem lemne.

23 decembrie

Duminică. Am primit o scrisoare de la Dna Pantea. Peste o zi este ajunul Crăciunului. Am scris o scrisoare lungă Valei şi lui Victor şi una Dnei Pantea.

24 decembrie

Azi e ajunul Crăciunului şi fiecare are în suflet o speranţă spre mai bine. Liusic e la pod şi a adus lemne cu sacul pe spate. Am făcut mai multe feluri de mâncare: salată [*à la*] *russe*, muşchiuleţ de viţel împănat cu usturoi, ruladă din piept de găină, căci avem şi o găină de la Însurăţei. I-a făcut-o cadou gazda unde a stat Liusic când a făcut făină.

Am preparat o supă şi sos de viţel. Am avut mâncare pentru 3 zile, iar după aceea nimic, nici un cartof pentru o supă.

25 decembrie

Zi de mare sărbătoare, pe care am săr-bat-o fără biserică, dar am sărbat-o în casă, am cântat şi am citit.

26 decembrie

Am primit 1000 lei de la Unchiul Jean – Arad. De altfel, nici un eveniment în casă.

27 decembrie

Eu am citit, dar Liusic e la muncă şi a adus lemne în sac.

Am primit o carte poştală de la Carola, în care ne comunică că ne-a expediat un colet. Cartofi şi ceva preparate din porc.

30 decembrie

Duminică. Eu am fost la Tatiana iar Liusic s-a tăvălit toată ziua, căci în ajun fusese la cărat bulumaci.

31 decembrie

Ajunul anului nou! Eu am copt pâine şi plăcintă, iar Virgilică a avut o zi plină de bucurii, a umblat cu buhaiul la urat şi a câştigat şi ceva bani. Am aşteptat pachetul de la Carola, dar n-a venit. Chiar am început să lăcrămez de necaz, toată lumea primeşte pachete, numai de noi nu-şi aduce nimeni aminte…..

1952

1 ianuarie

O zi mare în toată lumea, la noi foarte seacă. Şi tristă. Doamne fereşte să fie şi cursul anului tot aşa! Am fost la Tania şi am scris o carte poştală Dnei Pantea. Tot azi a descoperit Liusic că-i curge mult sânge din anus…

4 ianuarie

De 4 zile întruna fac tot „ciorba fulger“, din varză, ceapă şi morcov, acrită cu oţet, de care m-am plictisit grozav. Lemne n-avem deloc, din ceea ce aduce Liusic cu spatele. Aşteptăm numai pachetul trimis din 18 decembrie. Nişte vise proaste avem mereu…

5 ianuarie

Liusic nu s-a dus la lucru, că nu s-a lucrat, dar nici la piaţă nu s-a dus, nici poştaşul nu ne-a adus decât o carte poştală de la Unchiul Jean. A fost o zi cu mare vânt.

6 ianuarie

Duminică. Liusic s-a dus la Însurăţei la biserică, piaţă şi poştă şi a adus într-adevăr coletul trimis de Carola. Toate au ajuns bine,

au fost diferite zarzavaturi şi o lădiţă cu 1 kg grăsime, jumări, slănină şi un cârnăcior.

Desigur, am fost foarte bucuroşi de primirea lui!

7 ianuarie

Sfântul Ion. Şi azi un vânt teribil. Nici la lucru n-a putut să se ducă Liusic, în schimb am copt pâine în cuptor afară. Apoi asta e ceva de pomină, pe un aşa vânt şi cu ceva zăpadă, să coci pâine afară, dar pâinea s-a copt bine. Tot azi am primit un colet de la Alice, tot cu ceva grăsime şi slănină, 1 kg ulei – soia, zahăr, nuci şi făină.

Acum, desigur, am din ce să fac mâncare, dar tot mă frământ, cum să fac, să nu se termine prea iute, că iar nu-i nimic!

Acum e greu la noi cu lemnele. Din ce aduce cu spatele Liusic de la pod. E foarte scumpă căldura noastră. Dar sperăm să primim bani pe lucru şi să cumpărăm lemne.

De la Victor am pierdut speranţa de a mai primi bani pe acele obiecte, dar nici o carte poştală nu primim de la el, ca să ştim barem cum stau lucrurile.

8 ianuarie

O zi ca toate celelalte. Dănuţ e bolnav. De vreo două zile se simte mai bine.

Avem cea mai mare zăpadă de până acum. Virgil a venit cu pantalonii uzi până sus din cauza zăpezii.

9 ianuarie

În toată ziua Liusic se duce la lucrul podului şi aduce câte un sac de lemne pe spate. Mâncăm ceva mai bine, în urma primirii coletelor, adică dimineaţa fac o mămăligă şi o mâncăm cu jumări, ciorba la amiază şi ceva mai completă.

Suntem foarte bucuroşi că avem pâine şi mămăligă, numai că ne munceşte gândul ce vom face în primăvară. Toate se scumpesc straşnic, a ajuns sacul de grâu cu 5000 lei, mălaiul cu 100 lei kg, 600 lei kg de ulei şi aşa mai departe. Şi perspectiva cartelelor s-a spulberat complet.

11 ianuarie

Am fost la poştă, dar n-am primit nimic. Am copt un mălai şi am fiert fasole. Nimic deosebit, Liusic a adus sacul cu lemne pe spate… iar seara a mâncat de m-a speriat şi chiar de s-a mirat, o jumătate de farfurie mălai copt, cu zahăr şi ulei, în general gusta o farfurie cu ciorbă, o farfurie fasole şi un ceai cu pâine.

12 ianuarie

Liusic a încercat o mare deziluzie, s-a plătit foarte puţin pontajul şi în plus cu o greşeală din partea ălora care fac socoteala de 1400 lei, dar pe noi ne mănâncă chestia lemnelor.

I s-a promis un post de contabil la raion la secţia „Sănătate“, o s-o vedem si pe asta.

Am făcut baie copiilor, am făcut şi eu tot azi şi s-a arat locul în jurul casei.

13 ianuarie

Duminică. Am primit o scrisoare de la Valea, în care ne comunică că a cumpărat bocanci lui Liusic. Tot ea ne mai scrie că n-a făcut nimic cu acele lucruri, această veste ne-a mâhnit mult de tot, nu ştiu cum vom ieşi din situaţie.

Azi scriu scrisoare răspuns Valei, Carolei, lui Alice, părinţilor şi unchiului Jean.

14 ianuarie

Am copt pâine şi am expediat lădiţa la Carola. Liusic n-a plecat la lucru, fiind o zi ploioasă.

15 ianuarie

O zi grea, în sensul că Liusic a fost greu încercat, puţin şi avea să-şi zdrobească piciorul stâng. I-am pus comprese cu oţet.

De azi nu ne-a mai dat lapte la centru aşa că şi asta s-a spulberat. Eu cel puţin mă simt foarte îngrijorată de copii, n-am ce le face de mâncare.

18 ianuarie

O zi cu soare, am primit 2000 lei de la Valea, de acum avem cu ce cumpăra lemne. Când suntem la mai mare aman Dumnezeu ne întinde o mână de ajutor şi scăpăm de situaţia disperată: „Mari şi nemăsurate sunt căile tale, Doamne!“

Tot azi a venit Norica la noi, ca să clarifice situaţia de supărare dintre noi.

19 ianuarie

Liusic a cumpărat lemne de 3200 lei, de salcâm. I-am scris Valei şi i-am mulţumit pentru grija ce ne-o poartă. La piaţă Liusic n-a găsit decât ceapă. Din ce să faci mâncare, habar n-ai.

25 ianuarie

Am primit un colet de la Valea, cu bocanci, o broboadă mie, halva, carote şi făină de cucuruz, în colet şi o mică scrisoare.

28 ianuarie

În această zi s-a făcut schimbul banilor până la 31 ianuarie. În fiecare zi fac mămăliguţă de dimineaţă şi o mâncăm cu mujdei de usturoi şi un ceai.

1 februarie

Am schimbat banii, dar nu ai noştri, căci pe noi ne-a găsit fără nici un ban. Azi coc pâine, lucru mare, că o coc afară; noroi şi vânt.

Expediez o carte poştală Valei, una Dnei Pantea şi una lui Alice. Iar am ajuns să n-am din ce face mâncare, la piaţă n-a fost chip. Vânzătorii cereau preţuri mai mari decât cele oficiale, deci şi cu bani n-ai putea să cumperi ce-ţi trebuie. Azi dimineaţă, am făcut salată de ceapă, cu mămăliguţă prăjită, iar Liusic la lucru a luat puţină mâncare de arpacaş. Nici nu ştiu cum rezistă cu mâncarea asta!

Toată luna februarie n-am scris nimic, cu toate că ar fi trebuit, căci s-au petrecut lucruri vrednice de amintit, dar o să-mi dau toată stăruinţa, ca memoria să fie vrednică de al ei nume.

La **10 februarie**, Duminică, a fost o vijelie, viforniţă, de ne-a îngrozit, căci cu alimentele stăm foarte prost, căci la piaţă n-am putut cumpăra nimic.

La **2 februarie** nu se vindea decât pe obiecte, la **9 februarie**, când Liusic s-a dus cu obiecte, vroiau numai bani, aşa că toată luna februarie ne-am chinuit cu de-ale mâncării, n-aveam nici zahăr pentru un ceai,

nici lapte, numai sos de ceapă, mujdei de usturoi. Am primit câţiva cartofi de la Tania şi în altă duminică am primit varză murată de Norica. Şi aşa am târât-o, până am primit salariul pe luna ianuarie – 177 lei, stabilizaţi desigur – în **15 februarie**. Apoi Liusic s-a dus la piaţă şi a cumpărat morcovi, 1 kg de ulei, 1 pereche de găini, 20 ouă, aşa că am scăpat de sos de ceapă, care ne devenise deja scârbos.

Asta s-a întâmplat în **16 februarie**; tot în aceeaşi zi, am primit pachetul de la Valea, cu un kg ulei, 1 kg marmeladă, 1 kg zahăr, bulion, ceva slăninuţă şi costiţă afumată.

Apoi chiar ajunsesem la mal. La **26 februarie** s-a primit şi avansul de 55 lei.

La **17 februarie** am expediat o carte poştală Valei, Dnei Pantea, lui Alice, părinţilor şi Liusic lui Mac.

1 martie

Mărţişor! Liusic a fost la piaţă. Am cumpărat carne de oaie.

2 martie

Duminică. Am făcut mâncare şi mărţişor la copii.

3 martie

Am primit 50 lei de la Valea.

6 martie

Şi azi am primit 50 de lei de la Alice. Noi îi rugasem să ne trimită 150 lei, iar ei au binevoit să ne trimită numai 50 lei, aşa că tot nu putem cumpăra grâu.

7 martie

De dimineaţă sau, mai bine zis, din noapte a început să bată vântul cu cernere de zăpadă. A durat toată ziua cu intensitate spre sfârşit. Dimineaţa am făcut focul, am făcut un „imprinsup“ şi la copii câte un ou prăjit. Cu Virgil am mâncat 2 ouă şi un ceai..

La amiază, când să fac o ciorbă, cu mare greu că ieşea mereu fum în cameră, cu dese răbufniri, la copii le-am prăjit şi câte un ou. Nu ştiu de ce, dar până la sfârşitul zilei am avut dureri de cap, dacă mă aplecam ameţeam numaidecât!

Seara din nou a ieşit groaznic fum, trebuia mereu să ţinem geamul mic deschis, am făcut un ceai şi cu asta ne-am culcat. Aici, mereu avem aşa meniu, cu mici schimbări, când facem piaţa de cumpărăm vreun kg de carne de oaie şi când primim vreun pachet cu ceva mai bun în el.

Noaptea, vântul a bătut ca turbat, mereu am avut impresia că descoperă casa de pai şi ţipirig. Chiar am deschis geamul mic şi m-am uitat afară, unde nu se înţelegea nimic,

căci toată zarea era o învălmăşeală totală de zăpadă amestecată.

8 martie

A doua zi am stat până târziu în pat din cauză că situaţia nu se schimbase cu nimic, apoi să fac focul însemna iar să deschidem geamul şi tot frig ne-ar fi fost. Am mâncat câte o bucăţică de pâine în pat. N-a fost chip să stăm prea mult din cauza copiilor.

La 12 am făcut în sfârşit focul ca să fac un „imprinsup“. Fum a ieşit dar nu prea grozav, dar vântul şi azi a bătut toată ziua spulberând zăpada. Grozăvenia e mai mare, că n-avem lemne şi cu mâncarea stăm cât se poate de slab.

9 martie

Duminică. Baba mea. Ninsoarea a încetat, vântul cu mai puţină tărie bate, după-masă chiar a fost frumos cu soare mult. Parcă suntem după un cataclism, zăpada aşa aranjată, parcă ar fi nisipul Saharei!

Dar n-avem ce mânca, asta e straşnic, n-a fost chip de piaţă şi am rămas complet neaprovizionaţi. Azi am fiert fasole, nici măcar o murătură n-avem.

10 martie

Liusic s-a dus la lucru şi a avut iar neplăceri cu directorul şantierului. A adus şi

ceva lemne. Dimineaţa „imprinsup“, de amiază supă de fasole, iar seara supă de fasole şi ceva tăiţei cu ceapă prăjită. Dar după această ceapă am umblat pe la toţi vecinii şi chiar mai în depărtare şi abia seara am găsit 3-4 cepe. Dacă nu ne-am aprovizionat, n-avem absolut cu ce face mâncare şi nici la alţii nu poţi găsi.

11 martie

Am primit injecţii Anti-Tifoide, sunt foarte dureroase, adică reacţia. Azi am dat 12 kg tărâţe pentru 6 kg lapte. Liusic tot la lucrul podului, este grozav de greu şi lucru au greu, dar şi drumul este imposibil, după atâta zăpadă. După masă m-am dus cu lucru la Norica, dar mai târziu m-au apucat nişte zguduituri – frisoane, de nu mă puteam linişti.

12 martie

Nimic deosebit, soarele încălzeşte şi zăpada se topeşte, deci e un noroi de abia îţi scoţi picioarele. Liusic aduce lemnele pe spate, e cât se poate de greu, dar nu ne ajung ca să ne încălzim, căci este şi frig şi nu pot dovedi numai cât fac mâncare. M-am dus la Dna Ghenov în lucru şi au venit şi copiii acolo, am stat vreo 2 ore şi am venit acasă ca să facem focul şi să aşteptăm pe tăticu, dar el a venit după ora 7, au avut şedinţă.

13 martie

Avem un noroi grozav.

Am fost la pădure şi am adus cătină cu spatele pentru a putea coace pâinea. Liusic a adus salariul pe luna februarie de 170 lei. Ne închipuiam c-o să primim mai mult, dar aşa nu ştiu ce vom face, căci făina de grâu am terminat, nici lemne n-avem, decât cele aduse pe spate. şi nici din celelalte n-avem nimic, ca ulei, fasole, ceapă…

14 martie

Am copt pâine. Nu pot înţelege de ce Dna Pantea nu ne scrie nimic!

Liusic la lucrul podului, dar a venit mai mult negru de oboseală şi în plus le-a pus injecţie. Mereu ne zbatem ca peştele pe uscat. Bani puţini, când nimic nu avem, căci şi făina pentru pâine am terminat-o.

15 martie

Când ne-am pregătit pentru a merge la piaţă, s-a stârnit şi crivăţul a bate cu mare furie. Tragedia era că bătea la noi în coş şi ne dădea tot fumul în casă, toată ziua am stat în frig şi Liusic a stat toată ziua în pat. Am avut fasole fiartă din ajun, altfel n-am fi avut ce să mâncăm, decât numai pâine, tot coaptă în ajun. *O zi foarte neagră, printre alte negre în acest fericit Bărăgan…*

16 martie

Nu primim nici un rând de la nimeni, uitaţi cu desăvârşire.

Liusic a fost la piaţă la Însurăţei, dar a fost târziu şi n-a adus absolut nimic. Mereu am fost iarna asta cu nimic de-ale mâncării în casă, aşa că şi de data asta, iar fără nimic am rămas, nici un pic de untdelemn. A lăsat la un om 105 lei pentru a cumpăra făină, căci şi făina am terminat-o!

17 martie

Am fost la lapte şi am împrumutat ceapă, şi ouă am cumpărat, aşa că azi le-am făcut tăiţei cu ceapă prăjită.

19 martie

Liusic nu s-a dus la lucru, fiind un vânt grozav.

20 martie

Am dat la bucătăreasa de la şantier să ne cumpere ulei şi ceapă, de la Însurăţei.

21 martie

Am cărat cătină cu spatele de la pădure.

22 martie

Şi azi la fel am adus cătină, cu niţele peripeţii, apoi am dat fuga să găsesc carne, şi în adevăr am cumpărat 2 kg de oaie. Liusic e

la cărat pietriş de la Cioara şi aduce când vine lemne cum poate!

23 martie

Duminică. Aproape toată ziua, am gătit mâncare, iar Liusic la Însurăţei. A cumpărat făină, ceapă, usturoi şi a adus lemne de la pod. Apoi a adus şi o lădiţă de la Nusic prin poştă. Ce să fie oare în lădiţă? Făină de pâine, ulei de soia, un pumn de paste făinoase şi o jumătate de kg griş…

24 martie

Liusic e la lucru.

25 martie

A primit avansul de 60 lei.

27 martie

De dimineaţă a plouat, apoi a început un vânt puternic din apus – cald dar puternic. Partea tristă e că am avut de copt pâine şi nu puteam face focul, căci pâinea o coc afară. Spre seară, am făcut totuşi focul cu vântul niţel mai liniştit, cu mare greu am făcut focul… pâinea s-a copt destul de bine.

28 martie

Am fost la dispensar şi am primit 1/2 kg marmeladă şi 1 kg făină, ajutor pentru copii.

Lucrez la grădină, azi e a doua zi, dar ninge şi nu pot continua lucrul.

30 martie

Liusic a fost la Stâncuţa-Nouă, la Leahu. Ne-a adus şi ceva cârnat şi tobă. Tot azi Liusic s-a împăcat cu Tania.

31 martie

Liusic s-a dus la fermă pentru a se interesa de serviciu şi desigur i-a răspuns negativ, n-a fost nici la lucru. Eu lucrez, câte puţin la grădină, cu ameţeli, dar îi dau înainte.

1 aprilie

Ce iute trece timpul, suntem deja în aprilie. Iute şi sec, adică cu necazuri şi lipsuri. Am spălat rufe, a fost un vânt grozav şi m-am chinuit mult cu ele.

2 aprilie

Am copt pâine, când să termin cu focul s-a stârnit iar vântul, căci acum în fiecare zi bate vântul cu furie. Am uscat şi rufele, am avut şi foarte mari neplăceri cu acest hârleţ nenorocit.

Nimeni nu vrea să împrumute unelte agricole, în cazul ăsta nu ştiu cum voi face grădina.

3 aprilie

Azi iar un vânt rău – de crivăţ, de nu s-a putut lucra cine ştie ce! Iar am umblat după hârleţ şi după ce am fost la mulţi în fine am găsit, dar din cauza vântului rece am săpat puţin.

6 aprilie

Am scris o carte poştală lui Alice şi o scrisoare Valei. Ieri am fost la piaţă la Viziru cu 13 lei, deci n-am cumpărat mare lucru. Mereu parcă sunt bolnavă şi slăbită de puteri, din cauza foamei.

7 aprilie

Blestemate zile, azi a trebuit să coc o pâine în cuptor la Dna Ghenov, cu mulţi nervi şi multă oboseală. Lucrez zilnic în grădină, azi o să semăn castraveţi şi fasole de păstăi. Pâinea a rămas totuşi crudă şi a trebuit să coc definitiv la Dna Lucov în rolă.

10 aprilie

Am început marea curăţenie de primăvară, azi am dat cu var în bucătărie.

11 aprilie

Am scos tot din cameră şi am dat cu var. Alaltăieri, adică la 9 aprilie, am expediat o scrisoare Valei şi o carte poştală lui Alice.

12 aprilie

În fine, am dat şi pe afară cu var şi cu pământ şi am terminat cu curăţenia. Nu s-au

dat bani de la pod şi n-am putut face piaţă deloc! Mare frământare pe la noi, căci n-avem nici de unelea, până şi făina am terminat-o complet. Mereu aşteptăm pachet de la Victor, care nu mai vine.

13 aprilie

Duminică. Fasole şi iar fasole, nici nu le mai suport gustul, parcă ar fi altă mâncare. Variaţia o facem cu „imprinsup", şi sos tot de făină. Chiar sufăr de multe ori de foame, mă frige stomacul.

14 aprilie

Azi am început cu spălatul rufelor şi am spălat ceva de lână, apoi am udat şi grădina.

15 aprilie

Am fost chemaţi la miliţie pentru a ne restitui buletinele, dar ale noastre cum suntem ghinionişti, nu s-au găsit – sunt rătăcite. Am spălat rufe multe şi mi-au rămas şi pe mâine. S-au primit şi bani de la pod, am dat ceva şi din datorii, dar ăsta cu banii ne pisează mereu…

17 aprilie

Mereu aşteptăm pachet şi nu vine, suntem secătuiţi complet. Am fost la piaţa Însurăţei împreună cu Liusic şi am făcut diferite cumpărături. Am văzut şi eu Însurăţeii şi piaţa, care de obicei este mică.

20 ouă a câte 80 de bani bucata, 1 kg grăsime 25 lei, 2 litre fasole cu 3,5 litru, 1 pâine 4 lei, de 1 leu usturoi şi asta a fost tot. 700 g brânză – 14 lei.

Dar cel mai mare lucru: am văzut podul unde a lucrat Liusic toată iarna şi primăvara, dar cred că a fost şi un fel de vizită de adio!

La întoarcere ne-am oprit pe la fermă, unde Liusic s-a interesat de serviciu, apoi după masă s-a dus şi-a depus cererea. De câteva zile am descoperit că am viermi intestinali, un fel de limbrici mărunţi.

18 aprilie

Am primit o scrisoare de la Valea şi ne-am lămurit de a mai aştepta pachet de la Victor.

19 aprilie

Ajunul Sf. Paşte. Liusic s-a dus la piaţa Viziru şi a cumpărat 10 kg făină integrală cu 3 lei kg. Până în seară am şi copt 3 pâini. Am cumpărat 2 kg carne de oaie şi am făcut mâncare până la 12 ore din noapte.

20 aprilie – 22 aprilie

Sf. Paşte – Învierea Domnului Nostru Iisus Hristos! Dar n-am fost deloc la biserică de aceste sărbători! Zile vesele cu soare, dar triste pentru noi! De mâncare am făcut totuşi ceva. Cozonac din 5 ouă şi aşa-zisă plăcintă.

Apoi din carne am făcut o ruladă, supă şi sos, de ne-a ajuns pe 3-4 zile. În prima zi am fost la pădure unde ne-a prins o furtună cu mult praf…

23 aprilie

Sf. Gheorghe. Dar am săpat porţiunea de la stradă cu hârleţul şi am semănat fasole.

24 aprilie

Am pus fasole în fundul grădinii. La 22 aprilie am primit tot de la Valea 50 lei.

25 aprilie

Liusic a intrat în serviciu la fermă. Scriu o scrisoare Dnei Pantea. Am primit un pachet de la Valea cu făină, ulei, bomboane, biscuiţi, 2 creioane şi 2 cărţulii şi 15 ouă. I-am scris şi o scrisoare.

27 aprilie

Duminică. Nimic deosebit, doar că am copt două pâini şi un cozonăcel cu alimente de la Valea, apoi am stat de vorbă cu Tania şi Norica.

28 aprilie

Am semănat lubeniţă de la Dl Luca. Liusic lucrează la fermă de vreo 3 zile, a primit avansul 68 lei de la pod pe luna aprilie. Am scris o scrisoare Valei şi lui

Victor, am cumpărat mălai 10 kg de la cooperativă...

29 aprilie

Am început de semănat cucuruz. Seara a venit Tania şi am stat de vorbă, adică ea a povestit de-ale vieţii valuri…

10 mai

Marea noastră zi. Am fost la piaţă cu 28 lei, am cumpărat 2 kg făină, 1 kg fasole, 10 ouă de 2 lei, verdeaţă. Mi-am ros piciorul, căci în ajun fusesem după ciuperci şi n-am găsit nimic. Apoi spre seară am fost la o înmormântare. Bobocel Constantin. De la 1 mai şi până mai zilele astea am fost mereu ocupată cu semănatul porumbului, nici n-am mai avut timp să mai scriu impresiile în acest caiet. Am mai fost şi la ferma Călmăţui la 1 mai şi 8 mai după ştevie. Apoi nici o veste de nicăieri.

11 mai

Duminică. Trist şi pustiu, nici de-ale mâncării n-ai, apoi e şi mai trist. N-avem pâine, asta ne chinuie mereu. Am făcut o ciorbă din ajun şi o mâncare din cartofi cu făină. Am uitat, am cumpărat pe datorie 5 kg cartofi ieri de la Nedelcu pe datorie. Pe data de 31 mai am expediat lui Victor o carte poştală.

13 mai

Chiar am ajuns să nu avem nici pâine, nici mămăligă. Am umblat cu Norica după 1-2 kg de mălai şi cu mare rugăminte am găsit 2 kg. Apoi tot azi am făcut mare curăţenie în bucătărie. Poşta nu ne aduce nimic!

14 mai

Am semănat castraveţii mai târzii. Mereu e frig de câteva zile şi nouros, mereu se pregăteşte de ploaie dar nu plouă. Liusic e de pază noaptea în comună. L-am rugat pe un om, ce lucrează la Însurăţei, să-mi cumpere o pâine, l-am rugat cu lacrimi în ochi, nu se vinde pâine la liber, cartelă nu-i, aşa că nu poţi gusta o bucăţică de pâine.

15 mai

Când ne-am sculat dimineaţa, cernea o ploaie uşoară.

17 mai

Am fost la piaţă. Toată săptămâna am lucrat în grădină. Şi n-am mai scris nimic. Nici nimic nu s-a întâmplat, nici o veste n-am mai primit.

24 mai

Iar am fost la piaţă, cu câţiva lei, bat picioarele pentru o cumpărătură foarte mică.

25 mai

Liusic s-a dus la Însurăţei pentru a expedia o telegramă lui Victor să ne trimită ceva bani că ne-a ajuns cuţitul la os şi nu ştim cum s-o scoatem la capăt cu cei 46 lei ce primeşte Liusic pe săptămână. În cursul săptămânii a plouat foarte bine la **26 mai**, din această zi s-a încălzit şi grădina merge foarte bine.

31 mai

Am fost la piaţă, am cumpărat 3 kg făină integrală cu 4 lei kg, din care mi-a ieşit o pâine, am mai cumpărat 0,5 kg ulei, 2 kg cartofi. În general a fost o piaţă foarte proastă, nimic aproape nu poţi găsi.

1 iunie

Duminică. Am scos toată apa din fântână, cu o zi înainte pusese clor pentru dezinfecţie, Liusic fiind cu tractoarele pe câmp.

2-3-4-5 iunie

Am săpat grădina, în special porumbul şi rufe am spălat.

6-7 iunie

Am fost la fermă cu copiii, la smuls rapiţă. Ajunsesem fără un pic de ceva-ceva, adică pentru o bucăţică de pâine sau mămăligă ne-am cărat cu toţii pe câmpuri. Dar ce nu face omul la foame. Pe data de 6 iunie am primit o scrisoare de la Valea în

care ne scrie că ne trimite un colet şi 50 lei ajutor.

La **7 iunie** am primit şi coletul, cu 2 bucăţi săpun, 2 buc. săpun cheia, 1,5 kg zahăr, 0,5 kg grăsime, 1 kg făină, 2 kg paste făinoase. În parte a fost şi de la Arcadie.

8 iunie

Duminica Mare – Verde. Am făcut mâncare, căci am luat 0,5 kg carne oaie pe datorie şi ce mai primisem în pachet, aşa că am ce lăsa copiilor acasă şi eu să mă duc la lucru. După masă am scris o scrisoare Valei, iar Liusic a scris lui Arcadie şi Nusic tot recomandată.

9 iunie

Azi sunt Rusaliile (a doua zi). Totuşi m-am dus la fermă la plivit, dar ni s-a răspuns că s-a terminat şi m-am întors cu lemne din pădurile de la fermă.

Apoi m-am dus cu copiii în pădure tot după lemne, iar după masă ne-am dus cu toţii în pădure cu cârligul şi am adunat lemne, aşa că toată ziua am adunat vreascuri.

10 iunie

Am fost la sapă. Ce să spun, a fost o zi blestemată, toată ziua am plâns, l-am avut şef pe Ion Ion, un câine de om, nu altceva. Apoi am mai mâncat şi lângă şosea în praf şi

fără linguri… Apoi a fost ziua încununată de ploaie, adică ne-a prins pe câmp… Chiar i-am spus lui Liusic. Facă cine o vrea agricultură, dar eu ridic mâinile în sus…

11 iunie

Nu s-a lucrat din cauza ploii. Am spălat niţele rufe şi am primit 50 lei de la Valea. Puţin s-au mai limpezit socotelile cu pachetul şi banii de la Valea. Putem lăsa copiii acasă şi noi cu Liusic ne ducem la plivit.

12-13 iunie

Am fost la plivit iar Virgil a rămas cu Dănuţ acasă, şi asta e o poveste, n-are grijă de el şi a răcit! Tot la **13 iunie** am primit şi 60 lei de la Victor – i-a primit Virgil, care pentru a ne anunţa a venit tocmai la fermă cu Dănuţ.

14 iunie

Am fost la piaţă şi am cumpărat 8,5 kg făină a câte 4 lei kg, 5 ouă 3 lei, 2 kg cartofi 5 lei, 1 kg ulei 20 lei, recomandatele şi mărar 5 lei, apoi o mătură 2 lei şi 50 bani.

M-am pornit repede spre casă, m-am încălzit şi m-am descheiat la jerseu, uitasem că dedesubt am pus ciorapii şi punguţa cu 2,5 lei; când mi-am dat seama de lipsa lor, am alergat îndărăt. Nu mai întind poveste

lungă – căci tot nu voi uita eu întâmplarea din ziua aceasta – fapt e că l-am găsit pe cel care mi-a găsit lucrurile, dar a refuzat să mi le restituie.

După masă am cumpărat pe datorie 1,5 kg carne de viţel. Abia azi au fost expediate recomandatele.

15 iunie

Duminică. Am făcut mâncare şi o pâine coaptă la Dna Lucov. Nimic deosebit. Spre seară am udat în grădină.

16 iunie

Eu am rămas acasă de am prăşit în grădină şi cârpit nişte cămăşi. Liusic cu Virgil sunt plecaţi la plivit. Au avut o zi grea, l-au avut tot pe Ion Ion.

17 iunie

Eu am rămas acasă să fac nişte papuci, căci n-am nimic cu ce mă încălţa. Virgil este la plivit, iar Liusic la Călmăţui pentru a curăţi nişte fântâni.

18-19 iunie

Liusic şi Virgil tot la plivit, eu am spălat, cârpit şi cusut pijamale.

20 iunie

Liusic la văruit – Călmăţui, iar Virgil la plivit, eu acasă am cusut. Dar şi Dănuţ

bolnav. Am primit banii pe lucru pe două săptămâni 192 lei la toţi trei.

21 iunie

Am fost la piaţă, şi-am găsit ulei. Am venit de la piaţă, am făcut mâncare, am copt 2 pâini, căci dimineaţa n-am avut să-mi iau nici o bucăţică şi pe drum am avut valuri-valuri de foame. Spre seară am rărit ardeii şi iute m-am dus la fermă cu Virgil şi am adus lemne. E un adevărat chin, lemnele ude, distanţa mare şi am avut şi pe Branca cu soră-sa, ca doi draci de ne-au chinuit tot drumul…..

22 iunie

Duminică. Iar m-am dus la Viziru după ulei cu Tania, dar n-am găsit. Iar de la Viziru pe jos pe şosea ne-am [oprit] de-am cules mazăre. Am ajuns la 12 ore acasă. Liusic s-a dus la Lişcoteanca pentru a cumpăra o capră, dar n-a cumpărat decât 6 kg făină cu 4 lei kg. Cu plan de-a cumpăra un purcel. Am făcut mâncare, apoi seara am fost niţel la pădure unde am ascultat niţel muzică.

23 iunie

Am fost la prăşit în grădina fermei, cu Dna Anghel şi Şimian. Seara am adus un castron de mâncare pentru copii.

24 iunie

Am fost tot la grădină la sapă, seara am primit un colet de la Alice cu mai multe bunătăţi ca: făină, 1 kg zahăr, 1 kg slănină afumată, 1 kg ulei şi bomboane. Ne-a surprins destul de plăcut atenţia lor.

25 iunie

Şi azi tot în grădina fermei, a fost frig şi cu greu am făcut ziua completă. Pământul fiind umed, de amiază n-am avut unde să ne odihnim niţel şi ne-am culcat sub o pivniţă în curtea fermei. Liusic în timpul ăsta râcâia la pereţii unei magazii. Seara am luat fasole pentru copii.

26-27-28 iunie

A plouat toate trei zile, o ploaie foarte abundentă.

29 iunie

Sf. Petru şi Pavel. Am cumpărat 1 kg carne de oaie şi cu zarzavaturi din grădina noastră am făcut mâncare. Liusic a fost iar la Lişcoteanca după purcel, dar fiind prea scump nu a cumpărat. A adus o găină şi 1,5 kg de brânză.

30 iunie

Tot ploaie, aşa că am stat acasă şi am cusut pijamale pentru Liusic, Virgil, Dănuţ.

1-2 iulie

Aceste două zile am fost la lucru în grădina fermei.

3 iulie

A venit mama cu Valea la noi, ce mare eveniment pe capul nostru şi mereu mi se pare c-a fost un vis frumos, parcă era ceva de necrezut. Arătări din alte lumi…

4 iulie

Au plecat spre seară şi le-am condus la Auto. Îndărăt am adus lemne cu Liusic de la fermă. Valy ne-a adus de la Arcadie o scrisoare, o pereche de izmene, o bluză, 1 m finet. De la ea, 1 kg zahăr mi-a lăsat şi 40 lei să-mi fac tăvi de copt pâine şi o bucată de stambă pentru un şorţ mic. Multă mângâiere şi speranţă! Liusic a curăţat o fântână.

5 iulie

Am fost la piaţă, m-am dus şi am venit cu Dna Gheorghiu. Am cumpărat 1 kg ulei rapiţă – 22 lei, 10 ouă, 5 kg cartofi şi lui Tatiana 1 kg ulei floarea-soarelui 28 lei.

6 iulie

Am cumpărat 1 kg carne de oaie şi am făcut mâncare. Spre seară am plecat cu Liusic, copiii şi Norica la pădure, unde am

ascultat muzică. Am primit lada expediată de Victor, dar cu conţinutul de la Călmăţui, 1 kg grăsime, 1 punguţă fasole şi restul făină albă.

7 iulie

Am lucrat în grădină. Liusic şi Virgil nu s-au dus la lucru.

8 iulie

Eu tot în grădina casei, iar Liusic a curăţat o fântână şi Virgil la plivit la Lişcoteanca.

9 iulie

Eu în grădină, Liusic cu Virgil la strâns snopi la fermă (câte 2 lei pe zi).

10 iulie

La fel ca ieri (câte 2 lei pe zi).

11 iulie

Idem (câte 2 lei pe zi). Total 11 lei pe 6 zile.

23 iulie

Dănuţ s-a îmbolnăvit de gât şi a trebuit să-l duc la spital la Viziru. Am stat o săptămână împreună în spital. La **30 iulie** am venit acasă.

31 iulie

Am făcut curăţenie, am mai spălat rufe, ceva în grădină…

1 august

M-am dus cu Dănuţ la lucru la fermă. Am lopătat cereale în magazii. De la **3 august** şi până la **9** am fost cu toţii la fermă în magazii, cu Dănuţ, când în căruţă, când în braţe, dar mai mult în braţe. Liusic a lucrat la batoză, la Lişcoteanca, de la **16 iulie** la **2 august** cu Virgil împreună. Au primit ieri banii şi au luat câte 8 lei Liusic şi 6 lei Virgil [pe zi]. Din bani au dat să ne cumpere 1 sac de grâu, am plătit şi laptele pe 2 săptămâni.

10 august

Duminică. Am făcut curăţenie şi mâncare, n-am fost acasă toată săptămâna. N-am mai primit nimic de vreo lună şi jumătate, sau scrisoare sau altceva. În timpul ăsta noi am trimis mereu recomandate şi cărţi poştale Valei. Iar de la ei nimic.

11 august

Liusic cu Virgil la lucru – unul la moară, iar celălalt la rărit porumb. Eu am rămas să lucrez în grădină. Mi-au venit şi musafiri.

12 august

Eu în grădină, iar ei la lucru, fiecare cu lucrul lui. Am strâns fasole şi am bătut-o.

13 august

Am spălat rufe. Liusic tot la moară şi Virgil la porumb, ne aduc şi nouă acasă

mâncare şi pâine, iar eu îi aştept cu câte un pepene.

14 august

Am făcut curat în casă, în pod şi în grădină. Ei tot la lucru, Liusic la săpat un şanţ în curtea fermei, iar Virgil tot la porumb.

15 august

Sfânta Maria Mare. Liusic tot s-a dus la lucru, iar eu cu copiii am rămas acasă. Am fiert fasole proaspătă şi mâncăm pepene pe săturate.

17 august

Duminică.

18 august

Am făcut cu Liusic chirpici, mari şi mici. Virgil a fost la cârmit bumbac, el singurul care câştigă la ziua de azi. Am expediat o recomandată Valei.

19 august

Liusic a săpat fântână la fermă, eu cu Virgil am făcut chirpici mari şi mici. Virgil n-a fost primit la lucru şi imediat a început să plângă că n-are de lucru.

20 august

Eu am făcut chirpici, Liusic la canal în curtea fermei, Virgil tot acasă. Tare ne luptăm cu procurarea pâinei sau mămăligii.

Ne mai aduce Liusic din porţia lui, chiar şi mâncare gătită ne aduce. Am primit de la dis. (dispensar?) marmeladă şi făină şi am copt pâine.

21 august

Liusic la canal. Iar eu cu copiii fac chirpici.

22 august

Am primit banii de la Valea 50 lei şi de la lucru Liusic la canal, ultima zi a primit câte 10 lei curat. Eu am făcut chirpici până seara târziu.

23 august

Ne-am dus amândoi la piaţă să cumpărăm grâu. Dar am cumpărat verdeţuri şi 7,5 kg făină integrală cu 2 lei kg. Grâu nu s-a prea găsit şi am lăsat pentru a cumpăra la Însurăţei. Spre seară am spălat rufe.

24 august

Duminică. Liusic s-a dus la Însurăţei pentru grâu şi a dat bani pentru 2 saci de grâu şi a cumpărat un kg grăsime cu 37 lei kg. Eu am făcut ardei umpluţi cu orez împrumutat de la Dna Şimian. Vineri am primit carte poştală de la Alice, chiar foarte interesantă…

25 august

Stăm acasă şi zidim, eu fac chirpici. Liusic a fost de strajă noaptea şi a doua zi nu-i bun de nimic. Azi am făcut conserve din vinete, tare m-am chinuit cu lemnele, adică ce bucurie căci am fiert cu pălării de floarea-soarelui.

26 august

Am copt pâine, dar ce greu îmi vine când coc pâine. Cuptorul la vecini, tăvile la fel, am o apăsare groaznică în ziua când trebuie să coc pâine.

27 august

Am început să fac chirpici, dar am lăsat şi m-am dus cu Luiza la Rubla să aducem petrol, dar cum petrol nu s-a dat, am adus cu spatele lemne de acolo! Am făcut mâncare, găluşte cu prune. Liusic vrea să se lase de fumat şi se luptă grozav! Azi a început zidirea closetului.

28 august

Nu primim nimic de nicăieri. Am făcut mâncare, sos de roşii cu cartofi fierţi şi un rest de urloi, am făcut o mămăliguţă. Apoi chirpici şi iar chirpici. Avem roşii pe săturate şi pepeni la fel. Cu ardeii stăm cam prost. Udăm la ei în fiecare zi şi tot sunt slabi. Am cumpărat 0,5 kg zahăr, cooperativă.

29 august

Ziua lui Virgil. Ca pentru ziua lui am făcut o budincă de tăiţei. Facem chirpici. La lucru nu ne ducem, căci nu este ce de lucru.

30 august

M-am luptat până în noapte la chirpici, foarte greu.

31 august

Azi am făcut mâncare şi atâta tot.

1 septembrie

Luni. A zidit cămara, eu am făcut chirpici.

2 septembrie

Şi azi tot la cămară a zidit Liusic, Virgil îi ajută, eu fac chirpici şi mâncare.

4 septembrie

Liusic a adus de la Însurăţei făină şi 4 kg cartofi.

6 septembrie

Sâmbătă – Liusic a fost la piaţă şi a cumpărat zarzavat pentru conserve şi a făcut făină de mălai din porumbul nostru vreo 10-12 kg. Eu cu Virgil am făcut chirpici mari şi mici, am copt pâine şi am spălat rufe până târziu.

7 septembrie

Toată ziua am fost ocupată cu mâncarea, am stors rufele… n-am avut un moment de repaus.

8 septembrie

Sfânta Maria Mică. Dar noi am lucrat. Liusic a zidit magazia şi Virgil i-a ajutat. Eu am făcut conserve de vinete-ardei-morcovi.

9 septembrie

Pe data de **5 septembrie** am primit un pachet de la Valea cu multe bunătăţi – ulei – zahăr – paste făinoase –, ghetele lui Virgil, ochelarii mei.

Azi Liusic s-a dus la Viziru şi a expediat un colet Valei cu roşii şi în mijloc am pus ceasul. După masă a terminat de zidit magazia. Eu am făcut mâncare, iar după masă m-am dus cu Virgil la Rubla şi am adus lemne. Am strâns lemne. Am strâns şi roşii din grădină.

10 septembrie

Am făcut bulion care m-a ţinut toată ziua. Mi-a ieşit 6,5 kg bulion.

Spre seară m-am dus la Rubla şi am adus petrol şi ceva lemne în ticher. Virgil e la cules bumbac la Lişcoteanca pentru prima zi.

Liusic s-a căznit cu acoperirea magaziei, dar până la urmă n-a terminat.

11 septembrie

S-au dus amândoi la cules bumbac – Lişcoteanca. Eu mă ţin de tencuit. S-au dus ei, dar s-au întors, n-au mai fost şorţuri şi saci pentru bumbac. Au făcut cărămizi pentru sală, 92 buc. A trecut cam greu ziua, că eu nici mâncare nu le-am prea făcut.

12 septembrie

Azi chiar sunt la cules bumbac, au şi rămas peste noapte acolo. Eu am copt pâine şi am lipit cu baligă de cal. Azi s-a distribuit var şi înştiinţarea de predarea cotei de carne. Am rămas fără un leu în casă şi, pentru ca să cumpăr var, n-am putut găsi 5 lei pe la nimeni.

13 septembrie

Azi am cumpărat var, am împrumutat bani de la Dl Luca, şi l-am stins. Am făcut 50 cărămizi pentru sobă şi prispuşoara din faţă.

Liusic şi Virgil sunt la cules bumbac, au strâns 37 kg bumbac împreună.

14 septembrie

Azi e Ziua Crucii. Vine toamna răcoroasă şi blândă. Liusic a cârpit puţin acoperişul casei. Am scris o scrisoare lui Victor şi Dnei Pantea. Suntem fără un chior în casă, deci şi

Liusic fără ţigări, şi asta e chiar o tragedie la noi în casă – numai nervi.

15 septembrie

De acum se face frig, mai ales seara şi dimineaţa. Dar eu n-am terminat cu tencuitul. Am scos 8 ligheane de pământ. Azi am tencuit spatele casei şi am făcut 30 cărămizi pentru sobă. De dimineaţă m-am sculat şi am început tăiatul porumbului. Liusic şi Virgil sunt la Lişcoteanca, unul pentru bumbac, iar celălalt pentru a săpa la 2 fântâni. De azi s-a început şi şcoala.

16 septembrie

Şi azi la porumb am tăiat. Am fost la Călmăţui după baligă şi m-a prins ploaia, dar şi Virgil a venit de la lucru din cauza ploii. Liusic s-a îmbolnăvit şi a stat aproape toată ziua în pat la Lişcoteanca. Eu am mai făcut 20 chirpici mari şi o bucăţică din magazie am lipit.

17 septembrie

Azi am lucrat mai mult la porumb şi am lipit şi coşul casei. Liusic a stat toată ziua în pat. Virgil s-a dus la strâns bumbac, dar a venit seara bolnav.

18 septembrie

Toată ziua copiii au stat în pat – bolnavi. Liusic a fost la Însurăţei. Eu am cam

terminat cu lipitul. Tare m-a mai chinuit şi anul ăsta noroiul pentru material de construcţii.

19 septembrie

Azi Liusic s-a dus la Viziru pentru a depune cererea. După masă s-a apucat de acoperişul magaziei. Iar mie după masă mi s-a făcut rău şi cu chiu cu vai am terminat tencuitul cu baligă. A bătut şi un vânt teribil şi niţică bură de ploaie. Tare rău mai stăm cu banii, avem o mulţime de datorii. Dacă n-am lucrat nici unul mai bine de o lună şi nici un ban de nicăieri.

Ne-am tras zilele cu ce-am mai avut în grădină şi cu făină, desigur – şi cea de grâu şi cea de porumb, dar fără ceva gras tot flămând rămâi, adică nesatisfăcut. Pepenii s-au terminat cu regret, roşiile sunt pe ducă, ele ne-au salvat mult!

20 septembrie

Toată ziua mi-a fost rău. Am stat în pat. Virgil nici azi nu s-a dus la şcoală, se simte mai bine, dar n-avem bani să-i cumpărăm cărţi şi caiete. Liusic tot cu acoperişul magaziei, l-a acoperit cu rogojini.

21 septembrie

Duminică. Am împlinit 12 ani de căsnicie şi s-a întâmplat tot Duminică, dar la noi o

mare tristeţe. Şi prietenii – aşa-zişii – ne-au părăsit. Dacă am fi făcut petrecere cu toate şi muzică, ce mai veneau şi nicicum nu ar mai fi fost supăraţi!

Liusic a scris o scrisoare lui Leahu Vasile, tot în vederea vreunui serviciu. Jumătate de zi am făcut mâncare, cu zarzavaturile din grădină şi cu beţe de floarea-soarelui uscate. De fapt, şi azi mă simt rău, dar n-am ce face, că nu-i nimic de mâncare. Ne-am urcat în pod cu toţii şi am terminat de curăţat cucuruzul.

22 septembrie

Am primit banii de la Valea, care ne-au adus o mare bucurie. De mult timp nu mai avem bani în casă şi aveam o mulţime de datorii, dar mai ales Virgil n-avea cărţi, dar aşa pe toate aproape le-am împăcat. Şi azi am bolit, mi-au venit şi musafirii – prea timpuriu – Liusic a fost la semănătoare.

23 septembrie

Şi azi îmi tremură picioarele, am făcut niţică curăţenie şi mâncare. Liusic la Lişcoteanca la bumbac, seara a adus bani de la bumbac 48 lei. 40 am plătit laptele şi au mai rămas 8 lei, ce să faci cu ei?!

24 septembrie

M-am zbuciumat toată ziua cu copt pâine, am strâns tot ce ar fi putut fi în grădină, ca: roşii, pepeni, dovleci. Liusic s-a dus la bumbac, dar s-a întors, pe după masă, că nu s-a lucrat. Dănuţ s-a făcut mare şmecher, spune o mulţime de cuvinte. Dacă-i spui: Stai puţin căci sunt ocupată cu pâinea şi apoi te îmbrac, el răspunde: Ce mă interesează pe mine. Sau dacă îi vine vreo idee spune imediat: „Ezact.“

25 septembrie

Am spălat rufele şi am pus butoaiele cu murături. Liusic la cules bumbac. A fost o zi foarte frumoasă! Eu am expediat lui Victor o recomandată.

27 septembrie

Am fost la piaţă cu 24 lei, am cumpărat 0,5 kg ulei cu 16 lei, 3 lei ardei, 3 lei cartofi, 1 kg roşii 1 leu şi 1 leu vinete, cu aceste cumpărături trebuie să trăim nu ştiu cât timp… Am venit acasă şi am dat casa de jur împrejur cu var şi am fost şi după pălării de floarea-soarelui. Liusic a venit distrus de la cules bumbac, căci a cules numai de la ora 9 la 12, în acest timp a strâns numai 9 kg bumbac.

28 septembrie

Duminică. Dar noi ne-am apucat să acoperim magazia cu tuleie, dar s-a stârnit un vânt teribil şi am oprit. Dar totuşi ne-am dus toţi trei şi am adus pălării de floarea-soarelui. Apoi am făcut mâncare, tăiţei cu ceapă prăjită, mămăligă cu ciorbă şi câţiva ardei copţi. Liusic a scris la Petroşani o scrisoare. Toată ziua a bătut vântul grozav.

29 – 30 septembrie

Am terminat cu văruitul casei şi am cărat pălării de floarea-soarelui. Virgil cu Liusic la cules bumbac – Lişcoteanca. Nimic deosebit.

1 octombrie

Ei tot la cules bumbac iar eu am terminat definitiv cu lipitul prispelor şi am cărat pălării de floarea-soarelui de trei ori.

2 – 3 octombrie

Azi am fost la strâns bumbac, eu la Rubla iar Liusic la Lişcoteanca. Prima zi am strâns 18 kg bumbac, iar a doua zi 21 kg. Dar vai şi amar când vin acasă, totul e val-vârtej.

4 octombrie

Ne-am dus amândoi cu Liusic la Rubla, dar a bătut un vânt rece, apoi a început ploaia şi ne-am împrăştiat acasă, totuşi am strâns împreună 16 kg bumbac.

5 octombrie

Am expediat o recomandată lui Nusic. O zi ca vai şi amar! Duminică. Dar t[are] zbuciumată, am umblat după carne de la Şimian, pentru 1 kg carne, atât am umblat! Dar nu aveam nici de unelea şi a fost de musai. Apoi tot azi am copt pâine şi o aşa-zisă plăcintă cu dovleac. Am făcut şi curăţenie, dacă n-am fost acasă, desigur era şi cazul.

6 octombrie

Ne-am dus cu toţii la cules bumbac, 26 kg. Dar ghinion! A început ploaia şi ne-am întors acasă, dar poştaşul ne-a adus 100 lei, de la Norica. Mare bucurie ne-a făcut! Suntem plini de datorii şi poate le mai acoperim puţin. Musafiri.

7 octombrie

Ne-am dus tot cu toţii, dar după masă şi am strâns 22 kg şi nu ne-a dat mâncare deloc!

8 octombrie

De dimineaţă a fost rouă până pe la ora 10 şi numai după această oră ne-am apucat de cules. Am strâns 36 kg cu toţii, seara m-am dus la fermă şi-am luat petrol.

9 octombrie

Bucurie mare! De dimineaţă, ploaie şi vânt, deci nici pomeneală de cules bumbac! Stăm cu toţii acasă.

11 octombrie

Toată ziua a plouat de m-a descurajat cumplit! Coşul casei mi l-a stricat, pereţii i-a cojit pe alocuri, iar chirpicii, nici nu ştiu ce vom alege din ei! Mereu stăm prost cu mâncarea, chiar mă bucur când mă duc la lucru, căci mâncăm o mâncare mai bună – adică preparată cu carne.

12 octombrie

Duminică. Am copt pâine şi o aşa-zisă plăcintă cu dovleac, dar după ce-am mâncat am avut impresia că am mâncat tortă cu cremă sau aşa ceva. Apoi, restul zilei a trecut făcând mâncare din carne de oaie. De dimineaţă s-a arătat foarte frumoasă ziua, dar mai târziu s-a schimbat şi seara iar a început să plouă. Grozav ne-am săturat de ploaie, nu suntem aprovizionaţi absolut cu nimic, nici lemne, n-avem un vreasc! Apoi nici la lucru nu ne putem duce pentru a câştiga un ban şi pentru mâncare, asta la noi veşnic e o problemă de rezolvat! *Până când oare?!*

13 octombrie

De dimineaţă vânt şi mare umezeală, deci frig! La lucru nu ne-am dus, stăm acasă şi

mâncăm! Spre seară ne-am dus la beţe de floarea-soarelui! Eu împletesc la o pereche de ciorapi lui Liusic.

14-15 octombrie

Amândouă zilele am fost la cules bumbac tot pavilionul! Am primit o scrisoare de la Victor, care ne-a emoţionat profund! Este după ploaia asta grozavă şi o umezeală mare. Dănuţ a răguşit.

16 octombrie

Liusic s-a dus la Însurăţei, pentru făină şi pentru piaţă şi a cumpărat 1 kg grăsime – 35 lei. A adus şi lada trimisă de Victor cu plită, săpun şi cartofi. Mare ajutor! Şi am fost la bumbac, dar am cules până a venit Liusic, apoi m-am dus acasă şi am făcut cărămizi pentru sobă, care ni le-a stricat ploaia. Liusic [a cules] 15 kg iar Virgil 11 kg.

17 octombrie

Eu am rămas acasă să fac chirpici, cărămizi şi coşul casei stricat tot de ploaie. Liusic la porumb, Virgil la bumbac a făcut 11 kg bumbac, Liusic a venit complet distrus, flămând, ameţind, fără echilibru! Am ajuns la concluzia că-i prea greu calvarul!… crucea! S-a aşezat din nou la masă – acasă. A

fost o zi foarte frumoasă şi am putut face coşul, i-am pus şi un burlan.

18 octombrie

De dimineaţă ne-am trezit cu ploaie, care ne-a stricat toate combinaţiile, am rămas deci acasă.

19 octombrie

Duminică. Tot cu ploaie ne-am trezit, dar curios, nu ne-a stricat coşul casei proaspăt reparat. Am primit de la Nusic 75 lei. Desigur e un bun ajutor, dar ei puteau să ne trimită mai mult. Nu-i deajuns că suntem pe aceste meleaguri, dar trebuie să ne sufocăm de foame şi frig, când alţii o duc mult mai bine, e chiar păcat!…

Lui Liusic i s-au rupt complet pantalonii de purtat, numai petece, petece.

Am scris o carte poştală papei, iar Liusic a scris lui Victor o carte poştală unde îi mulţumeşte pentru plită şi îl roagă de cartofi. Chiar azi Dănuţ împlineşte trei anişori!

20 octombrie

A fost ud după ploaie şi nu ne-am dus la cules bumbac, în schimb am cărat beţe de floarea-soarelui.

21 octombrie

O zi tot frumoasă, dar nu ne-am dus la lucru pentru a căra beţe, am spălat rufe şi am copt pâine.

22 octombrie

Ne-am dus la cules bumbac, dar ne-am întors, echipa noastră a plecat la cules porumb şi iar am cărat beţe. E un lucru foarte greu pentru mine, în general îmi este foarte greu la cărat ceva.

23 octombrie

Azi am cules împreună cu Liusic 26 kg bumbac. Am primit 50 lei de la Valea – noi am numit-o pensia viageră, care ne prinde foarte bine.

24 octombrie

Tot la cules, dar când să terminăm, a venit o bună ploaie de vară, care ne-a udat bine. Am cântărit – 25 kg împreună cu Liusic, dar a trebuit să aşteptăm cu mâncarea care a venit noaptea, apoi vino spre casă orbecăind în întuneric şi noroi….

25 octombrie

M-am dus la piaţă, de la ora 4 prin întuneric şi noroi, apoi ca să fie chiar de pomină mi se mai rupe şi bareta la pantof pe la mijlocul drumului. Am cumpărat 1 kg ulei,

5 kg ceapă, 5 kg morcovi, o cunună de usturoi 7 lei.

Apoi am cumpărat 10 kg prune, de s-au săturat copiii şi am făcut marmeladă până târziu, împreună cu Liusic, el punea pe foc beţe. Am primit o carte poştală de la Alice.

26 octombrie

Duminică şi Sf. Dumitru, dar noi ne-am dus la cules bumbac, apoi a fost o zi de pomină. L-am înscris şi pe Liusic ca el să vină de la Însurăţei şi să culeagă, dar el n-a venit şi m-am chinuit eu singură cu copiii, dar tot am făcut două norme adică 16 kg. Nici nu pot să descriu chinul meu din această zi… Apoi nici Liusic n-a făcut nimic la Însurăţei, se dusese pentru a aduce făină şi pentru a cumpăra o oală pentru a pune marmelada. Am primit o oficială, prin care ni se anunţă că nu sunt de acord de a-l angaja într-un post de contabil la şcoala de agricultură Viziru. Azi e o zi deosebit de frumoasă şi caldă, seara cu lună, şi se aud din toate părţile cântece, dar la noi e trist de tot!

27 – 28 – 29 – 30 – 31 octombrie

În toate aceste zile am lucrat la cules bumbac împreună cu Liusic şi strângeam câte 12-13 kg în medie de bumbac de

persoană. Copiii se duceau la şcoală, iar noi le aduceam mâncare de la lucru, din porţia noastră. Norma la cules este de 8 kg bumbac şi se plăteşte cu 9,60 lei, iar ce-i peste normă, câte 1,80 lei de kg.

1 noiembrie

Şi astăzi am fost la cules bumbac, am strâns unul 12 kg, iar altul 13 kg bumbac. Dar în această zi am primit şi pachetul de la Valea cu diferite mărunţişuri ca: săpun, macaroane, caiete, un furou pentru mine, bomboane, fitil pentru lampă, un slăninuţ pentru Dănuţ. Virgil l-a deschis în lipsa noastră şi a primit o mamă de bătaie….

2 noiembrie

Duminică. Liusic s-a dus la Însurăţei pentru făină, dar n-a adus şi la piaţă n-a făcut nimic. În general nimic n-a făcut, dar a venit ud până la piele. Apoi a plouat până în seară şi toată noaptea cu un vânt turbat. Suntem bucuroşi că nu ne plouă în casă ca la alţii! Eu am făcut mâncare, care mi-a răpit toată ziua până-n seară. Am scris o scrisoare Valei şi una lui Victor ca să le expediem recomandate, dar a fost poşta închisă.

3 noiembrie

A plouat toată ziua cu vânt turbat, la mulţi le-a căzut frontariile la case, la alţii şi din

zidurile casei. Nouă ne-a căzut coşul casei, am avut mari emoţii când l-am auzit huruind în jos! Am împletit toată ziua asta emotivă!

4 noiembrie

S-a împlinit un an de la descoperirea dispariţiei lui Virgil… Am făcut curăţenie mare, fără să fie definitivă, din cauză că n-am făcut soba şi plita.

5 noiembrie

Am împrumutat făină de la Luiza şi am copt două pâini. Dar până am copt, adică până am făcut focul, mi-am blestemat zilele, combustibilul ud de după ploaie, am pregătit ceva mâncare pentru copii şi am plecat la cules bumbac. Până s-a ridicat soarele nu puteam ţine bumbacul în mână. Am făcut 18 kg împreună cu Liusic. Seara m-am dus la Rubla şi am cumpărat petrol. O zi de mare zbucium!!… Am adus şi mâncare pentru copii de la lucru. Luăm mămăligă la câmp, ca să aducem acasă pâinea. Am expediat două recomandate: una lui Victor, iar alta Valei.

6 noiembrie

M-am sculat la ora 5 dimineaţa şi am făcut mâncare, supă şi macaroane cu ceapă prăjită pentru copii ca să aibă de amiază şi o mămăliguţă pentru lapte de dimineaţă. După

ce am pornit copiii la şcoală şi eram pe punctul de a ne porni la lucru, a căzut o ceaţă deasă şi s-a stârnit un vânt puternic şi rece, aşa că am renunţat la cules bumbac! Mâncarea fiind făcută, am împletit o pereche de şosete-papuci lui Dănuţ. Seara am făcut o mămăliguţă cu mujdei de usturoi şi o salată de ridichi, avem destule în grădină.

7 noiembrie

Sărbătoare. Copiii nu se duc la şcoală, deci avem un balamuc în casă. Plus nu putem face focul deloc în casă, coşul îl avem căzut, iar plita demontată. Totuşi m-am sculat tot la ora 5 şi am făcut pe lampă o ciorbă, apoi o mămăliguţă cu lapte care costă 2,5 lei. La amiază am mâncat ciorbă şi o salată de ridichi.

După ce am stat la masă, am fost anunţaţi că avem un mandat de bani. Au fost 100 lei de la Arcadie. Foarte frumos din partea lor. Doar suntem rude foarte apropiate, nu se poate să ne lase pradă foamei şi frigului pe acest pustiu Bărăgan! Destul că iarna trecută nu şi-au adus aminte deloc de noi!!… Apoi totodată am expediat o recomandată lor şi alta la Petroşani.

8 noiembrie

Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gravril! Nici n-am sărbat, nici n-am lucrat. În casă ne este frig, n-am făcut încă soba şi nici curăţenia definitivă, e foarte trist. La piaţă n-am fost, nu ni s-a dat voie, deci n-am din ce face mâncare. La bumbac nu se culege, ne trimit la strâns porumb. A bătut un vânt puternic dar călduţ, care ne-a adus o ploaie repede şi puternică, ne-a demontat acoperişul de pe magazie.

9 noiembrie

Duminică.

Am cumpărat un kg carne, am făcut mâncare iar altceva nimic, decât nervi… Am nişte vise proaste!

10 noiembrie

Însurăţeii Noi. N-aş dori nici duşmanilor mei – pe care nu ştiu să-i am – viaţa pe care o ducem noi! N-avem sobă nicicum în casă, adică nici plită, scaune de asemenea n-avem, coşul este căzut din cauza ploilor cu vânt!

Ne-am sculat de dimineaţă, eu să spăl nişte rufe, noroc că-mi dă Frunză petrol – iar Liusic a plecat la Însurăţei după făină – că s-a făcut o poveste şi cu făina asta, dar n-a adus nimic, culmea, de patru luni ne înapoiază banii şi nici nu completi! Aşa că

am rămas cu banii, dar fără un strop de făină. Sâmbătă n-am avut voie să ieşim din comună, deci n-am putut face piaţa, deci n-am din ce face mâncare, o situaţie cum nu ştii să ieşi. Culmea! De dimineaţă ploua iar după amiază ninge mereu, parcă am fi în mijlocul iernii. Liusic a venit de la Însurăţei ud până la piele, fără nici un rezultat pozitiv!… Să te uiţi afară cum ninge şi în casă n-ai nici sobă şi nici lemne, n-aş dori la nimeni! Apoi nici aprovizionaţi cu nimic absolut.

11 noiembrie

Azi a venit meşterul şi ne-a făcut soba în cameră – afară a plouat.

12 noiembrie

Iar azi a continuat lucrul, făcând plita în bucătărie. Desigur, mare ne-a fost bucuria, că în ultimul timp era frig şi în casă n-aveam cum face focul. Dar acum avem şi mare umezeală. Meşterul este Rusu şi ne-a luat pentru lucru ghetele. Am fost la petrol.

13 noiembrie

Am dat cu var în bucătărie, cu mare greu, că şi afară plouă mereu.

14 noiembrie

Nu mai avem nici un fel de aliment, din toate resturile am înjghebat o ciorbă chioară,

mămăligă din împrumut! Pâine de mult nu avem, eu, când n-avem pâine în casă, sunt flămândă. Ploaie şi iar ploaie, s-au desfundat drumurile, mare încercare!?

15 noiembrie

Liusic s-a dus la piaţă şi ne-a aprovizionat pentru mai mult timp. A cumpărat un sac de grâu, 50 kg, cartofi, 20 kg ceapă, 1 kg ulei etc.

Eu am dat cu var în dormitor, afară un timp foarte prost, dar m-am decis să termin cu curăţenia. Seara, Liusic a luat lampa să vadă dacă n-a căzut acoperişul magaziei care se ţine prost, a alunecat niţel. Apoi a înconjurat casa să vadă dacă se ţin pereţii după atâta ploaie. Peretele dinspre nord parcă e de vată!

16 noiembrie

Iar s-a dus la Însurăţei pentru a lua datoria de la grâu şi să cumpere ulei, dar n-a făcut absolut nimic! Fiind Duminică am cumpărat 1 kg carne de oaie şi am făcut mâncare pe plita nouă. Suntem foarte mulţumiţi de soba care e în combinaţie cu plita! Am încercat-o de copt cu o aşa-zisă plăcintă.

17 noiembrie

Nimic deosebit.

18 noiembrie

Am spălat rufe din zori şi până în seară. Liusic a fost la moară la Însurăţei. A fost plecat de luni, dar a avut ghinion cu măcinatul şi a trebuit să stea toată noaptea sub un gard în curtea morii. A venit foarte furios.

19 noiembrie

Toată ziua am trecut-o cu făcutul mâncării, copt pâinea, apoi spre seară m-am grăbit la fermă pentru petrol. Din afară, nimic nu primim. Au mai încetat ploile, se culege bumbacul.

20 noiembrie

Azi am terminat definitiv cu curăţenia şi am aranjat în dormitor. Am făcut pârjoale din varză. Varză opărită şi cu sare, dar tocată, cu ceapă prăjită, ou şi făină.

21 noiembrie

Am fost la cules bumbac, a fost un frig de-mi îngheţau mâinile. Pe la ora 2 a început o ploaie aprigă de ne-a udat bine, după ce eram îngheţaţi. Cu toate astea am făcut 9 kg bumbac, norma fiind de 8 kg. Toată seara a plouat, după mâncare s-a dus Dl Rusu şi mi-a adus şi mie polonicul de supă de fasole. Am cumpărat 1 kg carne de porc de la I.

Martin 12 lei kg. Când eram la lucru a trecut poştaşul şi mi-a dat 300 lei de la tata socru. În fine şi-a adus şi el aminte! Desigur că ne prind foarte bine pentru aprovizionare.

22 noiembrie

De dimineaţă plouă întruna. Şi eu m-am îmbolnăvit la cules bumbac, durerea asta mă tot încearcă de când lipeam casa, dar acum am dureri mari, de nu mă pot mişca! Pun seara la şale sare încălzită. Liusic s-a dus iar la lucru la Lişcoteanca şi a adus ceva morcov şi ardei iuţi. Bine că am putut face piaţa sâmbăta trecută iar în cursul săptămânii a făcut Liusic făină. Altfel nu ştiu ce ne făceam cu vremea asta. Toată ziua am cârpit într-o poziţie sucită.

23 noiembrie

Duminică. Plouă în continuare. Când să fac focul, a început să iasă fum!! Apoi toată ziua ne-am căznit cu acest coş – care până la urmă am constatat că era astupat –, toată ziua abia pe la ora 2 a început să ardă focul şi să facem ceva de-ale mâncării. A fost o zi de pomină, ne-am muncit grozav, când în pod, când pe acoperiş, l-am chemat şi pe Dl Rusu de două ori, un balamuc grozav. Pe deasupra plouă!?!…

Spre seară a venit Dl Rusu A. pentru a se sfătui cu Liusic ca să plece la Însurăţei, apoi a venit Norica şi am mai stat niţel de vorbă. După ce au plecat ei, au venit alţii ca să se sfătuiască pentru a pleca la scos butuci. Ne-am culcat cu aceste impresii şi gânduri de aprovizionare.

24 noiembrie

Dar spre ziuă a început o ploaie puternică ajutată şi de un vânt turbat. Ne-a căzut complet coşul casei, chiar şi în pod. Pe chestia asta ne plouă teribil în casă, o porţiune mare în jurul coşului. N-ai pomenit aşa cum plouă cu vânt puternic de se răzmoaie tot. La mulţi vecini le-au căzut pereţii de la cămară, la mulţi frontoanele caselor şi la mulţi coşurile. Pe la miezul nopţii, ne-a căzut şi nouă jumătate de fronton, apoi asta a pus vârf la toate. În cursul zilei căzuseră pereţii şi acoperişul magaziei. Nici n-am cuvinte să descriu regretul muncii din cursul verii. Dar toate astea trebuiau să se întâmple, ca o pedeapsă?!… Peste tot e ud în casă ca şi afară, coşul desfiinţat fără putinţă să se facă focul. Am coborât lampa de gătit din pod pentru a putea face o mămăligă şi să fierb laptele. După ce am auzit frontonul căzut,

am avut nişte emoţii puternice şi până dimineaţă am transpirat leoarcă.

25 noiembrie

Când ne-am sculat dimineaţă, era senin complet, fără o adiere de vânt şi a ieşit soarele. Liusic împreună cu N. Ştefan au pus la punct coşul. Ce minunat ca să poţi face cald şi mâncare.

26 noiembrie

Liusic s-a dus la Însurăţei pentru a cumpăra 2 saci de grâu din banii de la tata socru.

27 noiembrie

Au făcut frontonul, mai bine zis reparat, împreună cu N. Ştefan… Spre seară Liusic s-a dus la Însurăţei pentru a măcina 2 saci cu grâu.

28 noiembrie

Am făcut curăţenie mare, am copt şi pâinea. Liusic a venit târziu de tot, dar cu făină. Am făcut la toţi baie. Spre seară iar m-a încercat „Lumbago"!

30 noiembrie

Duminică. Ziua de votare. Ne-am dus cu toţii la Însurăţei, încolo a mers cum a mers, dar îndărăt abia am ajuns acasă. Seara mi-a

fost rău iar noaptea şi mai rău, mă dor ovarele şi spatele.

1 decembrie

Dar totuşi m-am sculat şi am făcut mâncare, am mai pus şi ceva varză la murat. De nicăieri nu primim nici o veste, chiar a trecut şi poştaşul şi ne-a spus că n-avem nimic! E de mirare, după atâtea recomandate nici un semn! Apoi şi Valea nu ne-a trimis „pensia viageră“: nu ştiu ce se putea întâmpla! Liusic toată ziua a pierdut-o cu frontonul lui Liviu. Copiii sunt sănătoşi, dar greu de stăpânit. De exemplu: când am venit de la Însurăţei, Virgil a umblat prin toate crătiţele, de-a adunat carnea ce mai rămăsese de la un pui! La Dănuţ e o vârstă când sunt foarte drăgălaşi. Spune „Căţăluş cu pălu cleţ“ „Păsălică al- bă-n ţioc“.

Avem plita cu sobă, care ne încălzeşte tare bine, numai că n-avem lemne, tot cu beţe de floarea-soarelui facem focul, care ne mulţumeşte, căci ne încălzeşte destul de bine, dar sunt pe terminate.

2 decembrie

Zi şi noapte plouă de ne-a băgat în sperieţi. De altfel nimic deosebit, fac mâncare şi mai cârpesc câte ceva. Liusic s-a pornit la moară, la Însurăţei, pe drum a aflat

că nu merge moara şi s-a întors. Peste noapte iar ploaie.

3 decembrie

Iar azi au căzut vreo 3-4 case, adică peretele din miazănoapte.

4 decembrie

Azi dimineaţă, Liusic a plecat la Însurăţei la moară. Toată ziua plouă, lumea pune coceni la peretele din M*(iază)* Noapte. Pe la amiază am ieşit şi eu şi am pus coceni, dar fiind şi frig mi-au îngheţat mâinile şi când am intrat în casă aproape am urlat de durere, a trecut mult timp până m-am calmat! Apoi iar ploaie, de trăim cu o grozavă groază!!! Cred că nu e mult până înnebunim! Iar ne-a căzut coşul!…

5 decembrie

Liusic a venit de la Însurăţei, dar n-a făcut nimic. A dormit pe nişte mese la cofetărie. Spre seară s-a lăsat un ger cu ameninţare de a se înteţi. Am scos repede pătrunjelul şi ridichea, am trecut toate zarzavaturile în cămară.

6 decembrie

Sf. Nicolae. Într-adevăr, peste noapte s-a lăsat ger şi zăpadă iar toată ziua a fost vifornită. Toate ar fi cum ar fi, de am avea lemne, căci suntem ceva mai aprovizionaţi

decât anul trecut. S-au făcut nişte troiene, de nu poţi circula. Avem casele parcă la fel la înfăţişare, dar ca viaţă, diferă foarte mult de la casă la casă!

7 decembrie

Duminică. A nins aproape toată ziua, dar fără vânt. Nimic deosebit, doar că Liusic a plecat iar la Însurăţei, la moară. Seara a fost Norica şi am stat puţin de vorbă. Şi-a adus bocancii şi i-a pus la noi la sobă ca să şi-i usuce. Am stat până târziu şi am citit în „Noul Testament".

8 decembrie

Un vânt foarte puternic, fără zăpadă. Liusic n-a venit de la Însurăţei. De altfel nimic deosebit.

9 decembrie

Astăzi în schimb multe întâmplări. Am copt pâine pe plită, am spălat rufe cu apă de zăpadă. Apoi am primit un pachet cu alimente de la Alice. Chiar surprinzător de bogat. De 10 kg greutate şi au fost în el 3 bucăţi de slănină, 1 pachet zahăr, unul cu griş, un borcan de marmeladă, 2 pacheţele cu bomboane, 2 reviste „Pogonici", o carte „Robinson Crusoe" (De Foe).

Virgil în repetate rânduri a spus că are multe bucurii pentru ziua de azi. I-a plăcut

deosebit de mult cartea trimisă de Măgduţa şi Tutu, a citit-o cu nesaţ. Am uitat să scriu că ieri Dna Reihtenwald, vecina, ne-a adus o bucată de cârnăcior proaspăt. Virgil, de bucurie, a şi sărutat-o!

10-11-12-13 decembrie

În toate aceste zile am cârpit mereu, de mi s-a urât de atâta cârpit. În una din aceste zile am primit o scrisoare de la Dna Pantea. N-avem lemne şi tare ne chinuim pe chestia lor. Liusic a umblat toată săptămâna la Însurăţei la moară.

14 decembrie

Duminică. Nimic deosebit. De mult suntem fără un ban în casă. N-am avut cu ce cumpăra o bucăţică de carne. Liusic s-a dus la pădure şi a adus un sac de lemnişoare, dar şi cu semn la ochi, i-a sărit o aşchie. Zăpadă mare avem şi ger avem.

15 decembrie

Liusic s-a dus la Însurăţei pentru a termina cu povestea obiectului dat pentru vânzare. Eu am spălat rufe cu apă de zăpadă, a fost o zi frumoasă cu soare. S-a topit şi multă zăpadă.

16 decembrie

Toată ziua l-am aşteptat pe Liusic să aducă lemne de la Însurăţei. De dimineaţă a

început să plouă cu o ceaţă groasă de s-a topit toată zăpada. Apoi avem un noroi de abia scoţi piciorul. Lumea iarăşi a intrat în grijă cu casele, cu atâta umezeală. Seara târziu a venit Liusic, dar fără nimic. Nici de data aceasta nu s-a făcut cu acel obiect. Apoi chiar e o situaţie disperată, fără un lemn de foc, aşa noroi şi fără un ban în casă!

17 decembrie

Rubla. Ne-am urcat în pod şi am coborât o spetează de canapea pentru foc. Apoi să trăieşti pe bărăgan, cu ploaie persistentă şi cu frica că-ţi poate cade câte un perete la casă, este de necomparat cu viaţa civilizată, afară de asta e foarte apăsător!

19 decembrie

O zi minunată, parcă ar fi primăvară. Liusic se zbuciumă după lemne, aduce de pe unde poate câte un sac de lemne. Am primit 50 de lei de la Valea azi. De câteva zile nu mai luăm lapte, deci meniul nostru este foarte sărăcăcios.

20 decembrie

S-a schimbat timpul: e o ceaţă groasă şi spre seară a început să plouă. Chiar când a început ploaia, eu făceam focul în cuptor la vecin pentru pâine. Greu, foarte greu merge

cu făcutul focului cu aceşti ciurlani! Datorită banilor de la Valea, am putut cumpăra 1 kg ulei, o mătură şi 3 kg carne de oaie. Dar nu putem plăti laptele. Liusic cu Rusu Ion au scos cioate la fermă, s-au înţeles din 3.

22 decembrie

Am făcut curăţenie mare, apoi seara am făcut cu toţii baie. O zi tristă din punct de vedere atmosferic. Liusic la scos cioate-butuci. Nu primim nimic de nicăieri. Suntem fără un ban şi cu o mulţime de datorii. Am scris 3 scrisori pentru a fi expediate recomandate lui Victor, Nusic şi tata socru, dar nu le putem expedia, din cauza lipsei de bani.

23 decembrie

Am spălat rufe, Liusic tot la cioate. A plouat o bună parte din zi. Lumea iar s-a speriat cu aceste ploi, din cauza caselor care nu vor să stea în picioare.

24 decembrie

Aseară a plouat bine, de a udat ciurlanii. Şi nu pot face focul în cuptor. Mereu plouă cu vânt. Am umblat pe la Rusu să pot coace la ei, dar până la urmă am copt o pâine la ei, iar nişte plăcintă la vecina Reihtenwald şi pe plita noastră am copt mai multe pâinişoare, şi

una mai mare. Deci toată ziua am umblat cu aceste copturi, dar cea mai bine coaptă a ieşit pâinea coaptă la noi pe plită! Din economie de lemne n-am făcut azi mâncarea, numai unele pregătiri. Liusic, din cauza timpului ploios, n-a putut aduce butucii scoşi la Rubla şi am rămas fără lemne. Am mai adunat ce-am putut pentru a avea pe mâine cu ce prepara mâncarea!

25 decembrie

Crăciunul. Marea Sărbătoare a anului! Trist din toate punctele de vedere, natura e tristă, tot timpul a ploaie şi în suflete tristeţe, cu situaţia noastră şi a tuturor. N-am mai primit de la nimeni nimic! Dar absolut nimic! Toţi se îngrijesc de ei şi de ai lor, iar de noi nu zic că uită, dar aproape uită – ne lasă în părăsire. Valea ştim că nu ne lasă uitării şi pe cât poate numaidecât ne întinde o mână de ajutor. Am făcut din carnea de oaie o supă, sărmăluţe, o friptură şi pârjoale. Dintr-o bucată de carne de porc de la Liviu am făcut muşchi împănat cu usturoi. Din zarzavaturi am făcut o salată *russe*. Dar fără maioneză. Am fost ocupată până târziu cu aceste preparate, dar după ce am terminat, am cântat împreună cu Liusic din caiet. Seara a venit Norica, am stat de vorbă, apoi am servit cina. Şi aşa a trecut prima zi a

Crăciunului. Dar când să închid uşa am rupt mânerul!

26 decembrie

Ne-am sculat târziu, ca să nu consumăm lemne, pe care nu le avem! Am făcut apoi o mămăliguţă cu lapte, cu ziua de azi s-au făcut 100 lei, până nu plătim, nu mai luăm lapte. Liusic cu Virgil s-au dus să aducă ceva lemne. Liusic cu sacul, iar Virgil cu ţecherul, altfel n-avem absolut cu ce face focul. Spre seară m-am dus la Luiza. Aşa a trecut şi ziua a doua. Mi-a dat nişte prăjituri pentru copii.

1953

1 ianuarie

De la Crăciun şi până azi n-am scris nimic, căci nimic deosebit nu s-a întâmplat! Doar că şi în ziua a treia de Crăciun au adus lemne cu sacul! Apoi de la ai noştri n-am primit nimic absolut. Nici unul nu se gândeşte să ne facă o plăcere cât de mică. Aşa e ironia sorţii! Chiar cei care au serviciu şi stau mai bine, aceia primesc şi pachete, şi multe şi frumoase!… Chiar te doare acest fapt, că din atâtea rude, nici unul nu s-a gândit la noi. Poate s-au gândit cu gândul cel mult, dar departe cu fapta! Dacă ar avea Liusic serviciu, n-am prea avea nevoie de atenţii de felul acesta, dar aşa, când n-ai, îi simţi nevoia. A treia zi am primit o carte poştală de la Alice în care ne lămureşte că nu poate să ne ajute…

Apoi de la Victor am primit o scrisoare la 30 decembrie 1952 în care ne felicită de Sf.

Sărbători, desigur îi mulţumim pentru felicitări, dar noi avem nevoie de ceva pipăibil. Nu ştiu când se va sfârşi situaţia asta miloagă.

Anul Nou! Nu ştiu ce să mai zic, dar numai speranţa ne mai ţine, altfel cred că demult am fi dat mâinile în jos!

De câteva zile avem timpul, pot spune, foarte frumos şi azi a fost tare frumos, dar trist în suflet. Nu te mulţumeşti nici tu, nici pe aproapele tău, nici pe Dumnezeu! A fost un mare revelion, apoi lumea se mai duce, se mai întâlnesc, cumva mai uită de situaţie, dar noi n-avem unde ne duce, sau mai bine zis, dacă te duci trebuie să-ţi vină, dar dacă n-ai cu ce primi, stai mai bine în casă. Am expediat o carte poştală lui Victor. Virgil a umblat ieri cu uratul. Mare bucurie, a câştigat 7,40 lei.

3 ianuarie

Ieri am fost pe câmpuri cu Liusic şi soţii Rusu pentru a tăia beţe de floarea-soarelui. Numai am început lucrul că a început şi ploaia, deci ne-am întors îndărăt. Dar fiind drumul prost, noroi, şi eu fiind cu pantofi mai proşti, mi-a fost mult timp rău… A plouat aproape toată ziua. Azi a venit poştaşul dar n-a adus bani, ci o telegramă. Că avem o ladă cu alimente la Cioara. O zi tare

frumoasă, cu soare şi cald ca o zi de primăvară. Liusic a fost la Rubla şi a astupat gropile unde au scos cioate, a venit istovit!

Mare luptă avem noi cu nesimţirea lui Virgil. Cât îi ziua de mare, cu gura pe el, fără nici un rezultat, chiar mi s-a amărât cu viaţa asta plină de lipsuri, în plus neînţelegerea dintre noi, câteodată am impresia că-i o adevărată condamnare, cu iadul ăsta! Dănuţ în schimb e mult mai drăgălaş, spune poezii şi frânturi de vorbe din ce aude de la noi, dar îl înrăieşte fratele mai mare.

4 ianuarie

Azi e cu totul altceva, plouă de dimineaţă. Liusic s-a dus la Însurăţei, pe ploaie şi de acolo va vedea cum va face cu Cioara. Azi e serbarea pomului de iarnă. Tot azi s-a făcut peretele la Liviu, care căzuse de anul nou. L-au făcut din scânduri.

5 ianuarie

Am copt pâine pe plită până s-a făcut ziuă, apoi toată ziua am împletit la fularul meu. Liusic a venit seara tare plouat şi niţel ameţit de la Însurăţei, n-a făcut nimic cu grâul. Este deja o lună şi jumătate de când mereu umblă şi nimic nu iese. S-a întâlnit cu mai multe oficialităţi la Însurăţei şi de aia a venit niţel afumat! Tare greu o ducem cu

alimentele, n-avem un strop de ulei. Nu ştiu din ce să fac mâncare. Am primit de la tata socru 200 lei, asta e ca o adevărată salvare! De vreo 10 zile nu mai luăm lapte fiindcă am ajuns datori la suma de lei 100 şi neavând de unde plăti, am oprit cu luarea laptelui. Dar de acum putem iar lua. O dat 25 lei lui Rusu, datorie, 10 lei pentru pachetul pe care îl avem la Cioara, cu o delegaţie; 7 lei – 0,5 kg salam, apoi mărunţişuri şi mai ţin bani pentru piaţă.

6 ianuarie

Boboteaza. Fenomenalul ger al Bobotezei s-a dus, e cald şi plouă. Toată ziua am stat în casă, n-ai unde să te duci şi stai parcă ai fi în închisoare. Am gătit o varză murată cu rântaş în lipsă de altceva mai bun! Greu o ducem cu copiii: n-au ce face, n-au unde se duce şi ne fac o mulţime de neplăceri, câteodată ajung că ameţesc din cauza nervilor!?

7 ianuarie

Sf. Ion Botezătorul. Dar n-am mai putut sta aşa, fără ocupaţie – nici de citit nu găseşti şi am împletit la fularul meu. Mă simt mult mai bine când am ocupaţie. Musafiri. În sfârşit ne-a sosit şi lada de la Cioara; este de la Arcadie. Mare ne-a fost bucuria, o ladă de 23 kg greutate şi au fost în ea 2 kg zahăr, 2

kg orez, 1 kg ulei, 2 sticle conservă, 3 kg făină albă, 1 kg macaroane, 3 kg marmeladă, 1 kg griş, 1,5 kg brânză, arpacaş, o bucăţică de unt. Ce să mai spun, destul de bogat.

9 ianuarie

O vreme imposibilă, a nins, ploaie şi cu polei, de nu poţi merge şi un vânt puternic, dar totuşi pe aşa vânt am fost la lapte şi la cooperativă, am cumpărat petrol pe floarea-soarelui, 1 kg petrol pe 1,5 de floarea-soarelui.

Bate vântul şi iese fumul în casă, e ceva foarte enervant, totul îţi joacă pe nervi. Am scris o scrisoare Valei şi lui Arcadie. Ieri Liusic s-a dus la Însurăţei, dar a adus obiectul îndărăt, nu s-a putut face nimic, după ce-a umblat 1 lună şi jumătate, aproape zi de zi, acum s-a terminat şi cu o cheltuială de aproape 100 lei dacă nu mai mult.

A expediat şi o scrisoare lui tata socru. Când să expediez scrisoarea la Valea şi Arcadie am primit de la Arcadie 100 lei, am adăugat în scrisoare confirmarea primirii banilor. Tot azi a tăiat Rusu A. porcul, Liusic a fost şi a ajutat, dar toată povestea asta l-a enervat grozav.

15 ianuarie

N-am scris de mult nimic, că nimic deosebit nu s-a întâmplat. Viaţă pe bărăgan, goală şi amară. De câteva zile, bate un vânt puternic de ne scoate fumul îndărăt, parcă ar fi bordei ţigănesc. Chiar azi Liusic punând pe foc, adică mai mult suflând, i-a venit ideea cu ciurlanii, a adus 3 lăzi cu ciurlani şi a încins soba de nu puteai să pui mâna. Dar vântul continuă să bată cu putere. De la 1 ianuarie a.c. Virgil a avut vacanţă, dar de la 12 ianuarie a început şcoala, dar ghetele lui fiind la reparat, abia azi a putut pleca la şcoală. Dar ăsta e un eveniment, el fiind acasă, face viaţa imposibilă.

Trăim cu alimentele trimise de Arcadie, altfel nici nu ştiu ce aş fi preparat, cu toţii avem poftă de mâncare. Noi avem făină şi mălai şi cu cele primite pot combina vreo mâncare. Lapte luăm zilnic.

Dănuţ e foarte drăguţ, spune şi vreo 3 poezii. „Căţăluş cu pălu cleţ“. „Păsălică albă-n ţioc“, „Doi boboţi micuţi de laţă“, apoi are mare luptă cu căciulile.

17 ianuarie

Sâmbătă. Ce surpriză! Am primit de la Valea 50 lei, a şi primit scrisoarea trimisă de mine pe data de 9 ianuarie a.c. A fost o zi cu soare, am scos din casă şi am scuturat. Din banii de la Arcadie am cumpărat 1 căruţă cu

lemne 50 lei, 25 lei laptele pe 10 zile, 20 lei un kg de ulei. Din banii de la Valea am plătit datorii lui Gh. Caraiman 20 lei pentru transport de la moară şi lui Dtru Caraiman 15 lei pentru transportul butucilor scoşi la Rubla, 7 lei 1 kg de carne de oaie, 5 lei ceapă.

19 ianuarie

Liusic s-a dus iar la Rubla pentru serviciu, dar i s-a răspuns că nu-i schema venită şi că primul trimestru e cu schema veche.

„Paşte, calule, iarbă verde.“ Noroc că primim ajutoare cât de cât, altfel ce-am face? Seara a venit să ne anunţe un miliţian că avem o ladă la Cioara cu efecte. Dar anunţul până să-l aflăm am trecut prin nişte emoţii puternice.

20 ianuarie

Liusic s-a dus la fermă şi a rugat pe cineva să ne servească.

21 ianuarie

Într-adevăr ne-a sosit lada de la Victor cu lucrurile de la Dna Pantea şi umplută cu cartofi, care au ajuns foarte bine, ne era frică că vor sosi îngheţaţi, dar n-a îngheţat nici unul. Lucrurile de asemenea au sosit toate, restul zilei l-am trăit în amintiri, albume,

scrisori, lucruri. Un gest nobil din partea lui Victor!

24 ianuarie

Astăzi Liusic şi Virgil au fost la strâns beţe de floarea-soarelui, au venit obosiţi, dar fără beţe, au lăsat pentru a fi aduse a doua zi. De câteva zile facem focul cu ciurlani, nu mai ardem lemne. În aceste zile am făcut lui Virgil o pereche de ciorapi de lână din resturi, am lungit jerseul lui Dănuţ.

25 ianuarie

Duminică. Nimic deosebit. Doar că a adus beţele culese în ajun, transportul a costat 10 lei.

29 ianuarie

Interminabilul ianuarie e pe sfârşite. E o iarnă cu puţină zăpadă, ger şi vânt. Aseară a plouat şi imediat a îngheţat, deoarece s-a făcut un polei, pe care cu greu poţi circula. La fermă n-a venit schema. Deci situaţia e foarte veche, nu se poate nicăiri angaja. Cu toţii suntem răciţi, cu nasurile înfundate. Avem beţe de floarea-soarelui şi nu consumăm lemne, dar chiar şi mai bine încălzesc beţele. Pe ziua de ieri am primit 100 lei de la tata socru, nu ştim ce să facem. Tare vrem să cumpărăm un purcel. Dar imediat a trebuit de plătit laptele 25 de lei pe

10 zile, apoi altele şi nu poţi ajunge la un purceluş, 10 lei – ciurlanii, 10 lei 1 kg carne porc, 3 lei petrol, 25 lei ulei, 2,5 kg ceapă, 3,5 lei, mărunţişuri, rest 5 lei, 10 lei – ţigări şi recomandata tata socru.

4 februarie

Am spălat rufe, apoi după masă m-am dus la fermă şi am adus fasole. Un drum imposibil, după noroi a îngheţat.

6 februarie

Am primit de la Valea o scrisoare scrisă împreună cu Victor de la Sibiu, care m-a impresionat profund. Am şi scris răspuns îndărăt şi expediat.

Pe data de 2 ianuarie am primit o scrisoare de la Arcadie cu două poze cu micuţa Ligia. Pe ziua de ieri, Liusic a expediat o scrisoare lui Arcadie şi una lui Alice. Ne încălzim cu ciurlani, care înfierbântă tare bine soba, dar şi iute se răceşte.

8 februarie

Ieri am copt pâine în cuptor afară, s-a topit în parte, adică dezgheţat, şi foarte greu circulăm pe fericitul nostru bărăgan! Liusic urma să se ducă la piaţă, dar dimineaţă era cu ploaie şi nu s-a dus. Apoi n-avem ulei, dar am găsit la Marta 1 kg, cu 25 lei, ceapă am

găsit cu mare greu 2,5 kg câte 1 leu kg. Mâncare ca vai de ea, arpacaş cu varză şi puţin ghiveci conserve.

De la 20 ianuarie până ieri am lucrat la perna-chilim care a fost în ladă la Dna Pantea, adică i-am umplut fondul.

9 februarie

Chiar de cum s-a înserat, a început cu ninsoare, dar spre ziuă s-a transformat în viscol. Nu ne-a prea speriat, căci avem experienţa din anul trecut, apoi nici n-a fost cu aşa intensitate. Spre seară s-a potolit aproape complet. Luna februarie nu ne-a adus încă nici o scrisorică, deci nu ştim cum stăm. Cu alimentele stăm iar prost, nu mă pricep ca să înjgheb, cu toate că cartofi mai avem, dar nu prea abuzez de ei, căci se vor termina prea iute. Cârpesc. Musafiri.

11 februarie

Tare eram supăraţi şi descurajaţi, că nu primim nici o „pensie", dar azi după masă am primit 150 lei de la tata socru, tot de la el. Să-i dea Dumnezeu sănătate, dar în- tr-adevăr el ne ajută. (100 lei datorie Coclitu, 10 lei mărunţişuri, 13,5 carne şi datorie, 25 lei laptele, 1,5 ţigări). A fost şi Chitic să ne vadă plapuma. S-au distrus complet ghetele lui Virgil.

12 februarie

Spăl rufe. Am primit 150 lei de la tata socru.

14 februarie

Liusic s-a dus să cumpere un purcel şi nişte zarzavaturi, dar a venit cu nimic, e drumul prost şi nu se aduce nimic la piaţă. Avem un noroi grozav, abia scoţi câte un picior. Am copt pâine la Luiza, combustibilul pentru cuptor este ud.

15 februarie

Duminică. Lăsata Secului! Adică, de mâine începe Postul Mare! Am găsit ceva carne de oaie şi am făcut mâncare. Am terminat aproape toate alimentele ca: fasole, morcovi, varză, ceapă, mai pe scurt n-am din ce face mâncare, dar aşa din carne am putut face fără aceste zarzavaturi. Un timp grozav, plouă, apoi îngheaţă imediat.

Eu am primit o somaţie pentru paza comunală 25 lei şi A.D.A.S. 35 lei, plăteşte dacă ai de unde!

După o bucată de timp, cam de la sfârşitul lui ianuarie, am nişte vise proaste! Mereu merg pe străzi singură şi mă trezesc în câmp gol umplut cu mană! Chiar astă noapte,

mergeam în neştire fără ţel şi cu frică de-a nu fi urmărită de o femeie rea!

Nu ştiu ce anunţă aceste vise!

16 februarie

Începutul Postului Mare! Ce vreme imposibilă, aproape nu ştiu cum s-o descriu! De dimineaţă bate un vânt foarte puternic însoţit de o ploaie, care ajungând pe pământ îngheaţă, e un polei peste tot de nu poţi circula! Vântul este aşa de puternic că ai impresia că ia acoperişul casei!

17 februarie

O zi cu mare viscol, de dimineaţă până-n seară, stai şi te uiţi pe fereastră. Nici poşta nu poate veni. Cârpesc toată ziua.

18 februarie

Am primit o scrisoare de la Valea, a ajuns la Timişoara, unde a găsit o scrisoare de la părinţi, disperaţi, bătrâni, bolnavi şi lipsiţi… Am călcat, a fost Dna Hendel după cărţi de citit. De câtva timp Doctorul nostru a luat obiectul nostru pentru a-l cumpăra, astăzi ni l-a înapoiat, sub pretext că-i dublé… cu promisiunea de-a veni să ne vadă plapuma pentru a ne-o cumpăra.

19 februarie

Am scris părinţilor o scrisoare, iar Liusic a scris o scrisoare lui tata socru, dar nu avem nici un ban ca să le expediem. A venit Dna Dumitrescu după cărţi de citit. Ce-i mai trist că n-avem din ce face mâncare, varza, ceapa, fasolea, uleiul – am terminat. Zahăr nu mai avem de-o lună de zile, ouă nici nu mai ştiu de când n-am mai avut în casă.

20 februarie

Tare am aşteptat poşta, dar nu ne-a adus nimic, decât o carte poştală de la Alice. Să le dea Dumnezeu tot binele, dar grija care ne-o poartă ei mai bine s-ar lăsa păgubaşi. Nu ştiu cum vom realiza o mâncare din nimicul ce-l avem…

La Alice, unul face fălci şi burtă, altul se îmbolnăveşte de ficat, iar nouă din noiembrie nu ne-a mai trimis nimic! Dar mereu ne asigură că nu ne uită. Toată ziua e cu soare şi se topeşte, abia poţi scoate picioarele din noroi, iar facem focul cu ciurlani. N-avem bani să expediem scrisorile scrise şi lădiţele pentru Victor, toate stau pe loc, dacă nu-i factorul rulant.

28 februarie

O săptămână de aşteptări zadarnice! Azi am copt pâine în cuptor la Reihtenwald. Am dat Luizei 2 lei, să ne cumpere 2 kg ceapă,

iar Liusic a găsit un kg de carne pe datorie. Ghetele lui Virgil s-au distrus complet!

1 martie

Mărţişor. Duminică. Tare-i trist, nimeni nu vine să te vadă ce mai faci!?

Liusic a adus un sac cu lemne, de ieri am terminat ciurlanii.

Săptămâna trecută am încercat să vindem plapuma de mătase, dar toţi ar vrea să cumpere pe nimic.

4 martie

Şi poşta de azi nu ne-a adus nimic, noi foarte mult am aşteptat, ştiind că n-avem nimic, tot m-am dus să-l rog pe poştaş să-mi ia lădiţele, pe care le-am pregătit pentru a le trimite lui Victor, dar el n-a vrut, apoi am mai apelat încă la trei persoane, dar zadarnic! Liusic e la lucru la fermă, mută cărămizi. A fost o zi cu mult vânt, a venit ca vai de el. Greu o mai ducem cu mâncarea, apoi e aproape 1 lună de când n-am mai primit absolut nimic! Toată lumea ne-a uitat, adică de compătimit îşi mai aduc aminte, dar de ajutat mai greu!

5 martie

Liusic e tot la cărămizi şi azi, azi cu mult vânt. Multă mizerie mai e pe aici pe la noi! Trebuie să te zbaţi mult pentru un polonic de

fasole! A venit târziu, luptându-se cu un vânt turbat. Am terminat ultimul strop de ulei. O jumătate kg ulei ne-a ajuns două săptămâni şi acela împrumutat de la Rusică. A adus vestea morţii lui papaşa![*]* … Avem vise destul de frumoase, dar realitatea e foarte crudă, căci atunci când n-ai ce mânca e aproape cu boala.

Noroc că ne mai dă lapte pe datorie, avem deja 1 lună de când n-am plătit laptele. Avem speranţă că până la urmă toate se vor descurca, iar până atunci îmbătrâneşti zadarnic!… Omul mai trăieşte şi mai cu nimica mâncare, dar gândurile, nervii îl consumă îngrozitor! Ca probă evidentă, copiii: ei arată destul de bine, cu toate că mâncarea e cât se poate de seacă, doar laptele îi întăreşte. Dar noi arătăm ceva grozav, Liusic şi-a mai lăsat şi barbă, adică lăsat de nevoie, lama s-a stricat, iar pentru bărbierit nici poveste, că şi aşa îi mai este dator!

6 martie

Trăim sub impresia morţii papaşei… Liusic s-a dus de două ori după lemne cu sacul, e o muncă zdrobitoare. Culmea culmilor, nici astăzi nu ne-a adus nimic poşta, ce să mai spun, eram sigură că trebuie

[*]Stalin *(n. ed.)*

să primim! De amiază am mai avut o ciorbă de ieri, dar seara ne-am culcat flămânzi.

La copii le-am dat puţin lapte rămas de dimineaţă, iar noi câte o bucăţică de pâine, dar eu oricât aş mânca pâine, tot flămândă rămân, căci sunt profund flămândă!

Speranţă şi iar speranţă, alta nu mai avem. Mare-i Dumnezeu şi bun. Vom scăpa noi şi din asta!

7 martie

O zi de mare durere, dar şi bucurie. De dimineaţă Liusic s-a dus la scos butuci pentru Ciurel – câte 2 lei de bucată, mâncare şi 1 pachet ţigări. Acasă n-am mai avut cu ce prăji o mâncare, am vrut să facem schimb pe tărâţe, dar umblarea şi căutarea de aşa amator m-a umilit în aşa măsură că până la urmă am izbucnit în plâns fără oprire!

Le-am dat la copii o ciorbă aşa neprăjită, din zarzavaturi. Dar după masă a venit poştaşul, de ne-a adus 200 lei, 150 lei de la tata socru, iar 50 lei de la Valea Mare. Nespus de mare ne-a fost bucuria, parcă am mai mult curaj şi voinţă de lucru, clătinând pe picioare, m-am apucat de curăţenie, până a nu primi banii, nici nu mi-a trecut prin minte de a scoate covoarele să le scutur.

Imediat am trimis copiii la frizer – 4 lei, nişte mărunţişuri: caiet, creion, chibrite, sare

o sapă – 13 lei, 75 lei laptele pe 1 lună, 2 lei fierarul pentru căldare, 15 lei pentru carne, Caraiman Gh. – 12 lei expedierea lăzilor.

8 martie

Sf. Duminică. Dar şi azi Liusic s-a dus la scos butuci pentru Moraru, câte 3 lei de butuc şi mâncare şi tutun. E o muncă grozav de grea, mai ales cine nu-i învăţat cu ea! Pentru două zile de lucru, am primit câte 27 lei.

9 martie

Musafiri.

10 martie

Liusic s-a dus la Însurăţei să facă schimb bumbac pe alimente, dar nu i-a mers şi a venit cu el îndărăt, a cumpărat 2 sticle de lampă 2,5 lei, 1 cutie cremă de ghete 3 lei. Eu am vândut coceni lui Şimian de 25 lei, am scos curpenii din grădină, am mai greblat. Am scos ghetele lui Virgilică, prefăcute din ale lui Liusic, 40 lei, şireturi de 3 lei. Am dat tărâţele lui Rusică – 35 kg tărâţe pentru 2 kg grăsime şi 3 lei.

75 lei laptele, 15 carne, 12 poşta, 17 diferite mărunţişuri, 43 lei ghetele cu şireturi, 7 lei la Însurăţei – 200 lei.

11 martie

Am împrumutat puţină fasole de la Dl Lucov şi am fiert. Liusic e la scos butuci pentru Dl. Lucov. A câştigat 15 lei.

12 martie

Am lipit cuptorul la Reihtenwald, unde coc pâine, a fost cam frig, dar fiindcă mă decisesem l-am făcut. Liusic a scos butuci pentru miliţie.

13 martie

A fost poşta, dar nu ne-a adus nimic! Alice ne-a promis că peste câteva zile „în curând vă vom trimite ceva de-ale gurii", acel „în curând" e aproape luna. Liusic scoate butuci pentru Ciurel, 7 lei.

14 martie

Liusic a fost la piaţă şi a cumpărat 1 kg ulei 19 lei, 5 kg ceapă 5 lei, 2 kg morcovi 3 lei, 1 kg usturoi 8 lei, 2 kg arpagic 4 lei, 1 kg prune uscate 6 lei. 5,50 lei ţuică, 5 lei datorie. A expediat 2 telegrame 5 lei, una lui Arcadie şi una lui Nusic pentru a ne trimite nişte bani. 14 lei carne. E prea de tot, ei sunt ingineri, iar Liusic la scos butuci! 9 lei rest şi împrumutat 6 lei lui Nic = 90 lei. Pe butuci – 49 lei, iar pentru coceni – 68 lei = 117 lei.

15 martie

Duminică. Am cumpărat 2 kg carne de oaie, am făcut mai multă mâncare. Nimic deosebit.

16-17 martie

Lusic a scos singur butuci pentru noi, în prima zi 6 mari şi 4 mici, iar a doua zi 7. Foarte greu! A şi răcit. Seara a venit Norica de ne-a anunţat ca Liusic să se prezinte la fermă ca pontator.

18-19 martie

Când s-a prezentat, n-au mai fost posturi, am săpat puţin în grădină, dar e un vânt de nu poţi lucra.

20 martie

Am primit 150 lei de la Arcadie şi nu ştiu cum să-i împărţim să iasă bine! 7 lei poştaşul. Am vândut lui Caraiman 35 snopi tulei, câte 1 leu 25 b., 14 lei i-am fost datori şi am primit 29 lei – fasole – stambă. Am făcut schimb de bumbac pe mălai, 1 kg bumbac pe 3 kg de mălai, 5 kg bumbac.

Am cumpărat 3 kg fasole, câte 6 lei kg – 18 lei, apoi 3,50 m-a costat coletul de la Alice, căci pe data de 18 martie am primit un colet de la Alice, cu făină integrală, 2 bucăţi de slăninuţă, cârnăcior şi un borcănel cu

magiun. Am cumpărat 1 m stambă 11 şi mai sunt 2 lei.

21 martie

Am fost la piaţă împreună cu Liusic, ca să cumpărăm purcel, dar au fost scumpi, 130 bucata. Iar noi nu aveam decât 110. Dar am cumpărat 2 kg fasole 10 lei, 2 kg morcovi 3 lei, 1 kg ulei 18 lei, usturoi 5 lei, var 10 lei, 3 lei telegrama, 5 lei fierar, 2 lei o datorie, 20 ouă 16 lei, 3 lei ţigări.

23 martie

Am săpat în grădină şi am semănat usturoi şi ceapă.

24 martie

Nimic deosebit. Am mai lucrat în grădină.

25 martie

Buna Vestire. Am sărbat şi ne-am dus la Călmăţui după dragavei şi la pădure, după urzici şi pământ pentru răsad. Am pus în două lădiţe, roşii şi ardei şi vinete.

26 martie

Am arat grădina cu 35 lei, apoi am semănat mac.

27 martie

Liusic s-a dus la Însurăţei la poştă şi ne-a adus 150 lei de la tata socru şi 100 lei de la

Nusic, telegrafic. Eu am lucrat toată ziua în grădină, am semănat zarzavaturi. Liusic a cumpărat o grebluţă care a costat aproape 10 lei cu tot cu cinste, 10 ouă 8 lei, 25 laptele, 5 lei datorie.

28 martie

Am fost împreună la piaţă şi am cumpărat un purcel cu 160 lei, 25 lei o dublă de porumb, cartofi, arpagic, mătură 12 lei, cu 12 lei ne-am întors de la piaţă şi cu 10 lei datorie lui Rusu I., să putem cumpăra o bucăţică de carne.

29 martie

Duminica Floriilor.

30 martie

Am semănat în grădină, încă 1 kg arpagic şi cartofi. Am scos din casă şi am mai uscat.

31 martie

Am dat cu var în dormitor, lucru destul de greu.

1 aprilie

Bucătăria am văruit-o, Liusic a desfăcut canapeaua din bucătărie. Ne învârtim mereu în jurul purceluşului, Liusic i-a făcut şi un coteţ afară.

2 aprilie

Am aranjat în casă şi mereu m-am zbătut să găsesc o bucăţică de drojdie dar zadarnic. De la poştă nu primim nimic. Doctorul nostru ne-a dat puţin zahăr, cu care voi putea face măcar ceva.

3 aprilie

Liusic s-a dus la Însurăţei şi a adus 3 kg carne de vită, deci am cu ce face ceva mâncare.

4 aprilie

Am copt un aşa-zis cozonăcel din 2 ouă, dar fără drojdie. Cu 1 aluat de pâine şi puţin bicarbonat a crescut, a crescut, dar a ieşit acru. Pâine, iar acră, şi o prăjitură „Aluat nisipos“, am mai avut puţină grăsime, când am schimbat pe tărâţe. Apoi am mai făcut şi un „Boule de neige“ şi cu astea am îndulcit copiii. Apoi din carne am făcut o supă, pârjoale şi am văpsit 15 ouă şi cu astea am făcut Paştele. La biserică desigur că nu mă pot duce.

5-6 aprilie

Au fost zile triste şi de la natură, am stat toată ziua în casă, afară doar că ne-am întâlnit cu Norica.

7 aprilie

S-a început ziua cu mari emoţii, foarte mari. Miliţia ne-a înconjurat satul şi ne-a „vizitat“ din casă în casă, fără să ştim pentru ce!

8 aprilie

Am expediat o scrisoare Valei, lui Arcadie, tata socru, Nusic. N-am avut nici un leu şi am umblat până am găsit 5 lei. Apoi m-am dus după petrol, dar n-am căpătat, fiindcă n-a fost Frunză.

9 aprilie

Liusic s-a dus la lucru la fermă şi a lucrat în vie la curăţat, a venit cu mâna foarte umflată şi flămând. Eu m-am dus după petrol, căci cu o zi înainte nu mi-a mers, am adus 5 kg. Până la masă am semănat în grădină, flori şi fasole de păstăi, apoi mazăre şi porumb de 100 zile.

10 aprilie

Liusic s-a dus la Lişcoteanca, dar s-a întors că nu-i de lucru. Am semănat castraveţi şi ridichi, dovleci pentru plăcintă şi lobodă şi dovlecei.

11 aprilie

Liusic s-a dus la Viziru cu speranţa că s-o fi vândut obiectul, dar s-a întors cu el, deci n-a putut cumpăra absolut nimic. Am rămas iar cu nimic din alimente. Mereu am aşteptat,

măcar unul să se fi gândit şi la noi să ne facă o bucurie şi să ne trimită un pachet, dar zadarnic.

Am mai semănat în grădină, fasole negre pentru păstăi şi floarea-soarelui de jur-împrejur. De astăzi luăm lapte de la Caraiman Gh cu 2 lei kg. Bate un vânt puternic şi rece cu secetă, de la începutul primăverii n-a mai plouat nimic. Am semănat ridichi şi castraveţi.

12 aprilie

Duminică. Începe o perioadă când caută jalnic peniţa mea. Că n-am din ce face mâncarea! Am avut nişte fasole de la Dna Lucov şi am făcut o mâncare cam greu de înghiţit, şi bulionul l-am terminat.

13 aprilie

Liusic s-a dus la Lişcoteanca pentru tratarea seminţei de bumbac, dar s-a întors, căci n-a fost primit. Atâta amar, nu ştiu unde mai încape, la birou nu-l primeşte, apoi nici la lucrul câmpului, adică unde totuşi s-ar câştiga mai bine. Am semănat pepeni. Adică am adus gunoi de la pădure şi am pus câte un pumn în fiecare cuib.

14 aprilie

Mi s-a umflat maxilarul drept, am făcut un abces în gură, de nu pot face mare lucru. Liusic e la lucru la fermă la Lişcoteanca. Eu acasă cu copiii n-am din ce să fac ceva mâncare.

Poştarul nu ne aduce nimic, mereu suntem în aşteptare… zadarnică!

15 aprilie

Din cauza măselei umflate m-am dus la dispensar, unde am căpătat sulfamide şi muşeţel, dar până-n seară mi s-a spart abcesul în gură şi am scăpat de dureri. În ultimele zile am citit „Marile speranţe" de Charles Dickens.

După masă ne-am dus cu Virgil şi am adus rădăcini de floarea-soarelui. Am făcut nişte mâncare de ştevie cu mămăligă, pentru seară am făcut nişte plăcinţele cu bicarbonat. Liusic a venit flămând, cu mâncarea de la fermă regulat rămâi flămând.

16 aprilie

Mă decisesem să seamăn porumbul, dar ne-am sculat cu cerul înnourat şi peste puţin a început să plouă mărunt. A ţinut toată ziua ploaia, după masă Liusic a venit ud până la piele şi grozav de necăjit de soarta asta nemiloasă. Tare mi-e dor de o bucată de

pâine, să mă ierte Dumnezeu, dar cu mămăligă cu sos sec sunt mereu flămândă. I-am visat astă noapte pe Victor şi Carola nu prea frumos. Ne mângâiem cu purceluşul, de care avem mare grijă.

17 aprilie

Am semănat împreună cu Liusic porumbul şi fasolea albă până seara târziu. Am făcut tăiţei cu griş şi „imprinsup" cu mămăligă.

18 aprilie

N-am mai primit absolut nimic. Liusic s-a dus la boronit la Lişcoteanca, nu s-a putut lucra decât până la masă, pământul fiind ud.

Eu m-am dus cu Virgil să aducem rădăcini de floarea-soarelui şi ne-a prins ploaia chiar pe la pădure de unde strângeam şi până acasă ne-a udat tare bine, dar a şi plouat foarte bine, de vor ieşi toate din pământ ce-am semănat. Zi de piaţă, dar n-am putut cumpăra absolut nimic! Şi nici nimic n-avem. Am făcut o mâncare din ştevie de pe câmp, dar n-am nici bulion, nici paprică, cu 2 cepe împrumutate de la Dl Lucov. Vai de viaţă amărâtă! De acum am trecut de jumătatea lui aprilie şi noi n-am avut un ban în casă.

19 aprilie

Duminică. Ne-a făcut injecţii - antitific care ne-au provocat frisoane. Ne-am dus totuşi cu Virgil la Călmăţui după ştevie, căci ne trebuie pentru purceluş, dar şi pentru noi, care în jurul ei ne învârtim. Am făcut o ciorbă dintr-o sfeclă de la Dl Lucov, dar ce bună poate fi, dacă-i numai din sfeclă. Nişte tăiţei cu puţin griş prăjit, şi grişul l-am terminat. Tare mi-e dor de o bucăţică grasă.

20 aprilie

Toată ziua a bătut vântul puternic, de n-am putut semăna porumbul. Am cârpit toată ziua. Liusic e la semănat trifoi la Călmăţui. Ieri s-au făcut contracte cu ferma pentru angajaţi agricoli – permanenţi.

Am primit un colet de la Valea cu 1 kg zahăr, marmeladă, fidea şi săpun vreo 3 kg şi prin goluri câţiva cartofi. În colet şi o scrisoare în care ne comunică că Arcadie e la Braşov.

21 aprilie

Am semănat porumbul a doua jumătate, am avut de lucru toată ziua.

Seara, Norica ne-a adus 8 lei 60 bani, pentru o zi de lucru la vie. Liusic deja e zilnic la lucru la Călmăţui, a adus bucăţica de pâine de seară, am împărţit-o în patru şi am făcut un ceai. Desigur că am rămas mai

mult flămânzi. Am primit o scrisoare de la tata socru.

22 aprilie

Am cusut chiloţeii la copii, iar după masă am adus un sac de rădăcini.

23 aprilie

Sf. Gheorghe. Deci sărbătoare, ne învârtim prin grădină şi ne uităm ce mai răsare. Dimineaţă am adus un sac de rădăcini şi unul seara. Am primit 150 lei de la tata socru, putem să ne mai lichidăm cu datoriile 35 lei, datorie Nela, 20 laptele, 5 ziar. Am vândut un butuc nu prea mare, cu 0,5 slănină şi 4 lei, Dnei Laub. Ne-am mai înfruptat şi noi puţin cu ceva gras.

25 aprilie

Am fost la piaţă şi am cumpărat 1 kg ulei 25 lei, 10 ouă 7 lei. Când am intrat în piaţă n-au fost decât mături şi linguri şi cu mare greu s-a găsit ulei, dar de celelalte nimic! A fost făină la piaţă cu 4,50 lei kg. Apoi m-am dus la moară să cumpăr mălai dar n-a fost chip şi m-am dus la un cetăţean Nicolae Bibici de-am cumpărat porumb de l-am măcinat, 1 baniţă cu 35 lei, apoi m-am întors acasă. Pe drum m-am întâlnit cu fiica lui Ecştain cu bicicleta stricată şi i-am luat-o de

la mijlocul drumului de-am dus-o acasă. Am cumpărat şi de la Dna Gheorghiu 5 kg mălai, cu 2 lei kg = 10 lei – 35 lei porumb, 25 lei ulei, 7 lei ouă = 90 lei, 3 lei transport.

26 aprilie

Duminică. şi azi ne-a făcut a doua injecţie. După masă am fost cu Virgil la dragovei şi mi-a fost şi rău. Apoi spre seară a venit Dna Handel.

27 aprilie

Am spălat toate de lână.

28 – 29 aprilie

Am spălat rufele de pat şi corp, de m-am necăjit trei zile. Trăim cu speranţa cartelelor, căci n-avem nici un pic de făină, când n-avem pâine, eu cel puţin veşnic sunt flămândă!

30 aprilie

Am călcat toate rufele şi am prăşit ceapa şi usturoiul. Am şi dat cu var în bucătărie şi cu pământ pe jos. Cu o zi înainte am sădit 10 pomi – frasini – în faţa casei la stradă. Nu mai ştiu din ce să fac mâncare, că nici n-avem de nici unele. Dimineaţă mâncăm lapte cu mămăligă, dar de amiază mă mai amăgesc cu ceva sos de dragovei sau ciorbă cu verdeaţă şi mămăligă rece de dimineaţă, dar

seara iar ne amăgim cu o cană de lapte rămasă de dimineaţă şi o mămăliguţă caldă.

Mă obsedează foamea şi mizeria de nu pot dormi nici noaptea! Liusic e zilnic la lucru la câmp şi vine foarte obosit şi flămând, nici pe departe nu se satură cu mâncarea de la fermă.

1 mai

Vineri. A plouat de dimineaţă o ploaie foarte bună. Liusic s-a dus la Călmăţui la lucru, dar după ce-a mâncat pâinea cu ceai i s-a spus că n-are de lucru, dar mâncarea a luat-o pentru toată ziua, aşa că am avut ce mânca.

2 mai

Vai ce grozavă e foamea! Vezi trecând căruţa încărcată de pâine – pentru cartelişti – dar noi nu putem cumpăra! Copiii săracii cum mai suferă, şi eu cu ei! Am mâncat la amiază nişte supă rămasă de ieri, adusă de la fermă, dar cu mămăligă rece, e egală cu zero, căci numaidecât ni s-a făcut foame. Lui Virgil i s-a făcut o foame, i-a dus Doamnei lui Dragovei, dar i-a dat 1 leu. E o zi frumoasă, dar în suflet mare tristeţe.

3-4-5 mai

În toate aceste zile, am umblat la strâns rădăcini de floarea-soarelui, care ne-au dat

gata, fiind prea departe şi chiar greu. Apoi am umblat după cloşcă şi ouă pentru clocit şi am găsit. Am pus-o pe data de 5 mai seara. Mai greu o ducem cu mâncarea, ne amăgim cu te miri ce, căci am terminat fasolea de vreo lună, cartofii la fel, apoi şi făina, de n-am de un rântaş. Mereu ciocănesc în grădină, au început să iasă toate.

8 mai

Vineri. Am adus un sac de rădăcini de floarea-soarelui până la masă. Virgil a adus un sac după masă, dar a venit seara târziu şi a primit o porţie de la tăticu!

Liusic a adus seara mâncarea de seară – o supă de cartofi –, porţia de pâine, boabe de porumb, păsate de mei şi o răţuşcă, gata tăiată, 800 gr., 8 lei, încărcat cu de toate. Seara am cumpărat jumătate kg lapte, mai a avut Virgil un leu câştigat pe dragovei, am făcut o mămăliguţă şi cu laptele am cinat, după ce-am terminat de mâncat, ne-am uitat unul la altul – căci nici unul nu ne-am săturat – şi ne-am culcat. Banii de la fermă nu i-am primit, căci n-are banca bani, dar Norica a împrumutat 50 lei, mi-a dat şi mie 25 lei.

9 mai

Am fost la piaţă, 8 km pe un timp după ploaie, cu 25 lei am cumpărat 0,5 kg ulei, 4

kg cartofi, câte 2,5 kg ceapă şi ridichi, leuştean 4 lei. Liusic a venit foarte distrus de la lucru, obosit, flămând şi acasă nu-i un pumn de mălai.

El n-a mai vrut, dar m-am dus de la Dl Lucov şi cu lacrimi în ochi l-am rugat să ne mai împrumute niţel mălai.

10 mai

Ziua mea de naştere, ce ironie, în aşa sărăcie. O zi foarte rece, dimineaţa până la amiază a plouat mărunt şi rece de a trebuit să pun şoşoni, iar spre seară am îmbrăcat paltonul de iarnă, am fost pe la dl Wagner, mi-a reparat nişte cratiţe, ligheanul şi în repetate rânduri mi-a mai reparat şi nu mi-a luat nimic, un om care s-a pus în situaţia noastră. Am dat lui Pârvu să ne cumpere mălai de la Viziru, căci Liusic a încasat azi banii de pe lucru, pentru 12 zile 105 lei, ce să faci cu ei, căci am dat datoria la Norica 30 lei, 10 lei paza pe 2,5, lui Pârvu 50 lei pentru mălai şi gata. De la nimeni n-am mai primit de aproape o lună şi laptele trebuie plătit.

17 mai

O săptămână întreagă n-am mai scris nimic. Pârvu ne-a cumpărat şi măcinat porumb şi ne-a costat 50 lei. Toată săptămâna am lucrat câte puţin în grădină şi am adus beţe de floarea-soarelui, apoi toată

săptămâna asta n-am mai primit nimic de la nimeni, am expediat o carte poştală lui tata socru pe data de 13 mai a.c.

Astăzi până la amiază a fost foarte frumos şi ne-am dus la Călmăţui cu Liusic şi Dănuţ pentru a aduna dragovei, muşeţel şi lobodă, Virgil a fost la alungat ciori, dar s-a întors răcit cu o tuse seacă.

Desigur că pâine nu avem şi s-a dus pentru o bucăţică de pâine şi o mâncare cu carne. Pâine, atât gustăm cât aduce Liusic, porţia lui de 200 gr de seară şi acasă mănâncă mămăligă. Ultimul timp trăim cu mari speranţe… Chiar azi ne-a încurajat mai mult o veste de la Dna M.

18 mai

Mereu plouă, am pus roşii răsad. Tare am aşteptat poştarul, eram aproape sigură că ne va aduce ceva, dar în zadar!

19 mai

Iar ni s-a terminat mălaiul şi e chiar o tragedie. N-ai de la cine împrumuta şi m-am certat în regulă cu Liusic! Până la urmă ne-am culcat absolut nemâncaţi. Liusic n-a fost la lucru din cauza ploaiei. Iar am mai sădit roşii şi am semănat ridichi de lună.

20 mai

Am spălat rufe cu apă de ploaie. Foarte tare a plouat azi, ca o revărsare. Virgil s-a dus de dimineaţă, odată cu Liusic, la Călmăţui pentru a strânge ciuperci şi a adus câteva. Am împrumutat iar de la Dl Lucov mălai. Liusic a adus seara nişte fasole nefierte şi o bucăţică de pâine – porţia de seară. A plouat afară, dar şi la noi în casă a plouat peste tot. Mare mizerie, nici n-am mai avut vase pentru a pune pe unde ploua.

21 mai

Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena. Dar ce mare ironie! Altădată făceam torte şi multe alte bunătăţi şi mulţi se înveseleau la noi. Acum aş vrea, ca din toţi acei prieteni măcar câte un kilogram de pâine să ne trimită şi tot aş fi mulţumită.

Acum n-avem măcar mălai, iar trebuie să împrumut la Dl Lucov. Toată ziua de azi am plâns. Apoi a fost şi poşta, a adus pachete, dar la noi nimeni nu se gândeşte! Nimeni nu se gândeşte că avem doi copii şi n-am nimic ce să le dau, au slăbit şi ei mult de tot!

Mare-i Dumnezeu şi bun, vom scăpa noi şi de asta, numai speranţa asta mă ţine.

Iulie şi iar iulie, în el cred că vom scăpa!…

Toată ziua de azi am uscat covoraşele din casă plouate ieri şi rufele pe care le-am spălat.

22 mai

Când mai puţin aşteptam, a venit poştarul şi ne-a adus 150 lei de la tata socru, nespus de mare mi-a fost bucuria, am pe ce cumpăra mălai! Am scris o scrisoare Valei, i-am descris mai amănunţit viaţa noastră.

Liusic a fos la arat şi a venit distrus de obosit, are aliura unui ocnaş! Să munceşti la plug şi flămând!?

23 mai

Datorită banilor primiţi am fost la piaţă, am cumpărat 2 baniţe de porumb a câte 50 lei baniţa, am dat 100 lei – ce mi-a mai rămas să mai cumpăr şi altceva? Am cumpărat 1 kg ulei 25 lei, 2 lei ceapă, 2 lei ridichi, 1 leu leuştean. Am cheltuit 10 lei ieri la cooperativă pe sare, cremă, creion, peniţe.

Am lăsat 10 lei pentru carne, dar n-am mai cumpărat fiind prea scumpă şi slabă.

24 mai

Duminica verde. Am avut o mâncare de fasole cu carne de la fermă şi un „boule de neige“ din două ouă, căci am împrumutat 3 lei de la Dna Floroiu, şi am cumpărat 4 ouă, iar zahăr am cerut la Dl Doctor... şi aşa s-a

făcut dulcele nostru! De noi nimeni nu-şi aduce aminte să ne mai trimită câte ceva.

Ziua mi-a trecut între fierar şi Norica. Liusic a fost la Rubla şi a primit banii pe 5 zile, 39 lei, din care şi i-a dat şi lui Caraiman pe lapte 35 lei.

25 mai

O căldură de vară. Am fost la Rubla şi am cumpărat 5 l petrol.

Liusic a venit încărcat cu de toate de la fermă, pentru noi, două căuţi cu mâncare şi pâine pe alocurea mucegăită, de la cantină şi pentru purceluş un ghiz cu resturi de la cantină foarte bună pentru el. Eu am sărbat „Rusaliile". Am fost totuşi la Rubla de am mai luat 5 kg petrol.

26 mai

Am lucrat toată ziua în grădină, săpat zarzavatul. Liusic a adus o mâncare de cartofi, 2 ouă şi un ghiz de mâncare pentru purcel.

27 mai

Am făcut un „lapte de pasăre", din cele două ouă aduse de Liusic, lapte de la Dna Reihtenwald, îi dădusem nişte coji de cartofi aduşi de Liusic şi zahărul de la Dl Dr. A scos cloşca pui. Am lucrat toată ziua în grădină. S-au primit banii şi pe cele 6 zile de lucru 55

lei, am mai dat lui Caraiman 25 lei pentru lapte, 21 lei pentru cele 3 răţuşte tăiate – de la fermă şi mai avem încă datorii, puii s-au scos, dar ouăle şi cloşca încă nu sunt plătite.

28 mai

Azi am primit 50 lei de la Valea, acum pot scăpa de datorii. Am dat 20 lei pentru cloşcă, 10,50 pentru ouă la Dna Moraru, 5 lei, babei Crişan. Am mai cumpărat câteva ouă, de 2 lei răsad de ardei şi varză. 10 lei am lăsat pentru pâine pe cartelă, dar cartela nicăieri. Mereu ne-au amăgit. Că e una, că e alta şi până la urmă nu ne-au mai dat. Liusic, mereu aduce mâncare de la fermă, porţia lui de seară, şi pentru purcel resturi. Am săpat porumbul în grădină.

31 mai

Duminică. Liusic a adus din ajun o răţuşcă tăiată, o zdohnitură – dacă ar fi altă situaţie, nici nu m-aş uita la aşa ceva! S-a dus la fermă, poate să capete o pâine cu multă milogeală, dar n-a căpătat nimic! Mereu suntem flămânzi, dacă nu poţi gusta o bucăţică de pâine, nu mai zic să poţi face vreo coptură cât de cât! „Doamne, îndură-te spre noi!“ Dar cred că nu mai avem mult de îndurat!

S-a dus şi frumosul şi aşteptatul Mai, dar n-am văzut măcar un trandafir sau narciz! A fost un mai foarte ploios, deci şi un an mănos… Numai să scăpăm!…

3 iunie

Ce zile grele! Mi-a propus cineva să-mi procure o pâine la liber cu 4 lei, am cerut la toţi vecinii să-mi împrumute 4 lei şi n-am găsit la nimeni. M-am întors acasă de-a dreptul plângând! Am mâncat azi o ciorbă din fasole şi spanac adusă de la fermă şi am avut 2 ouă, le-am bătut cu cozi de ceapă şi le-am împărţit la copii, eu am rămas absolut flămândă şi parcă sunt bolnavă, adică ce parcă, chiar sunt, că nu mă pot ţine pe picioare.

Am vrut să cumpăr o pâine şi n-a fost chip! Ah! Sfârşi-va odată tot chinul ăsta pe capul nostru!!? Când îl mai văd şi pe Liusic că vine de la lucru, parcă ar fi un ocnaş! Obosit, dar mai ales flămând.

13 iunie

Sâmbătă. De multe zile n-am mai scris nimic! Dar mult zbucium în aceste zile!

Sâmbăta trecută am fost la piaţă să cumpăr porumb şi ulei, n-am găsit, dar au fost razii, eu n-am luat buletinul şi am

încăput pe mâna lor! Am făcut nişte nervi grozavi!

A doua zi, am dat lui Filipescu 60 lei şi mi-a cumpărat 1,5 baniţă orz, a făcut făină şi facem mămăligă din făină de orz!

Nu e bună, dar omori foamea!

La 10 iunie am fost după petrol la fermă. Liusic aducea resturi de mâncare de la fermă pentru purcel. Dar de la 12 iunie este mutat la Rubla, deci nu mai aduce şi purcelul strigă tare. Am săpat tot porumbul, grădina arată foarte bine. Mă cam necăjesc cu cloşca cu pui, cine a mai văzut, cloşcă cu pui în grădină! Nu ne-a mai adus poşta nimic! Au uitat cu toţii de noi.

17 iunie

Miercuri. Am expediat trei cărţi poştale – Valea, Alice şi tata socru. Poşta a adus şi pachete dar noi ca de obicei nimic!

Virgil s-a dus şi el la lucru. Mâncăm mâncarea ce aduce Liusic de la fermă, pâine tot numai ce aduce el. Mai cumpărăm lapte 1 kg dimineaţa, jumate seara şi fac o mămăliguţă de orz…

Toate n-ar fi nimic, dacă s-ar însenina zările!… Grădina arată foarte bine, dar se cere o ploaie, ar fi la vreme…

19 iunie

Am cumpărat 1 kg grăsime 36 lei. Nedelcu 10 lei, 2 kg cartofi 3 lei, 2 lei tunsu Dănuţ, 2 lei tunsu Virgil, 9 lei 0,5 kg miere.

20 iunie

Sâmbătă. Am fos la piaţă pe jos dus-întors şi m-am obosit foarte mult.

Am cumpărat 1,5 kg ulei cu 38 lei kg. Ieri am cumpărat 1 kg grăsime cu 36 lei de la Nedelcu. Sunt aprovizionată cu grăsimi pe o lună.

21 iunie

Duminică. Am fost cu toţii la comitet, unde am ascultat muzică şi am dansat un pic!

22 iunie

Nimic deosebit, doar că Liusic şi cu Virgil sunt la lucru şi ne aduc şi nouă mâncare.

24 iunie

Ieri am spălat rufe, tot patul şi de corp. Azi am fost la fermă şi am cumpărat petrol 5 litri şi mălai 5 kg a câte 3 lei kg.

25 iunie

Am călcat şi am cârpit.

Grădina a început să ne dea roade. Castraveţi, din care dăm şi la cunoscuţi, dovlecei, păstăi şi mazăre. Am scăpat deja de

foame, fără ajutorul strein, adică de la rude. Întotdeauna ajută-te singur.

26 iunie

Şi noi n-am mai primit nimic de la nimeni! În schimb am vândut obiectul cu 600 lei. Am cumpărat un sac cu grâu cu 375 lei, de 100 lei uleiul şi grăsimea, iar 125 lei pentru orz, pentru purcel. Astă noapte Dănuţ a avut temperatură iar dimineaţa am observat în gât roşu.

27 iunie

Din cei 125 lei, am plătit datorie 18 lei, lapte 20 lei, 1 kg ulei 35 lei, 1 kg unt 36 lei, cartofi şi cireşe 10 lei.

28 iunie

Duminică. Am făcut un ghiveci zdravăn cu toate legumele şi zarzavaturile din grădină, după masă a plouat foarte bine.

29 iunie

Sfântul Petru şi Pavel. Am sărbat.

30 iunie

Virgil a fost la lucru, Brezuică.

1 iulie

Ni se dau cartele de alimente! Virgil s-a întors îndărăt de la fermă. Mi-am reparat papucii mei. Am primit o carte poştală de la

tata socru, în care ne anunţă că nu ne mai poate ajuta cu nimic de azi înainte…

5 iulie

Duminică. În sfârşit am primit cartelele de alimente şi a luat şi pâinea. Avem o imensă mulţumire căci se vede şi la noi pe masă o pâine. Nimeni nu poate să înţeleagă prin ce am trecut noi!

Am săpat două zile – vineri şi sâmbătă – la porumb în grădină. Am făcut joi papuci lui Virgil şi Liusic. Virgil a lucrat, joi, vineri şi sâmbătă la rărit bumbac. Am castraveţi şi de vânzare, am făcut şi vreo 13 lei pe ei până în prezent. Azi iar am făcut un ghiveci sănătos.

11 iulie

Am fost la piaţă împreună cu Liusic, ca să cumpărăm ovăz şi să-l măcinăm, dar n-a reuşit Liusic să-l macine – 4 baniţe 100 lei. Am cumpărat 1 kg ulei 35 lei şi fructe de 6 lei. În cursul săptămânii – miercuri – am primit de la Arcadie 200 lei telegrafic! Apoi şi noi i-am expediat o scrisoare înainte de bani, iar alta după primirea lor.

12 iulie

Nimic deosebit. Am făcut un ghiveci şi o plăcintă cu mere. Seara am ascultat puţin muzică.

13 iulie

A plouat seara şi noaptea. Grădinile se prezintă foarte bine. Am fost după spice.

14 iulie

Din cauza ploii, Liusic nu s-a dus la lucru, a făcut pe lângă casă câte ceva. Puii cu cloşca i-am dat în groapă, amenajată pentru ei. Îmi stricau castraveţii micuţi. Cred că vreo 100 mi-a stricat. Avem foarte mulţi castraveţi, am făcut pe ei vreo 40 lei până acuma.

15 iulie

Am spălat rufe şi după masă la petrol Rubla. Am cumpărat 10 kg tărâţe câte 3 lei kg, de la Luiza.

16 iulie

Virgil a fost la cositoarea mecanică şi a venit frânt de oboseală. Liusic lucrează de ieri la transportat saci Rubla – Cioara cu camionul.

17 iulie

Iulie mult aşteptatul! Dar cât încă e iulie nu pierd speranţa! Am început cu recoltat. Macul şi fasolea coaptă. La piaţă nu m-am dus.

5 august

N-am mai scris nimic până acuma. A trecut mult aşteptatul iulie şi noi avem

vechea poziţie. Am îmbătrânit foarte mult în aceste câteva zile de amară decepţie!…

Căutăm să ne împăcăm cu ideea iernei! Am recoltat ceapa şi usturoiul şi fasolea aproape toate. Avem pepeni, dar nu sunt aşa de buni ca anul trecut.

Liusic lucrează tot la descărcat saci la Cioara. Virgil azi s-a dus la târâş batoză. De la nimeni de-ai noştri nu primim nimic!

20 august

S-a dus toată speranţa noastră! Proscrişi!?! Liusic lucrează tot la descărcat saci, Virgil de câteva zile face chirpici. Eu mă chinui de invit musafirii care nu vor să sosească! S-au terminat pepenii din grădina noastră. Pe data de 9-10 august am pus cloşca pe ouă. Tare-i bine că avem cartele, în primul rând pâinea, apoi şi zahărul!

19 octombrie

Dănuţ a împlinit patru anişori şi i-am aniversat la câmp la cules bumbac! Eu am făcut 20 kg iar Virgil 19 kg.

21 octombrie

Liusic a rămas acasă şi a făcut cu Eşeanu magazia iar eu cu Virgil am făcut câte 16 kg bumbac.

22 octombrie

Eşeanu a terminat de făcut magazia şi am stat acasă, a venit şi Virgil, când i-a trimis la coceni şi grădină.

23 octombrie

Am lipit magazia. Virgil a strâns 9 kg bumbac.

25 octombrie

Duminică. Am tăiat un cocoşel foarte bun. Am făcut piftie, friptură şi un sos cu vinete. Tot azi am descoperit că ne-a dispărut un cocoşel foarte frumos.

26 octombrie

Sf. Dumitru, dar noi am fost la cules bumbac. Eu am făcut 18 kg iar Virgil 21 kg.

27 octombrie

Eu am făcut 19 kg şi Virgil tot 19 kg.

28 octombrie

Tot bumbac am cules pe un vânt rece eu 17 kg şi Virgil 15 kg.

29 octombrie

Fiecare am făcut câte 20 kg. Dănuţ a rămas acasă cu Liusic, a mai făcut câte ceva pe lângă casă.

30 octombrie

Eu 16 kg şi Virgil 17 kg. A mers şi Dănuţ. Liusic s-a dus la fermă, a luat şi a adus 5 kg vin dat de transportat.

31 octombrie

Ne-am dus de dimineaţă la cules bumbac, dar s-a schimbat vremea în vânt rece, am venit acasă, strânsesem câte 8 kg. Pe chestia asta am primit şi masa, ne-au dat supă de carne şi chiftele cu sos. Până în seară am dat cu var în bucătărie şi am lipit pe jos. Liusic a fost la Rubla şi a adus petrol.

1 noiembrie

Ne-a întâmpinat cu zăpadă. Duminică. Absolut nimic important. De la 2 noiembrie şi până la 8 noiembrie, Virgil multă şcoală. Merge foarte greu mai ales la limba rusă. Mai ales că n-are cărţi!

Eu la bumbac nu mă mai duc, e foarte frig şi copiii stau acasă. Săptămâna asta am spălat-călcat, am cusut pijamaua lui Dănuţ. Sâmbătă am fost la piaţă pe un frig şi vânt rece, dar am cumpărat varză de 40 lei şi 1 kg ulei, plus 8 lei.

8 noiembrie

Duminică. Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil. Până târziu am făcut mâncare şi am copt o prăjitură, dar nimic deosebit.

9 noiembrie

Virgil umblă la şcoală şi merge foarte greu fără cărţi, dar la 13 noiembrie am procurat 30 lei. Ieri grozav m-am zbuciumat cu plita – coşu nostru. Liusic săptămâna asta a lucrat luni – Călmăţui, marţi – Călmăţui, joi – magazie Rubla, vineri – Cramă, sâmbătă – Cramă.

15 noiembrie

Duminică. O zi ca toate celelalte, am tăiat un cocoşel şi am făcut mâncare. Tot azi am adus tăvile de la Wagner.

16-17-18 noiembrie

A bătut un vânt nebun de-a răvăşit la mulţi paiele. Liusic pe data de **16 noiembrie** a lucrat la cărat coceni – Rubla. **17-18 noiembrie** a fost imposibil de făcut ceva din cauza vântului. În acest timp nouă ne-a ieşit fum şi n-a fost chip să facem foc!

19 noiembrie

Jumătate de zi m-am luptat cu coşul şi până la urmă a trebuit de curăţat soba şi a tras ca mai înainte. Până în seară am avut o durere de cap!

Liusic a lucrat la Rubla. Au cântărit lemne. Virgil se luptă cu şcoala – lecţii. A început să tuşească.

20 noiembrie

Am dat cu var în bucătărie.

21 noiembrie
Călmăţui.

22 noiembrie
Duminică.

23 noiembrie
A venit iarna geroasă. Cărăm fire de bumbac şi căutăm lemne.

24 noiembrie
Am fost şi am adus curpeni de bumbac.

25 noiembrie
A nins şi frig. Liusic a stat în pat toată ziua, a tuşit. Am expediat o recomandată lui Arcadie şi o scrisoare lui tata socru. Frig şi iar frig.

15 decembrie
N-am mai primit nici un răspuns, nici de la unul, nici de la altul, suntem mereu în aşteptare. E aşa de greu când aştepţi şi nu mai vine!

De ieri s-a lăsat ger şi azi niţică zăpada. Liusic ieri a lucrat la îngropatul viei. Vai de el! Azi a desfăcut capsule de bumbac şi a făcut 7 kg. Dănuţ a fost bolnav – răcit – l-am tratat…

Peste o săptămână de la expedierea scrisorii lui Arcadie, am expediat una lui Alice şi alta la părinţi. Pe data de **12 decembrie** am mai expediat o carte poştală

la părinţi, pentru a-i invita de sărbători la noi. Chiar azi am terminat jerseul – din două.

18-19 decembrie

Am fost la desfăcut gogoaşe de bumbac. Liusic s-a dus la raion pentru a aranja cu cartelele.

20 decembrie

Duminică. Votarea.

21 decembrie

Am tăiat porcul, să fi avut vreo 80 kg, noi am fost foarte bucuroşi şi de acesta.

22 decembrie

Am spălat rufele.

23 decembrie

Am făcut curăţenie mare.

24 decembrie

Am copt, s-a lăsat şi o zăpadă mare, eu coc tot afară.

25 decembrie

Cu ce ai, cu ce n-ai, dar a venit marea zi a Naşterii Domnului Nostru Isus Hristos!

Desigur, comparativ cu anii precedenţi, ăsta a fost mult mai bun. În ajun a fost poştarul cu pachete, dar noi ca de obicei n-am avut nimic!

26-27 decembrie

Nimic deosebit. I-am invitat pe părinţi la noi dar n-au venit.

1954

1 ianuarie

Fericire şi noroc!

Mereu ne urăm în felul acesta şi el vine la fel de mohorât şi nefericit ca şi cel ce a trecut!

Noaptea ne-a deranjat nişte urători bătrâni de l-au luat şi pe Liusic. Un vânt teribil a bătut toată ziua şi când bate din nord şi cu aşa putere, la noi regulat iese fum.

Am primit de la părinţi o scrisoare, de la Alice o carte poştală. Iar de câteva zile o scrisoare de la tata socru în care asigură de sărăcia lui şi că nu poate să ne ajute cu nimic. Asta în urma unei telegrame de-a noastre.

În ajunul anului nou am primit o mare surpriză – un colet de la Valea. În care a pus fel şi chip: 3 m de molton, un costumaş pentru mine, un combinezon, un chilot, ciorapi vechi, toate astea pentru mine. Apoi

orez, zahăr, macaroane, biscuiţi, bomboane, minge, pastă de dinţi, săpun de rufe şi toaletă, 0,5 kg ulei, caiete, creion, şi o scrisoare lungă. Tot în ajun am fost şi la pomul de iarnă, apoi după ce am venit am făcut focul afară şi am copt nişte pogoace pe un vânt teribil.

2 ianuarie

Liusic s-a dus la lucru la magazie.

3 ianuarie

Duminică. Sărbezi şi te plictiseşti. N-ai unde să te duci, nici biserică, nici rude, nici cunoscuţi, nici cinema - nimic.

4-5 ianuarie

Liusic s-a dus la lucru. La 5 ianuarie eu am fost la fermă pentru cartele – care ni se refuză – unde am avut o adevărată luptă. Un ger şi un vânt rece, câteodată mi se părea că sunt cu pielea [*fără haine*]. Ca urmare m-au durut sânii.

6 ianuarie

Gerul Bobotezei în floare, un adevărat ger de Bobotează! În tot acest timp n-am avut un lemn tăiat, ne-am încălzit cu gogoaşe de bumbac aduse cu sacul de Liusic. Nu prea ne-am încălzit în iarna asta cu aceste capsule.

7 ianuarie

Liusic la lucru. Altădată petreceam în această zi – ziua papei!

Eu am tăvălit-o toată, pe lângă sobă, fără să mă încălzesc cum trebuie.

7-31 ianuarie

La **8 ianuarie** am primit o scrisoare de la Arcadie în care ne roagă şi-i iertăm că nu ne-au scris nimic până acum şi că ne-au făcut un pachet şi că n-au uitat de cele promise. Apoi tot în aşteptare suntem de atunci şi nimic nu ne mai vine! I-am scris o scrisoare pe data de **28 ianuarie** şi poate încă o mai sta neexpediată din cauza viforului, dezlănţuit pe data de **29 ianuarie**.

Azi e **31 ianuarie 1954**. Duminică. E a treia zi de când bate viforul năprasnic, zăpada s-a ridicat deasupra geamului. Nu se vede a doua casă de zăpadă învăluită în vifor. Uşa mereu este baricadată cu zăpadă, dar mereu curăţăm, altfel nu o putem deschide.

Ceea ce este afară azi, n-ai cuvinte să descrii. N-avem nici lemne tăiate ca să facem focul, dar şi vântul dă fumul îndărăt în bucătărie şi stăm în frig, abia pot să scriu.

1 februarie

Un frig mare şi la noi iese fum teribil în casă. Ne-am dus la Norica Paşa cu copiii ca să ne încălzim! Spre seară am spart soba cu

Eşeanu Şt. şi s-a regulat cu fumul, adică arde soba de dudue, numai lemne să fie.

2-3 februarie

Marele viscol fenomenal care a acoperit sate şi oraşe complect.

Noi am fost cu uşa acoperită, imposibil de deschis, a trebuit să iasă Virgil pe geamul din bucătărie. Chiar la noi în sat au fost acoperite case până sus!

Pe la grinzi a nins în casă. Ce să spun, a fost o jale, căci oricât facem focul, e un frig teribil, zăpada ne intră şi pe uşă. Eu m-am ales cu tuse, veşnic cu picioarele îngheţate. Marea mulţumire, numai când ne culcăm şi punem cărămizi calde în pat – la picioare!

Mereu a ţinut-o în ger până pe data de **14 februarie,** când iar am avut viscol mare, dar nu se compară cu primul. N-ai cuvinte să descrii ce era afară.

22 februarie

Iar un mare vifor, urmat de ger. Toate drumurile înfundate de atâta zăpadă. N-a mai fost poşta de la sfârşitul lunii ianuarie. Am expediat două scrisori, una Valei, alta lui Arcadie, scrise din **29-31 ianuarie**. Lemnele mereu ne sunt pe terminate, dar aducem cu spatele crăci de la pădure.

28 februarie

Am ajuns şi la ultima zi din iarnă, cu speranţa să scăpăm de ea! Avem o zăpadă groasă şi cât vezi cu ochii, se topeşte câte puţin în fiecare zi. Noaptea e ger, iar ziua cald, de se topeşte.

1 martie

Luni. O zi foarte frumoasă de primăvară şi baba mea! Liusic a fost la cizmar de a pingelit ghetele, deci n-a fost la lucru. Eu mi-am întors rochia bleu de lână.

2 martie

Am topit zăpadă – care este din belşug – pentru ca să ne spălăm seara.

3-4 martie

Am spălat rufe – patul. Toate aceste zile a fost la lucrul zăpezii.

5 martie

Am uscat toată ziua rufele. Liusic s-a dus la lucru, fiind istovit de eri.

6 martie

Am făcut curăţenie mare peste tot. Liusic nu s-a dus la lucru.

7 martie

Duminică. Mi-am trecut-o cu prepararea unei plăcinte şi nişte sărmăluţe cu tărhană şi carne de pe slănină. O zi mohorâtă.

8 martie

Am făcut prezenţa, iar după masă s-a dus după lemne la Viziru – cu spatele.

9 martie

Sărbătoare. Patruzeci de mucenici. Liusic e la lucru, eu am copt pâine şi sfinţişori pentru copii.

11 martie

Am expediat o telegramă lui Arcadie să ne expedieze bani. N-avem de unde plăti şcoala lui Virgil. Avem o groază de datorii. Nu putem scoate alimentele pe cartelă, nici pe februarie nu le-am scos. Pe ianuarie nu le-am plătit.

Am primit o carte poştală de la Alice şi ne promite o scurtă pentru Liusic. O carte poştală de la papa.

21 martie

Duminică. Citesc o carte foarte bună. „Cămaşa lui Christos". Am expediat o scrisoare lui Arcadie prin Viziru, poate aşa vom primi vreo veste. Liusic a scris o carte poştală lui Alice în care o roagă de ceva vechituri şi scurta promisă.

22 martie

Echinocţiul de primăvară. Virgil a intrat în vacanţă de primăvară pentru o săptămână. Găinuşile mi se ouă frumos. Nici o veste din partea Valei, dar aştept.

Luna aprilie

Multe lucruri s-au întâmplat, care ar merita să fie însemnate aici.

Pe data de **7** am primit 150 lei de la Arcadie. Noi i-am cerut 300 pentru Virgil pentru taxă şcolară. Am arat şi însămânţat grădina de acasă. Aratul ne-a costat 40 lei. Apoi am primit un frumos colet de la Valea cu: 1,30 m stofă pentru Virgil, din care i-am lucrat, cu ajutorul lui Dl Lucov, un costumaş, 2 kg marmeladă, 2 pachete margarină, 2 basmale pentru mine, 1 pereche pantofi pentru mine şi 4,5 m stambă, o bucăţică de săpun de rufe.

Tot în această lună am mai primit un colet de la Alice cu scurta pentru Liusic şi 2 cafele.

Paştele la 25 – Am făcut cozonaci din 45 gălbenuşe – 15 albuşe bătute spumă, 1 kg zahăr, 0,5 kg untură, 0,5 kg ulei, 0,5 kg lapte, vanilie. A ieşit un cozonac destul de bun, ar fi trebuit ceva mai crescut. Am mai făcut o prăjitură cu mac, un tort din 10 ouă şi crema din margarina de la Valea şi am vopsit 35 ouă. Şi un cocoşel am pregătit.

Am petrecut ceva mai bine decât în alţi ani. În ziua a doua am avut musafiri, pe fratele lui Liusic de la Feteşti. Am primit, prin ei, un pacheţel cu cozonac de la mama. Le-am trimis şi eu îndărăt de-al meu.

A treia zi de Paşti, am primit o ladă prin CFR de la Arcadie cu: încălţăminte pentru toţi bărbaţii, o pereche pantaloni uzaţi, 1 kg untură şi 2 kg slănină afumată şi câteva caiete. Tot în această zi am fost pe câmp de mi-am căutat grădina şi pământul – împroprietărirea –, apoi spre seară am semănat porumbul în grădina casei.

De la **22 aprilie** Liusic lucrează la tratatul seminţei de bumbac.

1 mai

Chiar azi am primit o lădiţă de vreo 6 kg cu un borcănel cu grăsime, 2 bucăţele de slănină şi cartofi pentru semănat, pe care i-am şi pus.

2 mai

Duminică. De la Paşti, găinile au încetat brusc ouatul, pe data de 30 aprilie am pus o cloşcă.

1-3-4 mai

La tratat bumbac a fost Liusic.

5-6-7 mai

La semănat bumbac.

8 mai

Acasă.

10 mai

La grădină – pus morcovi.

11-12 mai

La bătut porumbul, Rubla.

Eu am spălat rufe. Pe data de **9 mai** – Duminică – am semănat porumbul la lot.

13 mai

Joi. La umplut saci cu gozuri de grâu.

14-15-16-17 mai

Acasă. La **16 mai** am fost la chermeză la Călmăţui.

La **15 mai** a plouat şi Liusic a semănat morcovi, din cauza ploii s-a amânat chermeza pentru 16 mai.

18-19 mai

La împachetat paie. Rubla.

20 mai

A transportat îngrăşăminte – Rubla, Călmăţui.

21 mai

Am sădit roşii, am avut o ploaie mare, s-au întors de la lucru.

22 mai
Nici azi nu s-a lucrat nimic, din cauza ploilor.

23 mai
Duminică. Am fost la pădure.

24 mai
La sapă la Titi.

25 mai
A plouat.

26 mai
La bumbac.

27-28-29 mai
La sapa bumbacului.

30 mai
Duminică. Am fost la pădure. Tocmai este înflorită şi are un parfum îmbătător.

31 mai
La săpat bumbac, iar a venit plouat (*Liusic*) ca vai de el. În ultimele zile, eu mi-am săpat grădina.

1 iunie
Mi-am terminat de săpat grădina, Liusic a lucrat la sapă – a făcut 2,5 norme.

2 iunie

Am cârpit şi Liusic iar a făcut 2,5 norme. Am cusut pantalonii scurţi ai lui Virgil.

3 iunie

Joia Verde – Rusalii. Am sărbat, dar am fost pe câmp şi am strâns muşeţel. Liusic tot a făcut 2,5 norme la săpat bumbacul.

4 iunie

Am fost la doctor să mă consulte, am o nevralgie intercostală. Am primit o scrisoare de la Valea foarte tristă. E bolnavă de la începutul lunii mai.

*

Vai! Cum de n-am mai scris de atât amar de vreme nimic aici.

A fost o lună plină de secetă cu vânturile nesfârşite, calde, în mare măsură s-a compromis recolta noastră. Bietul agricultor, cum trăieşte mereu cu înfrigurarea unui nor care să ude pământul însetat!

Între **16-21 iunie** am săpat porumbul – 75 ari – a fost ca o condamnare, pământul grozav de tare şi foarte mult buruian. De altfel Duminicile ne-am dus regulat la pădure, la locul nostru fixat.

La **1 iulie** a plouat şi în **2-3** iar a plouat, aşa că puţin ne-am răcorit. Am uitat să spun

că tot în luna asta am săpat şi floarea-soarelui de două ori. Toată luna am aşteptat pachetul de la Valea şi n-a venit, mai aşteptăm.

La **26 iulie** a sosit pachetul şi cu ceva alimente de la Călmăţui, făină, slănină, săpun.

2 august

A venit Valea cu mama, dar a doua zi au plecat.

3 august

Virgil a plecat la Stăncuţa, la examen, pe care l-a luat.

7 august

Am fost la cârmit bumbac şi am câştigat 16 lei.

9 august

Am fost la Stăncuţa, dar n-am găsit-o pe Dora acasă, era plecată cu copilul la examen. Toată luna, adică restul – nimic deosebit, doar că am mâncat pepeni pe săturate de la noi din grădină.

19-20-21 august

Liusic a fost bolnav, i-a răcit o vână la mâna dreaptă.

Noiembrie – Rubla

În general o ducem bine.

Am fost la cules bumbac pe data de **2-3-4-5-6 noiembrie** şi în medie am făcut câte 40 kg bumbac. Pe data de **7 noiembrie** am fost împreună cu Norica şi cu copiii la Lişcoteanca la biserică. Am petrecut o zi simpatică.

Azi, **8 noiembrie**, „Arhanghelii Mihail şi Gavriil“ am stat acasă, a fost şi o zi ploioasă.

Pe data de **17** am primit o scrisoare de la Valea, care m-a umplut de bucurie, chiar în general am avut o zi plină de bucurii. Am bătut porumb împreună cu doi prieteni, Dl Jude şi Părintele Bucur.

De pe data de **16 noiembrie** s-a stricat timpul şi s-a transformat în iarnă adevărată.

La **10 noiembrie** am primit role de la Arcadie, o rolă minunată, care coace foarte bine.

Azi, **25 noiembrie**, am avut pe Anica la spălat rufe. Eu sufăr de pe la sfârşitul lui septembrie de o eczemă pe mâna dreaptă, care mă chinuie îngrozitor, nu pot băga mâna în apă că mă ustură grozav.

Aseară am aplicat pe ea usturoi pisat, am avut nişte dureri insuportabile, aveam impresia că-mi arde mâna la flacără, de-mi zguduia tot sistemul nervos.

De pe data de **23 noiembrie** părintele Bucur ia masa la noi, şi-a adus şi toate alimentele la noi.

*

Ce păcat că n-am scris până acum nimic, multe lucruri s-au întâmplat care ar fi meritat să fie scrise. **Luna decembrie** în linii generale:

Am făcut un flegmon, pe care l-am tratat cu 800 mii – penicilină şi sulfamide şi s-a retras.

Am fost la spital Dudeşti pentru erupţia ce-mi ieşise pe corp şi pentru iarnă.

La **23 decembrie** a venit Dna Clemansa la noi, a stat până la **30 decembrie**. Ce minunate sărbători ale Crăciunului am petrecut.

Şi natura era în sărbătoare, îmbinată cu sărbătoarea din suflete.

Am fost la biserica Lişcoteanca împreună cu Liusic, Dl Jude, Dna Clemansa şi părintele Aurel.

A doua zi am avut invitat pentru amiază pe Dl Jude şi am aşteptat pe părintele Bucur cu Dna până la ora 3,30 de la Lişcoteanca. Ce bine e când e voie bună!

Dar de pe la ora 5 a început să-mi fie rău – mă durea stomacul. În aşa hal a fost durerea, că am plecat la Dna Dr Benea,

strigând în gura mare. Mi-a făcut o injecţie şi m-am liniştit.

Altă criză grozavă am avut-o la data de **31 decembrie**.

Afară de gustări din porc, n-am putut să gust nimic căci până dimineaţa am avut dureri grozave.

Un noroi grozav, dar ne-am dus la Dl Jude pentru a-l felicita, căci îi venise şi consoarta.

Până la sfârşit s-au scurs sărbătorile fără nimic deosebit. Numai eu, cu ficatul, o duc prost, mereu cu injecţii, hapuri şi ceaiuri, dar mai presus de toate regim. Am primit o scrisoare de la Clemansa.

1955

23 ianuarie

Ieri a fost Liusic la piaţă cu părintele Bucur, a cumpărat 1 kg mere, 500 gr unt, ceapă, cartofi şi 1 kg ulei. Am făcut gogoşi astăzi şi şniţel din carne conservată. L-am avut pe părintele Bucur la masă, iar după masă a venit Dl Jude cu cafea şi a preparat câte una, apoi a venit şi părintele Aurel. Eu am mâncat piure de cartofi şi un ceai cu pâine prăjită. Dovleac copt.

24 ianuarie

O zi minunată. Mâncarea am avut-o de ieri şi gogoşi. A venit Paly şi au făcut algebră cu Liusic. Eu m-am întreţinut cu părintele, apoi am făcut focul cu paie.

25 ianuarie

Liusic s-a dus la S.M.T. Viziru şi a venit obosit şi flămând. Am făcut un sos picant şi salată de cartofi cu un ou prăjit.

Seara m-am dus în vizită la Dna Gheorghe, unde am avut o adevărată destindere.

26-27-28-29 ianuarie

Nimic deosebit, doar că am spălat rufe.

30 ianuarie

Duminică. Am făcut mâncare ca de obicei şi o prăjitură. Seara am avut în vizită pe părintele Aurel şi apoi pe Dl Jude. E o adevărată plăcere să stai de vorbă cu el. Iarna nu-i aşa de grea. Lemne avem, a procurat cu 100 lei din sat. Apoi facem zilnic focul cu paie în cuptor. E o adevărată binefacere acest cuptor în aceste momente. Durerile de ficat m-au mai lăsat. Când mănânc fasole, revin durerile.

Regimul tot îl mai ţin, dar mai îndrăznesc să mai gust şi din cele oprite.

31 ianuarie

O zi frumoasă ca majoritatea ultimelor zile. Am fost după lapte la Dreer, am spălat puţine rufe. Părintele s-a întors de la Lişcoteanca şi ne-a adus: o cutie cu conserve, marmeladă, 1 kg orez, lumânări, chibrituri, cutie mare. Virgil face limba rusă cu Dna Barbu de la 30 ianuarie a.c.

1 februarie

Zile frumoase şi însorite. Prima zi de februarie foarte frumoasă, totuşi facem focul cu paie în sobă…

Am preparat mâncarea din păstăi conservate, a ieşit minunată.

2 februarie

Întâmpinarea Domnului, Până la masă sunt mereu ocupată cu mâncarea. Fasole bătută, o conservă adusă de părintele şi o budincă de griş. Seara am fost în vizită la familia Corcodel

3 februarie

Am scris o scrisoare Valei.

4 februarie

Mereu fac mâncare, bine că am din ce face şi pentru cine face! Zilele astea am curăţat porumb pentru lapte. O zi cam tristă.

6 februarie

Duminică. Liusic s-a dus la Stăncuţa cu Virgil la examen. E foarte greu drumul din cauza noroiului, a venit seara. Eu toată ziua am citit, m-am simţit bine – liberă. Seara a venit Dl Jude, apoi a venit şi Liusic.

7-8 februarie

Am curăţat porumb.

9 februarie

Părintele a primit un colet de la soţie din care ne-a adus şi nouă câte puţin: 1 kg vin, surpriza pentru Liusic, tobă, halviţă, şerbet şi dulceaţă.

10-11 februarie

Iar am curăţat porumb. Liusic lucrează la Rubla, la machină, vine plin de praf şi de noroi. Avem o iarnă foarte blândă.

12 februarie

Sâmbătă. Liusic a primit bani pentru cartele – tichete 87 lei, premiu – 230 lei, porumb evaluat 283 lei şi chenzina 54 lei, în total 654 lei.

Cheltuit: 34 lei cantina, 30 lei transportul lui Virgil, 20 lei petrol, 13 lei 1 kg ulei, Pârvu 122 lei, 70 lei penicilină Moţea, 20 lei cizmar Palinciuc, 40 lei părintele Aurel, 5 lei abonament ziar, 10 lei Dl Barbu, 43 lei zahărul, 7 lei Martin, 5 lei Martin, 12 lei kg vin, 10 lei mărunţişuri coop., 4 lei Virgil creioane.

21-22 februarie

Am spălat rufe. Tot în data de 22 februarie a fost înmormântată dna Nedelcu. Am uitat să scriu că, în cursul săptămânii trecute, am expediat o scrisoare dnei Clemansa, o scrisoare Dorei şi carte poştală lui Alice.

Demult n-am mai curăţat porumb. Am primit o scrisoare de la Valea.

23 februarie

Am făcut blinele şi părintele a adus o scrumbie afumată. După aceste blinele, iar m-a încercat ficatul, în ultimul timp nici nu-l mai simţeam. Liusic este în permisie de la data de 22-26 februarie a.c.

24 februarie

Nimic deosebit, doar că toată ziua lucrezi şi nimic nu se vede, afară de faptul că am călcat cele spălate.

27 februarie

Duminică. Lăsatul de Sec de brânză. Am preparat: salată russe, un pilaf de găină, clătite cu brânză, măsline umplute cu anşoa, o tortă cu frişcă. Am avut ca musafiri pe Judele şi pe părintele Bucur, apoi a venit şi Liviu cu Luiza, ne-am distrat binişor.

28 februarie

S-a primit o scrisoare de la Arcadie, în care ne comunică de moartea papei. Părintele a plecat la Lişcoteanca pentru a umbla cu zi întâi.

1 martie

Babele. Dar au început şi viscolele. Unde mai pui că-i şi baba mea! Cam nervoasă!

2 martie

Viscol în lege, de altfel singurul în anul acesta până acum. Toată ziua parcă am fost bolnavă şi-mi plângea sufletul. Liusic s-a dus la Dl Lucov şi a jucat table. Liusic merge zilnic la Călmăţui şi alege mazăre pentru sămânţă.

3-4 martie

Nimic deosebit, doar că s-a întors părintele de la Lişcoteanca şi a venit ca un Moş Crăciun, cu ouă, şi fasole, murături, 1 kg săpun rufe.

6 martie

Duminică. Am făcut mâncare şi un pandişpan şi un pilaf. La Lişcoteanca s-a dus părintele Aurel, iar părintele Bucur a dormit de sâmbătă seara la noi şi l-am avut în musaferie toată ziua. M-am spovedit, dar nu m-am împărtăşit din cauza musafirilor.

7 martie

Am încercat să cumpăr o cratiţă şi până la urmă am renunţat. Liusic a primit chenzina 125 lei: 35 lei laptele, 25 lei şcoala lui Virgil, 20 lei datoria Caraiman.

18 martie

A primit şi a doua plată, dar cu care nu poţi face nimic, decât datorii şi Pârvu – alimente. Cu alimentele o ducem destul de

bine, lapte luăm în fiecare zi, iar celelalte strict necesare le avem.

Azi a venit Dna Clemansa şi celelalte evenimente.

19 martie

Sâmbătă. Am preparat chifteluţe din găină şi o ciorbă de fasole şi nişte plăcinţele cu brânză.

20 martie

Duminică. Părintele nu s-a dus la slujbă – are musafiri. Supă de găină, friptură cu piure şi o budincă de griş cu frişcă. Desigur că i-am avut la masă. Seara a fost I. Vasile şi am stat de vorbă. Citesc pe Machiavelli. Liusic nu se duce la lucru, fiindcă nu-i ce face. Am scris lui Alice, Valei şi părinţilor.

21 martie

Am semănat morcovi. Azi seara a venit iar o comisie.

23 martie

Am fost la prestaţie – la şosea – pentru a săpa 63 m de şanţ lungime şi 1,5 m lăţime. A venit Liusic şi a săpat. Eu numai puţin, am scos cu lopata pământ din şanţ şi mi s-a făcut rău. Ameţeli şi scurgere de sânge. Până în seară am mai pus două straturi de usturoi. I-am avut pe părintele cu soţia la masă, seara a fost Dl Jude cu soţia în vizită.

28 martie

Azi zi plină de palpitaţii!

Liusic s-a dus să-mi sape la şanţ, apoi a plecat şi părintele pe la ora 10,30, n-au trecut 10 minute şi se aprinde casa lui Sida, unde am alergat şi eu cu o căldare cu apă, când să ajung cu a doua, nu mai era nevoie, focul se localizase.

Apoi pe la ora 1 şi ceva m-am pornit cu mâncarea la câmp, mergeam repede, dar vedeam că din spate vin nişte nori ameninţători.

Numai ce am ajuns, ei au început să mănânce, eu am început să le citesc scrisoarea primită de la Valea, că şi începe ploaia, dar ce ploaie! Torenţială şi cu furtună, până am ajuns la Dna Moraru am fost udă până la piele. Ei la fel, ne-am schimbat complet şi până în seară am şi spălat într-o apă rufele. Apoi noaptea Liusic face pază pe câmp ca să răscumpere ziua care a lucrat-o la şanţ.

Valea ne-a scris o scrisoare despre măritişul ei, care m-a emoţionat până la lacrimi. Seara i-am răspuns.

Aprilie

Înainte de Sf. Paşti, am dat cu var în cameră şi bucătărie, adică curăţenie mare.

Muncă de dimineaţă până în seară. În Joia Mare am copt tot ce am avut: cozonaci – din 40 gălbenuşe, 3 pahare zahăr şi celelalte anexe, cornuleţe, bezele şi un pandişpan din 12 ouă, apoi o tortă din 8 ouă şi 80 nuci.

A doua zi, vineri, a plouat toată ziua, mereu mă felicitam că am copt din ajun. Joi am primit colivă de la Lişcoteanca, adusă de Nea Nicolae – cantorul, care venise să-şi ia soţia de la Dl Chindea de la tratament.

Sâmbătă am copt o pâine din „gluten" şi jambonul, o găină umplută, iar încă am făcut o supă şi felul doi. Am vopsit 40 ouă, tocmai când vopseam ouăle, vine şi părintele Aurel cu molitva de Postul Mare şi i-am dat 4 ouă.

Până să se însereze, am terminat cu toate cele începute şi cu curăţenia.

Seara vine părintele Aurel şi ne invită la Înviere. M-am zbuciumat mult, nu ştiam ce să fac fiind o vreme foarte proastă. Noroi mare, un vânt puternic şi nori ameninţători de ploaie. Până la urmă am renunţat şi s-a dus părintele singur. Am regretat foarte mult că nu m-am putut duce la Sf. Înviere mai ales că de 4 ani n-am mai fost la acest mare eveniment.

De miercuri din Săptămâna Mare, părintele Bucur a fost plecat la Lişcoteanca şi a stat până a doua zi de Sf. Paşti. Prima zi

am fost la Liviu spre seară, iar a doua zi am avut noi musafiri, adică: la masă, l-am avut pe Dl Jude, a venit fotograful şi ne-am fotografiat. Dna Cotun, Norica şi eu pe scaune, în spate, Părintele Aurel, Judele şi Liusic, iar în faţă copiii.

Apoi am trecut în casă cu toţii şi ne-am distrat binişor. Spre seară ni s-a defectat încuietoarea de la uşă, noroc că a venit părintele Bucur şi le-a ajutat şi chiar el a reparat clanţa. A dormit la noi, la dl ºiţei venise soţia.

A treia zi, Liusic cu Livretul militar la Însurăţei, părintele a făcut vizite, iar eu am dormitat toată ziua.

A patra zi a plouat toată ziua. Liusic s-a dus la lucru, dar pe la 1 s-a întors, imposibil de lucrat, umed pământul. El s-a culcat, iar eu m-am jucat „Lupul şi oile“ cu părintele.

În altă ordine de idei. Înainte de Sărbători făcusem o cerere pentru a ne aproba să ne ducem la Feteşti. Dar nu ni s-a aprobat fiind în altă regiune, apoi chiar să ne fi dat voie tot nu ne puteam duce, din cauza ploilor, era un noroi grozav.

Mult am regretat, că nu ne-am putut duce să-i vedem. Cât ne e dor de ei!

Citesc „Ana Karenina“, L. Tolstoi.

22 aprilie

Am fost la Călmăţui după dragovei cu Luiza, apoi când am ajuns acasă am făcut focul în sobă cu coceni. Până la masă am stat de vorbă cu Norica. Părintele Bucur este iar plecat la Lişcoteanca de Joia Luminată până Duminică, aşa că mâncare nu prea fac, ceva uşor pe lampă. Liusic e la lucru transporturi.

N-am mai putut semăna nimic în grădină din cauza ploilor şi frig.

Nimeni nu ne-a scris sau vreo altă veste n-am mai primit de sărbătorile acestea. Afară de părinţi care ne invită la ei de Sf. Paşti.

23 aprilie

Sf. Gheorghe. Nimic deosebit. Am citit Ana Karenina şi am făcut mâncare, Liusic e la transporturi.

24 aprilie

Duminică. Desigur, Liusic e acasă, a jucat toată ziua table la Nedelcu. Eu am avut musafiri pe Dl Lucov, părintele Aurel şi seara a venit Liusic cu Dl Jude. Apoi ne-am dus împreună la părintele Bucur. El venise de la Lişcoteanca.

25 aprilie

Am săpat în grădină pentru ceapă, Liusic la transporturi, părintele a venit la masă. Am avut şniţel de ieri şi am făcut o ciorbiţă.

26 aprilie

Fiindcă n-a venit plugul, am spălat rufe.

27 aprilie

Nici azi n-a venit plugul, aşa că am săpat cu hârleţul de am pus cartofi 5 kg. Am expediat scrisori Alice, papei şi Dnei Clemansa. Am fost la cinema „Răsună valea".

28 aprilie

Joi. În fine a venit plugul, dar fiind uscat pământul s-au făcut nişte bolovani enormi, a trebuit să-i sfarm cu sapa. Parcă eram la „Bumbeşti-Livezeni". Dar totuşi am şi semănat, mac, porumb, flori. Am fost tăbăcită de oboseală.

29 aprilie

Am semănat iar flori, castraveţi şi pepeni, am pus 100 cuiburi de pepeni. Dar bolovanii tot trebuie de sfărâmat, vai de bietele mâini!

30 aprilie

Pregătiri în vederea lui 1 Mai, adică curăţirea şanţului şi datul cu var a casei.

Mai

Îmi pare foarte rău, că n-am mai scris nimic până acum **24 mai**. Luna în care omul reînvie la viaţă odată cu natura în floare. Restul anului e un fel de hibernare în comparaţie cu renaşterea din luna mai. În special pentru mine, când sunt născută şi am onomastica în această lună.

Până la **10 mai** am avut lucru în grădină, iar în ziua de 10 mai, când am împlinit şi 36 de ani, mi-am prefăcut culi alb într-o jachetă lungă pe talie la Dna Lucia. Seara a venit Dl Jude să mă felicite, când să-l conduc, m-am întâlnit cu părintele Malai şi părintele Mihailovici, care iar m-au felicitat, iar părintele Mihailovici mi-a adus un pahar de îngheţată. Şi la amiază părintele Bucur ne-a tratat cu o cană de îngheţată.

De la **10 mai** până la **16 mai** am trăit cu emoţia secetei şi cu dorinţa ploii…. Pe ziua de **16 mai**, luni, m-am apucat de am lipit tavanul antreului. Când am terminat, m-am dus la cooperativă că cumpăr petrol. Liviu era la Însurăţei şi toată lumea a stat şi l-a aşteptat, în acest timp a venit o ploaie torenţială, însoţită de vânt puternic şi piatră; a fost ceva îngrozitor. Iar noi am stat pe coridorul cooperativei, îngrozindu-ne de manifestările naturii.

Eu m-am desculţat şi repede am mers acasă peste şanţurile pline de apă. Când am ajuns acasă, m-am îngrozit de cele ce am găsit!

Pe Dănuţ îl lăsasem dormind, iar când am ajuns acasă striga: „Mămica! S-a dărâmat casa noastră!" Într-adevăr, m-am urcat imediat în pod să văd ce face cloşca pe ouă, dar am descoperit într-un loc deasupra dormitorului un lac de apă până la merişor. Imediat am scos apa cu un lighean, dormitorul era plin de apă, iar peste tot noroi căzut din tavan. În cămară de asemenea un strat gros de apă, a pătruns până şi în bidonul cu grăsime.

Nu mai spun ce era în antreu, plin de apă şi acoperişul în mijloc dărâmat, de nici poveste să se mai cunoască că eu îl lipisem cu o oră în urmă. Pe afară, pereţii de asemenea stricaţi din cauza ploii însoţite de piatră.

Apoi asta s-a întâmplat luni, iar de marţi şi până vineri m-am ţinut mereu de pus la punct cele deranjate de ploaie, adică am scos din ladă toată lingeria care era scrobită şi călcată, a udat-o ploaia, am scos-o la soare, covoraşele, cuverturile, covorul de pe canapea, au trebuit spălate de noroi.

Apoi am lipit peretele dinspre stradă şi ceva în faţă şi am dat cu var.

Ce să spun, am avut (*de lucru*) până vineri, când a venit Dna Clemansa, apoi după masă am copt un aluat fraged umplut cu mac, un aluat de pişcoturi, o tortă din 12 ouă, dar a curs din formă fiind prea mică, şi o bucată de şuncă coaptă în aluat, a venit şi Dna Clemansa cu părintele Bucur şi ne-a ajutat la făcut prăjituri.

21 mai

Liusic a fost la resemănat bumbac, eu i-am avut invitaţi la masă pe familia Fecătău, când am preparat şi şodoul de îngheţată din 12 ouă, 0,5 kg zahăr şi 1,5 lapte cu zahăr vanilat. Părintele a luat şodoul în cănuţă şi l-a îngheţat la turci.

Liusic a venit seara, a făcut o baie şi şi-a aşteptat musafirii care au fost: Părintele Bucur cu Dna Clemansa, Dna Paşa, părintele Aurel Mihailovici şi Luiza. Liviu era la Brăila, Judele era de pază la cooperativă.

Nu ne-am prea petrecut, căci la ora 11 s-au ridicat şi au plecat. Liusic urma să plece a doua zi la lucru, dar peste noapte a dat Dumnezeu o ploaie minunată. De la părintele Aurel am primit un flacon de briantină, de la părintele Bucur 2 linguri de lemn, de la Dna

Clemansa 1 kg ţuică şi 25 ouă, de la Norica un fulăraş de stofă bleu.

22 mai

Duminică. Părintele cu Dna Clemansa au fost la masă, urma ca după ora 4 să facem o plimbare, dar a venit iar o ploaie minunată.

23 mai

Luni. A făcut o plăcintă Dna Clemansa la noi, iar seara ne-am dus la ei, unde era părintele Aurel cu soţia, care venise cu o zi înainte.

26 mai

Joi. „Înălţarea Domnului“. Până la masă am fost la pădure cu Dna Clemansa şi Părintele, a fost cu adevărat minunat. Pădurea era complect înflorită şi aromată – aşa ceva rar întâlneşti în viaţă!… După ce am stat la masă, dna Clemansa a dormit la noi, Liusic a venit de la semănat bumbac, au terminat până la ora 12 şi spre seară iar ne-am dus în plimbare la pădure, dar s-a anexat grupului şi Dna Muică, n-a mai fost aşa de frumos ca până la masă. Când am venit acasă, vecinii ne-au anunţat că ne ieşise scrofiţa din groapă, au alergat şi au introdus-o îndărăt.

Luna Mai, luna Mai! Ce minunată eşti şi ce repede te duci! De ce tot ce-i bun şi frumos în viaţă ţine aşa de puţin!…

27 mai

Dna Clemansa a plecat azi de dimineaţă, i-am condus până la marginea satului şi m-am întors plângând acasă…

Toată ziua am săpat în grădină, seara m-am dus la Dl Wagner pentru plante de roşii.

28 mai

Iar toată ziua am săpat în grădină, seara a venit părintele şi am jucat „Lupul cu oile“ şi a jucat şi cu Virgil, care a prins foarte repede. Liusic a fost de pază în comună.

29 mai

Duminică. Se proiectase o chermeză la pădure, dar a fost o zi ploioasă şi nu s-a realizat. Au fost la noi părintele, care a rămas de la masă, Dl Baran care a jucat cu Liusic table şi eu cu părintele „Lupul cu oile“.

După ce au plecat ei, a venit Dl Jude şi Dl Nedelcu, au jucat remy, iar eu de-a dreptul adormeam, până la urmă m-am scuzat că nu mă mai simt bine şi m-am culcat.

Iunie

Nimic n-am mai scris, dar nici nimic deosebit nu s-a întâmplat. Mereu a plouat şi eu mereu am tras cu sapa în grădină.

19 iunie

Am fost la piaţă şi mi-am scos şi o măsea, care a fost cu cântec c-a rămas o rădăcină înăuntru.

La piaţă am cumpărat cartofi, 15 lei, 1 kg ulei 10 lei, o mătură 4 lei, 1 kg brânză 14 lei, iar farmacia 15 lei. Tot din chenzina asta am plătit 100 lei lui Pârvu, 50 lei sandalele lui Liusic şi şcoala copiilor: Virgil 45 şi Dănuţ 10 lei pe o jumătate de lună.

20 iunie

Duminică. Am scos cred că ultimele bucăţele din grăsime, şi cartofi prăjiţi. Apoi am făcut o budincă de griş, că făina am terminat-o.

După masă am fost cu Norica, Dna Handel la pădure, seara a venit părintele Bucur şi am cinat, el fusese la Lişcoteanca.

Iulie

15 iulie

Vineri. Toată luna n-am scris nimic din neglijenţă, dar nici ceva deosebit nu s-a întâmplat. Ba s-a întâmplat, de la **1 iulie** Liusic nu mai lucrează la câmp, e la magazia de unelte de schimb la atelierul mecanic.

Apoi toată luna a plouat, de ne-am plictisit de atâta ploaie, e o abundenţă în

vegetaţie de-ţi vine să-ţi imaginezi ecuatorul! Ultima ploaie torenţială, care ne-a băgat în sperieţi, a fost pe data de **12 iulie** a.c. Am avut de furcă cu apa care se aciuise la noi în casă, din pod, din cămară, coridor şi antreu am scos cu ligheanul de nenumărate ori. Până în seară mi s-a făcut rău şi a trebuit să mă bag în pat.

Apoi până în prezent în luna iulie s-a mai întâmplat şi alt eveniment. Cei care trebuiau să plece acasă cu un an de zile înainte au rămas pe loc cu prelungiri de ani! Mare deziluzie pe capul nostru! Ieri am primit o carte poştală de la Rodica. Apoi toată ziua am spălat şi călcat pantalonii bărbaţilor.

Am preparat o mâncare ca: o ciorbă de dovlecel şi ghiveci. Seara au venit cu toţii la cină când am citit cartea poştală a Rodicăi. Tot ieri am primit şi banii de lucru. Virgil a primit 130 lei, cartelele 170 lei şi 208 lei ai lui Liusic, în general 500 lei. Datorii: 100 lei lui Pârvu, 82 lei laptele, 20 lei şcoala lui Dănuţ.

August

16 august

Sâmbătă. Am făcut piaţa, am cumpărat un sac cu grâu de la părintele Bucur, m-a costat

150; 2 kg ulei 22 lei, 3 kg cartofi 6 lei. Tot azi am expediat Dnei Clemansa 125 lei, mă rugase părintele.

17 august

Duminică. Am fost la Călmăţui cu tot familionul de-am făcut baie. Părintele a fost plecat la Lişcoteanca, dar seara a dormit la noi căci i-au venit musafiri Dlui ºiţei. A venit ca un moş Crăciun – cu o bucată de săpun, oţet, ouă, brânză.

18 august

De dimineaţă până la 12 am fost la adunat spice de grâu, apoi am fost la poştă pentru că am primit „plăcinta lui Virgil“ cu cei 30 lei amendă. Am pus ultima cloşcă.

24 august

Cât au stat musafirii lui Dl ºiţei, părintele a dormit la noi. Mâine îi pleacă. Azi am fost la pădure în trei, de am ascultat puţină muzică. Acolo am întâlnit pe soţii Bura şi Teodorescu, chiar a fost multă lume.

27 august

Am făcut curăţenie mare în dormitor, seara am muiat rufe.

28-29 august

Am spălat rufe de pat şi masă, iar a doua zi le-am uscat. Când am terminat cu rufele,

m-am trezit cu un furuncul la degetul arătător, de la mâna stângă.

De la **29-30 august** Virgil lucrează la cărămidă. Am cumpărat 4 baniţe de orz cu 15 lei baniţa, pentru urlău la porc.

31 august

Duminică. Am terminat de citit „Calvarul“ vol. I. Apoi am preparat o prăjitură cu mere. Aluatul 2 gălbenuşe şi jumătate pah. smântână, jumătate pah. zahăr, 1 pah. lapte şi puţină drojdie, 4 linguri grăsime.

Spre seară ne-am dus de l-am luat pe părinte la plimbare spre pădure, unde cânta muzica. Am mâncat primul pepene galben la cină.

1 septembrie

Am scos usturoiul. Întotdeauna, luna August a fost pentru mine o lună plină de durere!

De la începutul lunii, mi s-a făcut la indicele mâinii stângi un panariţiu, care mi-a produs multe dureri.

Pe data de **6 septembrie** am fost operată, am primit 500 000 penicilină şi umblu la pansament în fiecare zi. Mare necaz şi cu drumul ăsta! La **11 septembrie** a venit Rodica, iar eu, a doua zi, am scris o scrisoare

Dnei Clemansa. E mare necaz pe capul meu, că nu pot să spăl nici o rufă şi mereu am necăjit-o pe Rodica!

7 spre 8 septembrie: am fost anunţaţi că suntem liberi! Trăiască libertatea!!

Acum suntem într-o aşteptare continuă. Am scris lui Victor, să-l expediem pe Virgil la el. În acest sens, am scris Dnei Clemansa, lui Alice şi Arcadie.

18 septembrie

Rodica e la noi, a spălat ceva rufe, mai nu vrea să plece. Părintele a venit la ora 10 seara, supărat şi flămând, a luat-o şi pe ea cu el acasă.

Chiar azi am expediat scrisoarea recomandată pentru Victor.

Azi am făcut un schimb. Am dat 6 pepeni galbeni pe un kg de brânză.

Pe data de **14 septembrie** am fost la Feteşti de i-am văzut pe părinţi, ne-am întors luni dimineaţa, iar eu am mers direct la Viziru, pentru pansament.

Cu sfârşitul lunii, am terminat cu pansamentul. Chiar azi a plecat Virgil cu Dl Statu la Sibiu.

1-7 septembrie

Mereu am recoltat fasolea, ceapa, usturoiul. Dar ce mai pepeni am avut! Buni şi mulţi de n-are cine-i consuma.

9 septembrie

Am strâns roşiile pentru bulion, mâine îl prepar. Azi am desfăcut raglanul lui Liusic şi am spălat bucăţile.

Liusic a fost la Vidra; a plecat împreună cu Dna Clemansa la **6 septembrie** şi s-a întors la **8**, cu un coş de mere de la părintele din grădină. În timpul mesei de seară, Liusic mi-a făcut observaţie că de ce tai roşia aşa şi nu aşa, de la un fleac, hai la ceartă! De la un fleac, dar eu m-am simţit jignită şi am plâns până m-am culcat.

Pe data de **10** am fiert bulionul şi mi-a ieşit 15 kg bulion gros.

Duminică am preparat mâncare, iar Liusic a fost la Stăncuţa de a dus cloşca cu 7 pui la Leahu cu bicicleta.

Toată săptămâna, nimic deosebit, doar că am primit o scrisoare de la Valea, în care îmi scria viaţa ei zbuciumată cu dragostea lui Tudorel. Apoi am mai primit şi anunţul lui Liusic pentru serviciu la Vidra.

16 septembrie

Vineri, iar am preparat 15 kg bulion.

Sâmbătă, am fost la piaţă, unde ne-a apucat ploaia. Apoi m-am zbuciumat la spital, de am ajuns la ora 4 acasă, ca vai de mine şi Dănuţ prin vecini – Dna Catun. Tot azi **17 septembrie** Liusic a dat în primire magazia Dlui ºiţei, în vederea plecării la Vidra.

19 septembrie

Am făcut un ghiveci pentru iarnă din 75 ardei gogoşari, 0,5 kg morcov, 1 kg pătrunjel, 2 kg ceapă, 2 kg bulion. Am pregătit şi pe Liusic pentru drum.

20 septembrie

A plecat Liusic la Vidra şi am rămas de am făcut ardei umpluţi cu varză şi 2 sticle cu vinete coapte. A doua zi am terminat cu murăturile, căci le-am făcut bulion de le-am umplut şi am mai fiert 2 kg bulion gros.

22 septembrie

Am făcut curăţenie la bucătărie – păsări şi porc, apoi am făcut şi eu o baie. Am sărbat 15 ani de căsnicie, făcusem şi nişte plăcinţele cu mere. A fost numai Dl Jude de m-a felicitat.

24 septembrie

Părintele a adus vreo 2 kg carne de oaie din care am făcut a doua zi mâncare pentru mai multe zile.

Am spălat stelajul, dulăpiorul şi etajera şi le-am vopsit. Tocmai când vopseam am primit o scrisoare de la Victor şi Virgil cu 2 fotografii….

25 septembrie

Duminică. Am preparat carnea de oaie, am făcut o plăcintă cu brânză de vacă. Părintele a fost numai la amiază la masă, seara n-a mai venit. Iar eu cu Dănuţ m-am dus la Dna Gheorghiu şi ne-am plimbat puţin pe lună.

26 septembrie

Am încercat să culeg porumbul în grădină, dar e verde, am expediat scrisoarea lui Liusic.

27 septembrie

Am făcut curăţenie mare în dormitor şi am muiat rufele..

28 septembrie

Spălatul rufelor m-a obosit, am cărat vreo 20 căldări de apă.

29 septembrie

Am uscat rufele pe o vreme cam proastă, am spălat şi toate preşurile şi câteva lădiţe.

30 septembrie

Călcat rufele. Părintele a fost la Însurăţei şi mi-a cumpărat şi soluţie pentru păr.

1 octombrie

Toată ziua am cârpit rufe, am reparat şi jerseul părintelui. Suntem neliniştiţi că nu primim nici o scrisoare de la Liusic.

2 octombrie

Duminică. Singuri cu Dănuţ, dar totuşi am tăiat un puişor, am făcut plăcintă cu dovleac, salată de vinete şi ardei copţi. Pe la ora 5 d.a. mi-a adus Dl Jude o scrisoare de la Liusic – in fine!

Seara a venit şi părintele de la Lişcoteanca – a umblat şi cu zi întâi. A adus doi puişori, o sticlă de tulburel şi ceva struguri. Ne-am bucurat împreună de scrisorile sosite de la Vidra!

3 octombrie

Am condus pe Luiza cu copilul la şosea, apoi am stat la poştă de am aşteptat de la Valea sau alţii vreo scrisoare şi am expediat o scrisoare lui Liusic.

5 octombrie

Am cules toată ziua porumb la câmp, a doua zi a plouat şi am cules 2 căruţe după masă.

6 octombrie

Iar toată ziua am cules porumb, dar l-am şi terminat – ne-a ieşit 5 căruţe mici şi jumătate. Cocenii i-am vândut cu 80 lei – iar cei din grădină cu 40 lei.

7 octombrie

Când culegeam porumbul din grădină a venit Victor. Mereu am stat de vorbă. A ieşit purcelul din groapă. Am tăiat puii aduşi de părinte.

8 octombrie

Toată ziua am stat de vorbă cu Victor, abia târziu am făcut ceva mâncare, părintele plecase la Lişcoteanca pentru o pomenire şi a stat până Duminică.

9 octombrie

Victor a plecat de dimineaţă, l-am condus cu Dănuţ la şosea, i-am dat pentru Virgil plapomă, perină şi cearşafuri şi 1 kg zahăr. Seara a venit părintele şi ne-a adus un colac.

10 octombrie

Am cârpit şi după-masă am scos morcovii.

11 octombrie

Circul mereu la Dl Lucov, cu haina mea pentru a o repara. După masă am curăţat morcovul şi mi-a ieşit vreo doi saci şi o ladă.

12 octombrie

Am scris o scrisoare lui Liusic şi una Valei, le-am expediat recomandate, apoi am spălat rufe şi totodată am fiert fasole.

13 octombrie

Tăiţei din 8 ouă pentru părintele.

14 octombrie

Sf. Parascheva – am sărbat.

15-16 octombrie

Sâmbătă şi Duminică – Părintele a fost la Lişcoteanca, eu am făcut mâncare, a venit seara şi Dl Jude şi au mai stat de vorbă.

17 octombrie

A venit dna Clemansa, bolnavă, şi mi-a adus o scrisoare de la Liusic. De când a plecat el, eu mereu sunt pe picior de ducă. Am dat Dnei Leon material pentru a-mi face o pereche de papuci.

18 octombrie

Am fost la fermă de-am ridicat 133 lei – premiu.

20 octombrie

Dna Clemensa se simte mai bine, ne-am dus împreună prin sat. Mereu îl aşteptăm pe Liusic să vină să ne ia.

23 octombrie

Duminică. O zi frumoasă. Cu toţii am fost siguri că astăzi o să vină Liusic cu maşina să ne ia, am împachetat bulionul, am făcut mâncare, părintele a avut un botez. Dna venise mai înainte, apoi a venit şi părintele de am stat la masă, cu urechile ciulite la fiecare maşină ce se aude.

Seara împreună cu Norica şi Dna Pitrop, am fost la ea de ne-a servit câte o dulceaţă. Acolo a venit Dna Malai, prof. Bura şi Judele. Când am venit acasă, părintele cu Dna erau de mult la noi, aprinsese lampa şi fierbeau nişte lapte cu tăiţei.

24 octombrie

A plecat Dna Clemansa. Toată ziua am adunat la gunoi de coceni, am făcut lada de păsări. Am expediat o carte poştală lui Victor.

25 octombrie

Am pus la punct paltonaşul lui Dănuţ.

26 octombrie

Sf. Mucenic Dimitrie.

Fundaţia Academia Civică

Bucureşti, Piaţa Amzei 13, et. II
CP 22-216
Tel./fax 021 3125854, tel. 021 3129852
e-mail acivica@fx.ro
www.memoriasighet.ro

Lista cărţilor editate de Fundaţia Academia Civică
(editor Romulus Rusan)

C**olecţia „Analele Sighet”** (*comunicări la simpozioanele de la Memorialul Sighet*):

Nr.1: „**Memoria ca formă de justiţie**”, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1994, 360 p.
Nr.2: „**Instaurarea comunismului – între rezistenţă şi represiune**”, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1995, 530 p.
Nr.3: „**Anul 1946 – începutul sfârşitului**”, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1996, 588 p.
Nr.4: "**Anul 1946 - scrisori şi alte texte**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1997, 292 p.
Nr.5: „**Anul 1947 – căderea cortinei**”, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1997, 832 p.
Nr.6: "**Anul 1948 - instituţionalizarea comunismului**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1998, 924 p.
Nr.7: "**1949-1953 - Mecanismele terorii**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1999, 942 p.
Nr.8: „**1954-1960. Fluxurile şi refluxurile stalinismului**”, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2000, 1006 p.
Nr. 9: „**1961-1972. Ţările Europei de Est între speranţele reformei şi realitatea stagnării**”, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2001, 870 p.

Nr. 10: „**Anii 1973-1989 – Cronica unui sfârşit de sistem**”, 1040 pag, 2003

C**olecţia "Biblioteca Sighet"**:

Nr.1: Gheorghe Onişoru, „**Alianţe şi confruntări între partidele politice din România – 1944-1947**”, cu o prefaţă de Romulus Rusan, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1996, 296 p.

Nr.2: Reuben H. Markham, "**România sub jugul sovietic**", traducere din lb. engleză de George Achim, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1996, 460 p.

Nr.3: Dan M. Brătianu, "**Martor dintr-o ţară încătuşată**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1996, 124 p.

Nr.4: „**O enigmă care împlineşte şapte ani**”, 288 p., 1997

Nr.5: „**Cu unanimitate de voturi**”, sentinţele proceselor politice, reunite şi comentate de Marius Lupu, Cornel Nicoară şi Gheorghe Onişoru, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1997, 396 p.

Nr.6: Maria G. Brătianu, „**Gheorghe I. Brătianu – enigma morţii sale**”, cu un studiu de Şerban Papacostea şi o Addenda Ion C. Brătianu, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică,1997, 62 p.

Nr.7: Dennis Deletant, "**România sub regimul comunist**", traducere din lb. engleză de Delia

Răzdolescu, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1997, 272 p.
Nr.8: Gheorghe Onişoru, "România în anii 1944 - 1948. Transformări economice şi realităţi sociale", cu o prefaţă de Dumitru Şandru, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1998, 200 p.
Nr.9: Alexandru Raţiu, Gheorghe Pătraşcu, Gheorghe Andreica, Nuţu Roşca, Andrea Dobeş, Ioan Ciupea, Claudiu Secaşiu, "**Memoria închisorii Sighet**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1999, 268 p.
Nr.10: "**Exerciţii de memorie**", editor Romulus Rusan, postfaţă de Ana Blandiana, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică,1999, 311 p.
Nr.11: Ilie Lazăr, „**Amintir**i", cu o prefaţă de Doru Radosav, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2000, 161 p.
Nr.12: Ion Bălan, „**Universul concentraţionar din România în anii 1945-1964**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2000, 306 p.
Nr.13: Nicoleta Franck, „**De la Iaşi la Geneva, de pe Bahlui pe Leman: amintiri**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2000, 177 p.
Nr.14: Thierry Wolton, „**Roşu. Brun. Răul secolului**", cu o postfaţă de Stephane Courtois, traducere din lb. franceză de Micaela Slăvescu, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2001, 410 p.

Nr.15: „**Exerciţii de speranţă**”, editor Romulus Rusan, cu o postfaţă de Ana Blandiana, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2001, 289 p.
Nr. 16: „**De unde vine extremismul**”, editor Romulus Rusan, cu o postfaţă de Ana Blandiana, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2001, 260 p.
Nr. 17: „**Cum aş vrea să fie familia mea**”, editor Romulus Rusan, cu o postfaţă de Ana Blandiana, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2001, 248 p.
Nr. 18: Alexandru Raţiu, Gheorghe Pătraşcu, Gheorghe Andreica, Ioan Dunca Nuţu Roşca, Andrea Dobeş, Ioan Ciupea, Claudiu Secaşiu, "**Memoria închisorii Sighet**" (ediţia a II-a revăzută şi adăugită), 352 pag., 2003

Colecţia "Documente":
Nr.1: „**Lovitura de stat din 30 decembrie 1947. Preliminarii militare şi consecinţe politice**” (documente selectate şi adnotat de Mircea Chiriţoiu), cu o prefaţă de Florin Constantiniu, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică*,* 1997, 306 p.
Nr.2: Thomas S. Blanton: „**Ce ştia preşedintele Truman despre România**” (un raport al serviciilor secrete americane – 1949), traducere din lb. egleză de Ioana Ieronim, în colaborare cu Raluca Schiau, Raluca Ionescu, Andrei Popovici, editor Romulus Rusan,

Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1997, 148 p.

Nr.3: „**Timişoara în arhivele Europei Libere (17-20 decembrie 1989**)”, coordonator Miodrag Milin, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1999, 310 p.

Nr.4: Helmut Müller-Enbergs, „**Agenţii, informatorii şi spionii STASI în Republica Federală Germană**”, traducere din limba germană de Mihaela Fianu şi Raluca Schiau, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1999, 256 p.

Nr.5: „**Rezistenţa anticomunistă în munţii Banatului în documente**”, coordonator Miodrag Milin, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2000, 272 p.

Nr.6: Ulrich Burger, „**Misiunea Ethridge în România**”, traducere din limba engleză de Florica Mateiaş şi din lb germană de Raluca Schiau, cu o prefaţă de Dennis Deletant şi o postfaţă de Romulus Rusan, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2000, 396 p.

Nr.7: Ioana Boca, „**1956 - un an de ruptură. România între internaţionalismul proletar şi stalinismul antisovietic**”, cu anexe de documente selectate din arhive de Ioana Boca, Teodor Stanca şi Mircea Popa, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2001, 440 p.

Colecţia "Viaţă cotidiană":
Nr.1: Miron Costin, Radu Iftimovici "**În slujba lui Esculap şi a Sfântului Francisc**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 1998, 360 p.

Colecţia „Istorie orală":
Nr. 1: „**Bukovski la Sighet**", traducere din engelză de Cristina Conolly, traducere din rusă de Armand Goşu şi Anatol Petrencu, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2002, 224 p.
Nr. 2: „**Şcoala memoriei**", editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2002, 360 p.
Nr. 3: „**Courtois la Sighet**", 304 pag., 2003
Nr. 4**:** „**Şcoala Memoriei 2003**", 566 pag., 2003

Comemorări
„**Iuliu Maniu – un creator de istorie**", 2003
Maria G. Brătianu, „**Gheorghe I. Brătianu, enigma morţii sale**", 2003
„**Ioan Suciu – episcopul tinerilor**", 152 pag., 2003

În afara colecţiilor:
Mary McAleese, „**Despre împăcare. Iubirea în Haos**", *Seminarul „John Main" 1997,* 139 p., 2000
Mihai Timaru, „**Destinul unui ofiţer**", Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2000, 99 p.

Aurelian Bentoiu, **„Zodii şi zări”,** ediţie îngrijită de Pascal şi Marta Bentoiu, introducere de Pascal Bentoiu, evocare şi glosar de Marta Bentoiu**,** Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2001, 287 p.
Constantin Fântănâ, „**Sentinţa**”, 2001
Vladimir Bukovski, „**Şi se întoarce vântul**”, traducere din rusă şi note de Dumitru Balan, editor Romulus Rusan, Bucureşti, Fundaţia Academia Civică, 2002, 408 p.
Ion Eremia, „**Insula Robinson**”, 206 pag., 2003

În colaborare cu editura „Humanitas”: Stéphane Courtois şi alţii, „**Cartea neagră a comunismului” (cu o Addenda şi hărţi**), 798 p., 1998 Prima ediţie în spaţiul est - european a marii lucrări de sinteză care a schimbat contururile istoriei comunismului
În colaborare cu realizatorii proiectului „Arhiva durerii. Mărturii ale terorii roşii în România”, Ştefan Constantinescu, Cristi Puiu, Arina Stoenescu: Lucian Boia, Adrian Cioroianu, Tom Sandqvist, „**Arhiva Durerii**”, 309 p., 2000, *O ediţie bilingvă româno-engleză, cu numeroase fotografii din perioada comunistă şi mărturii ale unor supravieţuitorii ai gulagului românesc*

MUNCI ŞI ZILE
ÎN BĂRĂGAN